

Talousarvio 2016

Taloussuunnitelma 2017 – 2018

Investointisuunnitelma 2016 - 2020

Kunnanvaltuusto 09.11.2015

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	2
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
STRATEGIA	5
MISSIO, ARVOT JA VISIO.....	5
KUNTAPÄÄMÄÄRÄT	6
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	12
VÄESTÖ	12
TYÖ JA TYÖPAIKAT	13
ELINKEINOTOIMI	14
KUNTARAKENNE JA MUUT UUDISTUSHANKKEET	15
TALOUELLISET LÄHTÖKOHDAT	15
YLEINEN TALOUSTILANNE	15
KUNTATALOUS	16
VIHDIN KUNNAN TALOUS.....	17
TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS	19
YLEISTÄ.....	19
MÄÄRÄRAHA, TULOARVIO, SISÄISET MENOT JA POISTOT.....	20
TALOUSARVION SITOVUUS.....	20
TALOUSARVION SEURANTA JA RAPORTOINTI.....	21
HENKILÖSTÖ	21
VAKANSSIT.....	22
TYTÄRYRITYKSET	24
NUMMELAN ALUELÄMPÖ OY.....	24
PALMAN TIETO-TAITO-KESKUS OY.....	24
VEIKKOINKORPI I OY	25
NUMMELAN TEOLLISUUSTALO OY	25
KIINTEISTÖ OY:T HÄRKÖILÄNTIE 1, 2 JA 3.....	25
TYTÄRYHTEISÖJEN SEURANTA.....	25
TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT	26
STRATEGIAN TOTEUTUMISTA TUKEVAT KESKEISET TAVOITTEET	26
VEROTULOT	27
VALTIONOSUUDET	28
TOIMINTATUOTOT JA TOIMINTAKULUT.....	28
VUOSIKATE JA TILIKAUDEN TULOS.....	30
INVESTOINNIT	31

TULOSLASKELMAOSA	33
KÄYTTÖTALOUSOSA	35
KONSERNIHALLINNON KESKUS.....	36
Konsernijohto	36
Sosiaali- ja terveystalouden osto.....	40
HALLINTOKESKUS.....	41
Hallinnon ja talouden tulosalue	42
Ateria- ja puhdistuspalvelun tulosalue.....	46
SIVISTYSKESKUS	49
Varhaiskasvatuksen tulosalue	52
Koulutuksen tulosalue	56
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.....	62
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS.....	70
Tukipalvelut.....	72
Kunnallistekniset palvelut	73
Maankäyttöpalvelut.....	76
Ympäristöpalvelut.....	80
Tilapalvelu -taseyksikkö.....	83
Vihdin Vesi liikelaitos	87
INVESTOINTIOSA	88
IRTAIN OMAISUUS	88
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	89
KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT.....	89
MAANKÄYTTÖ	90
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT	91
RAHOITUSOSA	97
TULOSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT.....	97
Verotulot.....	97
Valtionosuudet.....	97
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot.....	98
Korkokulut ja muut rahoituskulut.....	98
Satunnaiset tuotot ja kulut	99
RAHOITUSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT	99
Lainakannan muutokset	99
Rahavarojen muutos	100
VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS -LIIKELAITOS.....	102

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Suomen julkisessa hallinnossa on menossa monia muutoksia, jotka vaikuttavat myös kuntiin. Sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutos saanee hahmotelman tulevasta muodostaan vuoden 2016 aikana. Toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset näkyvät toki vasta vuosien päästä. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden purku vaikuttaa jo vuonna 2017. Samoin Suomen kilpailukykyyn parantamista koskevat sopimuksin tai lakiteitse toteutettavat toimenpiteet vaikuttavat merkittävästi kuntien talouteen. Näitä asioita ei taloussuunnitelmassa ole vielä pystytty ottamaan huomioon.

Vireillä ollut kuntaliitosselvitys Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen kanssa ei näytä johtavan kuntaliitokseen. Kuntien välistä yhteistyötä kuitenkin pyritään lisäämään selvityksen tuloksia hyödyntäen. Taloussuunnitelma lähtee siis siitä, että Vihti jatkaa itsenäisenä kuntana myös vuoden 2016 jälkeen.

Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa asetetaan strategian toteutumista tukevia pidemmän aikavälin painopisteitä. Näistä osa tuottaa näkyviä toimenpiteitä jo ensi vuonna. Seuraavan kolmivuotiskauden painopisteitä ovat kunnan elinvoiman lisääminen, työllisyys, sähköinen asiointi, maapolitiikka erityisesti elinkeinoelämän tarpeisiin sekä viestinnän kehittäminen. Työllisyyden hoidon ja sähköisen asiointin toimenpiteet näkyvät jo vuonna 2016, muilla painopistealueilla tulokset näkyvät valitettavasti hitaammin.

Pitkään jatkunut taantuma on hidastanut verotulojemme kasvua merkittävästi. Valtionosuusuudistus ja valtionosuusleikkaukset ovat vähentäneet valtionosuuksiamme. Talous on siis edelleen tiukalla ja vuodesta 2015 muodostuneen taas alijäämäinen. Etukäteen linjasimme, että vuonna 2016 ei koroteta veroja ja maksuja. Tätä on talousarviossa ja suunnitelmassa noudatettu. Talousarvio ei sisällä erityisiä henkilöstömenoleikkauksia tai palvelujen karsimista. Näillä reunaehdoilla talousarvio on 2,2 miljoonaa alijäämäinen. Samoin suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä, edellä selostetuista muutostekijöistä johtuen suunnitelmavuosien laskelmat ovat epävarmoja.

Investointitarpeet ovat resursseihimme nähden edelleen liian suuria. Vaikka väestömäärän kasvun selvä hidastuminen antaa mahdollisuuksia joidenkin investointien lykkäämiseen, kasvaa kunnan lainamäärä huolestuttavasti. Meillä tulee olla valmius tarkastella uudelleen suunnittelussa olevia investointeja ja myös palvelurakennettamme kokonaisuutena, jotta investointeihin turvataan enemmän tulo-rahoitusta. Tärkeimmät investoinnit tulee kuitenkin pystyä toteuttamaan, koska näin huolehditaan kunnan ja sen asukkaiden elinvoimasta pitkälle tulevaisuuteen.

Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta tai pikemminkin juuri sen johdosta meidän tulee panostaa toimintaa ja toimintatapoja kehittävään toimintaan. Uudistamalla turvaamme Vihtin kehityksen. Vihtillä on edelleen edellytykset kehittyä ja tarjota kilpailukykyiset edellytykset yritystoiminnalle ja palvelut asukkailleen.

Vs. kunnanjohtaja
Hannu Nummela

STRATEGIA

Kunnanvaltuusto hyväksyi huhtikuussa 2014 Vihdin kunnan strategian 2014 – 2017. Strategia ohjaa talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaa ja kaikkea kunnan toimintaa. Strategian tavoitteet on pyritty jalostamaan konkreettisemmalle tasolle taloussuunnitelmassa. Mahdolliset poikkeamat strategiasta on perusteltu taloussuunnitelmassa.

MISSIO, ARVOT JA VISIO

VIHDIN KUNNAN MISSIO

Vihti järjestää kuntalaisten peruspalvelut ja luo edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntalaisten palvelut turvataan terveellä kuntataloudella.

VIHDIN ARVOT

Asiakaslähtöisyys
Vastuullisuus
Oikeudenmukaisuus
Avoimuus
Yhteisöllisyys

VIHDIN KUNNAN VISIO 2025

Vihti on metropolialueen moderni, luonnonläheinen ja yhteisöllinen kasvukunta.

VISIOELEMENTIT

Metropolialue

Tehokkaat liikenneyhteydet pääkaupunkiseudulle
Suuntautuminen pääkaupunkiseudulle erityisesti kunta- ja sote-rakennetta uudistettaessa
Aktiivinen toimija metropolialueella

Moderni

Uudistumiskykyinen
Innovatiivinen
Edelläkävijä ekologisissa asioissa
Kokeileva
Luonnonläheinen

Viihtyisä, puhdas ja terveellinen elinympäristö

Monipuoliset harrastusmahdollisuudet
Kauniit, vaihtelevat ulkoilualueet

Yhteisöllinen

Vastuullinen kuntalainen
Aktiivinen kolmas sektori
Monipuolinen kulttuuritoiminta
Turvallinen elinympäristö
Vireät ja toimivat taajamat ja kylät

Kasvukunta

Yritysystävällisyys
Tehokas maapolitiikka
Erilaiset asumismahdollisuudet
Vastuullinen taloudenhoito

KUNTAPÄÄMÄÄRÄT

Hyvinvoivat kuntalaiset

Sujuvat, tehokkaat ja oikea-aikaiset peruspalvelut

Tarkoituksenmukainen ja tehokas palveluverkko on kuntamme toiminnan perusta. Palveluverkon tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta arvioidaan myös tällä strategiakaudella.

Lasten ja perheiden tukeminen laadukkailla peruspalveluilla on parasta ennaltaehkäisevää lastensuojelua. Riskejä ja suojaavia tekijöitä tunnistetaan kartoituksilla ja saadun tiedon perusteella laaditaan tavoitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään joustavasti vihtiläisten lapsiperheiden tarpeisiin vastaten. Palveluissa painotetaan yhteisöllistä vuorovaikutusta ja tehdään monialaista oppilashuoltotyötä. Varhaiskasvatus koostuu hoivan, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta, joka painottuu eri tavoin eri-ikäisillä lapsilla.

Kouluissa oppilailla on oikeus hyvään opetukseen ja oppimiseen turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä, jossa hyödynnetään nykyteknologiaa. Tiedonhankinnan ja -hallinnan taidot, yhteisöllisyys, osallisuus, kannustavuus sekä toimiva monialainen oppilashuolto luovat perustan koulujen toiminnalle. Laadukkailla kirjasto-, kulttuuri- ja museo-palveluilla tuetaan kuntapäämäärien saavuttamista.

Nuorisotyö tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, arjenhallinnan ja elämäntaitojen kehittymistä sekä edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta. Nuorisolle tarjotaan monipuolisia vapaa-ajan palveluita ja nuoria kasvatetaan vastuullisuuteen ja osallisuuteen. Nuoria tuetaan perusnuorisotyön, erityisnuorisotyön sekä koulu- ja verkkonuorisotyön keinoin.

Ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tuetaan. Ikääntyneen väestön mahdollisuuksia osallistua omiin elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen lisätään.

Ikäihmisten palvelujen järjestämisessä panostetaan tällä strategiakaudella ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan työhön sekä kotona asumisen tukemiseen läpi elämänkaaren. Kunta laatii vanhuspalvelulain mukaisen suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi ja yhteensovittaa sen kuntastrategian tavoitteisiin. Valtakunnallisesta sote-uudistuksesta riippumatta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Vihdissä turvataan. Perusterveydenhuollon lääkäripalvelujen saata- vuutta parannetaan.

Kunnan palvelujen laatua ja järjestämistapoja verrataan aktiivisesti samankaltaisiin kuntiin ja parhaista käytänteistä otetaan oppia. Espoo-Kauniainen-Kirkkonummi-Vihti - kuntarakennesel- vitys hyödynnetään maksimaalisesti vihtiläisten palveluiden kehittämisessä. Strategiakaudella tullaan panostamaan erilaisten sähköisten palvelujen kehittämiseen, jotta kuntalaisten asiointi helpottuisi ja nopeutuisi

Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen

Kuntalaisille luodaan edellytyksiä omaehtoiseen toimintaan ja kuntalaisia kannustetaan liikku- miseen oman terveytensä ja hyvinvointinsa turvaamiseksi. Yhdistyksille jaetaan avustuksia, järjestetään neuvontaa ja koulutustilaisuuksia sekä tarjotaan tiloja ja puitteita. Kunta edistää käytännön kulttuuritoimintaa tukemalla taiteen perusopetusta antavia laitoksia.

Kunnan ja kylillä toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä lisätään sekä selvitetään uusia malle- ja palveluiden tuottamiseksi yhteistyössä. Tavoitteena on yhteisöllisyyden ja omatoimisuuden lisääminen. Nimetään kunnassa toimiva viranhaltija kuntaan kyläasiamieheksi, joka toimii yh- teyshenkilönä kunnan ja kylien välillä. Samalla tuetaan taajama-alueiden asukkaiden aktiivi- suutta yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

Kuntalaisella on mahdollisuus vaikuttaa kunnan palvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen yhdistysten, vapaan kansalaistoiminnan sekä muun toiminnan kautta.

Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia vahvistetaan kunnan päätöksenteossa. Lasten ja nuorten osallisuutta edistetään päiväkotij- ja kouluarjen kehittämisessä. Nuorisovaltuuston ja nuorisotyön edustajiston toimintamahdollisuuksia lisätään.

Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö

Laadukas ja luonnonläheinen elinympäristö

Yhdyskunta- ja palvelurakennetta eheytetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Hankkeita priorisoimalla taataan tehtyjen investointien tehokkain käyttöaste ja kohdennetaan tuleva kehi- tys kokonaistaloudellisesti perustellulla tavalla.

Yhdyskuntarakenteessa huomioidaan lapsille tärkeiden palvelujen, kuten päiväkotien, leikki- puistojen ja koulujen sijainti asuinalueiden sisällä turvallisten kulkuyhteyksien päässä. Lapsi- perheiden yhteisöllisyyden tukemiseksi lähiympäristöön sijoitetaan viheralueita sekä lähiliikun- tapaikkoja.

Viihtyvyyden lisäämiseksi luodaan edellytykset monipuolisille elinympäristöille ja harrastus- mahdollisuuksille. Luonnonläheisyyttä korostetaan etenkin ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien luomisessa, mutta myös asuinalueiden suunnittelussa. Virkistysreittejä ja kevyen liikenteen yhteyksiä osoitetaan kaavoissa riittävästi ja ne liitetään olemassa olevaan reitistöön.

Kiinteistöjen kunnosta huolehditaan suunnitelmallisesti. Uudet rakennukset rakennetaan turvalisiksi ja ekologisiksi. Mahdollisia sisäilmaongelmatilanteita varten on olemassa oma toimintamalli. Kunnan uudet kiinteistöt suunnitellaan ja toteutetaan niin, että varsinaisen lakisääteisen toiminnan lisäksi niitä on mahdollista käyttää iltaisin, viikonloppuisin ja toiminnan keskeytyksen aikana harrastus- ja järjestötoimintaan. Nykyisten kiinteistöjen käyttöastetta lisätään.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja kestävä kehitys

Kunta ottaa omissa toimissaan huomioon ilmastonmuutoksen ja sen tuomat haasteet. Vihdin kunnalle on hyväksytty ilmastostrategia. Ilmastonmuutos tulee aiheuttamaan lisääntymistä sään ääri-ilmiöissä, joiden seurausten hallitsemiseksi kunta parantaa varautumistaan eri ongelmatilanteisiin.

Vihdin kunta käynnistää toimenpiteet tavoitteena hiilineutraali kunta.

Kaavoituksella ja maapolitiikalla edistetään aktiivisesti keinoja vähentää energiankäyttöä ja kasvihuonepäästöjä.

Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteet ovat erityisen haasteellisia ja riippuvat muun muassa joukkoliikenteen kehittymisestä ja valtiovallan päätöksistä erityisesti Län-siradan osalta. Kunta kehittää sisäistä joukkoliikennettä taloudellisten voimavarojen puitteissa.

Strategiakaudella parannetaan kunnan olemassa olevan kiinteistökannan energiatehokkuutta sekä päivitetään tarvittaessa lajittelun, kierrätyksen ja materiaalitehokkuuteen liittyvien ohjeiden ajantasaisuus.

Johdonmukainen maapolitiikka

Johdonmukaisella maapolitiikalla ja keinovalikoimaa laajentamalla varmistetaan, että kunnalla on jatkuvasti tarjottavana sopivia tontteja erilaisia asumismuotoja sekä elinkeino- ja palvelurakentamista varten.

Raakamaan hankintaa suoritetaan aktiivisesti. Hankinnassa pyritään aina ensisijaisesti vapaaehtoihin kauppoihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Raakamaata tulee hankkia vuosittain 20 - 35 hehtaaria.

Kunta laatii ensimmäiset asemakaavat pääsääntöisesti vain omistamalleen maalle siten, että kunnan kasvun ohjaaminen, rakentamisen monimuotoisuus, syntyvän yhdyskuntarakenteen ekologisuus sekä palvelujen toimivuus ja saatavuus ovat hallittavissa.

Kaavavarantoa tulee olla strategiakauden loppuun mennessä noin viiden vuoden tarpeisiin sekä elinkeino-, palvelu- että asuinrakentamista varten.

Uusien kaava-alueiden tulee liittyä kiinteästi olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen kynnysinvestointien välttämiseksi ja hiilijalanjäljen minimoimiseksi. Lisäksi strategiakaudella tiivistetään nykyistä taajamarakennetta. Tehokkaalla taajamarakenteella edistetään myös kaupallisten palveluiden sijoittumista alueelle.

Johdonmukaiseen maapolitiikkaan sisällytetään osayleiskaavatyön jatkaminen kylissä uusimalla ja päivittämällä kyläkaavojen järjestys ja aikataulutukset kaavoitusohjelman mukaisesti.

Yrittäjyyttä edistävä kunta

Mahdollisuuksien luominen

Erikokoisia yritystontteja tarjotaan alueen yrityksille ja alueelle sijoittumisaikaisissa oleville yrityksille. Tonteissa huomioidaan erilaisten yritysten tarpeet sekä tehokkuusluvun että rakentamisvelvoitteen osalta. Vapaan varannon tulee olla kokonaisuudessaan yli 60 000 kerrosneliömetriä.

Tonttien hinnoittelun pitää pysyä kohtuullisena ympäristökuntiin ja vastaaviin alueisiin nähden. Vertailukohtana pidetään Kuuma-kuntia.

Yritysalueiden kokoluokan tulee olla vähintään 50 000 kerrosneliömetriä, jotta alueelle voi sijoittaa monipuolista yritystoimintaa aina kaupan- ja lounasruokailutoiminnoista tuotannolliseen toimintaan. Näin alueesta saadaan houkutteleva ja eri toiminnot tukevat toisiaan.

Monipuolisen yritystoiminnan mahdollistava kaavoitus, väljät kaavamerkinnot ja riittävät rakennusoikeudet takaavat sen, että kaavaa ei tarvitse muuttaa toiminnan muuttuessa. Kaavoja laadittaessa ja infrastruktuuria rakennettaessa huomioidaan tulevaisuuden tarpeet muun muassa tietoliikenneyhteyksien osalta.

Kunnan omia hankintoja pilkotaan mahdollisuuksien mukaan pienemmiksi kokonaisuuksiksi kokonaistaloudellisen hankintamallin mukaisesti ja organisaation hankintaosaamista kasvatetaan. Hankintaprosessit kuvataan, jotta prosesseista saadaan riittävän läpinäkyvät.

Lisäksi hankinnoista tiedotetaan aktiivisesti ja paikallisten yritysten kanssa tehdään yhteistyötä hankintalain ja avoimen kilpailutuksen puitteissa.

Sujuvan arjen mahdollistaminen

Yritysten tekemiin kyselyihin ja esityksiin vastataan nopeasti. Kunta laatii palvelulupauksen sekä kouluttaa päätöksentekijät ja valmistelijat yritysvaikutusten arviointiin. Kunta kehittää omia järjestelmiään sähköisessä asiointissa. Yrityksille suunnattua tiedottamista olemassa olevasta neuvonta- ja rahoitusjärjestelmästä parannetaan.

Yrityksille järjestetään yritystapaamisia, jossa kunta toimii järjestävänä tahona. Perustetaan toimialaryhmät, jotka kokoontuvat eri toimialojen kehittämishankkeiden ympärille.

Kunnan edunvalvonnassa nostetaan jatkuvasti esille liikkumisen sujuvuuden helpottaminen. Työntekijöiden saatavuuden ja saavutettavuuden varmistamiseksi joukkoliikennettä kehitetään. Hyvän saavutettavuuden avulla kunnan sisällä toimivat yritykset voivat saada lisää asiakasvirtoja lähikunnista.

Yritysten osaavan henkilöstön varmistamiseksi kunta tekee yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa.

Terve kuntatalous

Tasapainoinen kunnan talous

Vuoden 2017 lopussa kunnan taseen tulee olla ylijäämäinen vähintään 50 € / asukas ja vuoden 2017 tilinpäätöksen tulee olla ylijäämäinen. Toimintaa sopeutetaan siten, että kunnan tulot riittävät enintään 20 prosentin tuloveroprosentilla menojen ja poistojen kattamiseen.

Toimintakulujen vuosittaisen nousun on oltava pienempi kuin väestönkasvuprosentin ja peruspalvelujen hintaindeksin summa. Kustannustietoisuutta organisaation sisällä vahvistetaan.

Oikein sijoitetut ja mitoitettut investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti on 60 % vuoden 2017 lopussa, joka sidotaan enintään 20 miljoonan investointien tasoon. Investoinnit tulee suunnitella niin, että tilojen käyttö on mahdollisimman tehokasta ja monipuolista.

Hallittu väestönkasvu ja työpaikkaomavaraisuuden nostaminen

Tavoitteena on keskimäärin 1,5 %:n vuosittainen väestömäärän kasvu. Kasvu suunnataan ensisijaisesti Nummelan eteläosiin yhdyskuntarakenteen kehittämisen kokonaistaloudellisuuden turvaamiseksi.

Työpaikkaomavaraisuusasteen on oltava vähintään 65 % vuoden 2017 lopussa.

Kunnan lainakannan kasvun hillitseminen

Investointien omarahoitusosuutta tulee nostaa, jotta lainakanta ja sen myötä lainanhoito-kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi. Strategiakaudella kunnan lainakanta saa olla enintään 30 % yli Kuuma-kuntien keskiarvon ja sen on pysyttävä aina kriisikuntarajan ala-puolella. Investointien toteuttamisessa selvitetään tapauskohtaisesti myös elinkaarimalli- ja vuokrausvaihtoehtoja.

Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja

Osaava johtajuus

Kunnan johtamisjärjestelmän toimivuus ja hyvä tiedonkulku ovat edellytys kuntaorganisaation johtamiseksi kohti yhteisiä päämääriä. Painopiste on osallistavassa johtamisessa, jolla pyritään vahvemman me-hengen luomiseen. Keskeisinä toimenpiteinä ovat johtoryhmä-työskentelyn kehittäminen ja laajentaminen sekä erityisesti organisaation sisäisen tiedon-kulun parantaminen.

Lähiesimiehet ovat henkilöstöjohtamisen avainhenkilöitä. Keskeisimpinä lähiesimiehen työkaluina ovat välitön vuorovaikutus, työyksikköpalaverit ja kehityskeskustelut. Esimies-työn kehittämiseksi esimiestyötä arvioidaan säännöllisesti ja esimiesten koulutukseen panostetaan.

Henkilöstösuunnittelu tehdään huolellisesti ja uusia virkoja/tehtäviä perustetaan maltillisesti.

Osaava ja työhön sitoutunut henkilöstö

Ajantasaisten tehtäväkuvausten, työyksiköiden oikeudenmukaisen työnjaon ja ennakoivan osaamisen kehittämisen avulla varmistetaan, että kunnassa tehtävä työ vastaa optimaalisesti kuntalaisten tarpeisiin. Työyksiköissä tieto ja osaaminen siirtyvät joustavasti henkilöltä toiselle ja osaamista arvostetaan.

Jokaisen työntekijän osaamista arvioidaan ja henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat laaditaan vuosittaisessa kehityskeskustelussa. Sähköisen kehityskeskustelujärjestelmän kautta kootaan kehittämistarpeet yhteen ja niiden pohjalta suunnataan henkilöstökoulutusta. Hiljaisen tiedon siirtymistä tuetaan työyksiköissä.

Työssä jaksava ja viihtyvä henkilöstö

Työelämän joustoja käytetään työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseksi. Läpinäkyvällä ja oikeudenmukaisella palkkausjärjestelmällä vahvistetaan oikeudenmukaisuuden kokemusta. Esimiehiä koulutetaan positiivisen palautteen antamiseen. Monipuolisen työhyvinvointitoiminnan kautta tuetaan esimerkiksi liikunnallista elämäntapaa. Sairauspoissaoloja vähennetään ja pitkiä sairauslomia lyhennetään varhaisen tuen mallin avulla sekä työterveyshuoltoyhteistyötä kehittämällä. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan säännöllisesti tehtävällä kyselyllä. Organisaatioon luodaan aloitejärjestelmä, jotta jokaisen henkilön panos kehittämiseen tulee paremmin huomioiduksi.

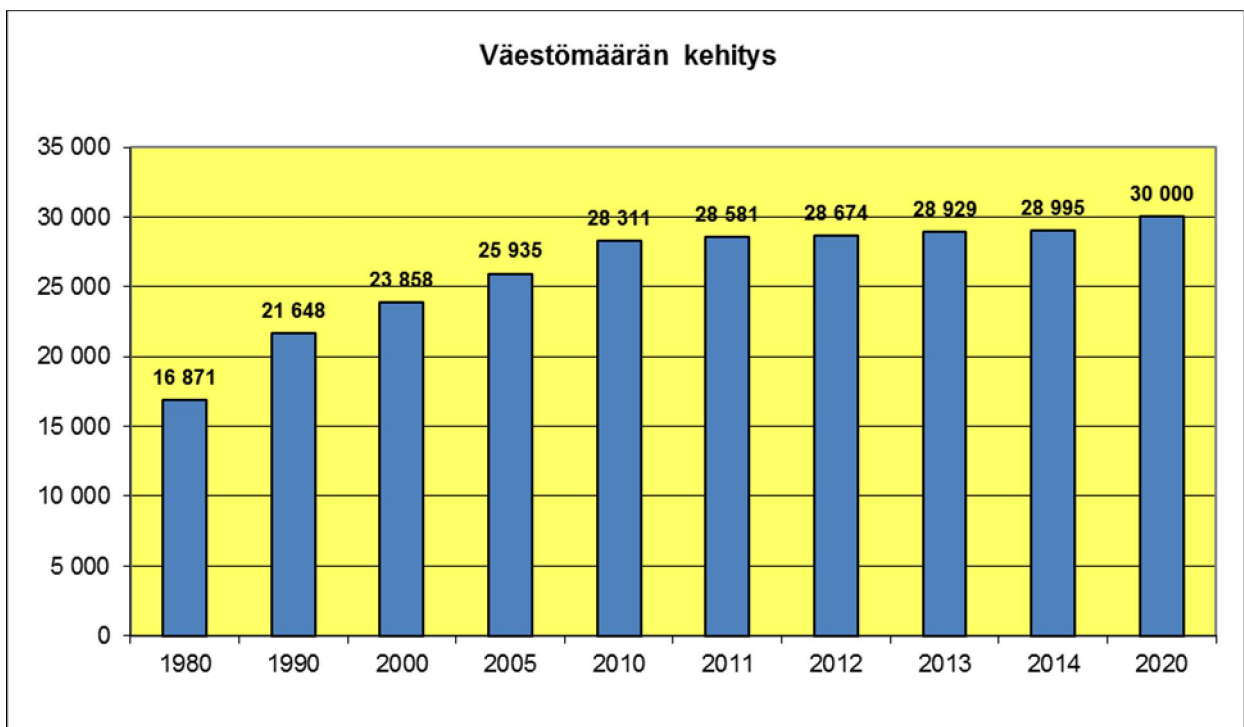
Myönteinen työnantajakuva

Työnantajakuvalla vaikutetaan siihen, miten haluttava työpaikka Vihdin kunta on. Tehokkaimmin työnantajakuvaa rakennetaan johdonmukaisella ja avoimella henkilöstöpolitiikalla. Hyvin laaditut työnhakuilmoitukset, uusien ilmoituskanavien käyttö sekä ammattimaisesti tehty rekrytointi vahvistavat hyvää työnantajakuvaa potentiaalisten hakijoiden silmissä. Uusien työntekijöiden sitoutumiseen panostetaan ottamalla heidät hyvin vastaan ja perehdyttämällä heidät huolellisesti työtehtäviin, toimintakulttuuriin ja työtovereihin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

VÄESTÖ

Vihdin asukasmäärä kasvoi vuoteen 2010 saakka keskimäärin kahden prosentin vuosivauhtia. Tämän jälkeen kasvu on vaihdellut vuosittain ja samalla hiipunut. Vuonna 2014 asukasmäärän kasvu oli vain 0,2 %, vuonna 2015 väestömäärä jäänee vuoden 2014 lukuihin. Asukasmäärän kasvutavoite strategian mukaan 1,5 %. Taloussuunnitelmavuosina 2016 – 2018 ennakkoimme noin 0,3 %:n vuotuista väestömäärän kasvua. Viime vuosina väestömäärän kasvu on johtunut pääosin verraten korkeasta syntyvyydestä. Aikaisempina vuosina muuttovoitto oli väestömäärän kasvun suurin selittäjä. Vihtiin muutti ja muuttaa edelleen pääasiassa nuorehkoja lapsiperheitä, tämä selittää korkean syntyvyyden. Seudulle tai seudulla muuttavien silmissä Vihti näyttäytyy houkuttelevana asuinpaikkana mm. sijaintinsa, kohtuuhintaisen pientalotonttitarjontansa sekä monipuolisen rakennus- ja asuntokantansa vuoksi.

Väestömäärän kasvuun on edelleen hyvät edellytykset, sillä Vihdissä on hyvä tonttivaranto. Tontteja asumiseen on keskeisillä paikoilla luonnonkauniissa ympäristössä. Vihti on mukana Helsingin seudun kuntien ja valtion välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimuksessa. Aiesopimuksella pyritään vahvistamaan Helsingin seudun toimivuutta ja kilpailukykyä, lisäämään seudun asuntotuotantoa ja sen edellytyksiä sekä vahvistamaan metropolipolitiikan kansallisten tavoitteiden toteuttamista maankäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän kehittämisessä. Aiesopimuksella tuetaan seudun elinkeinopolitiikan toteuttamista, seudun kuntien tasapainoista kehittämistä sekä kestävästä kehitystä edistäviä suunnitteluratkaisuja ja yhteistyötä.

Väestömäärän kasvu nähdään keinona vastata väestön huoltosuhteen epäedulliseen kehitykseen. Vuoden 2014 lopussa Vihdissä oli asukkaita 28 995 ja vuoteen 2020 mennessä asukasluvun ennustetaan kasvavan noin 30 000 asukkaaseen. Väestön ikärakenne on edelleen kilpailukyvyyn kannalta edullinen, työikäisiä on noin 63 % koko kunnan väestöstä.

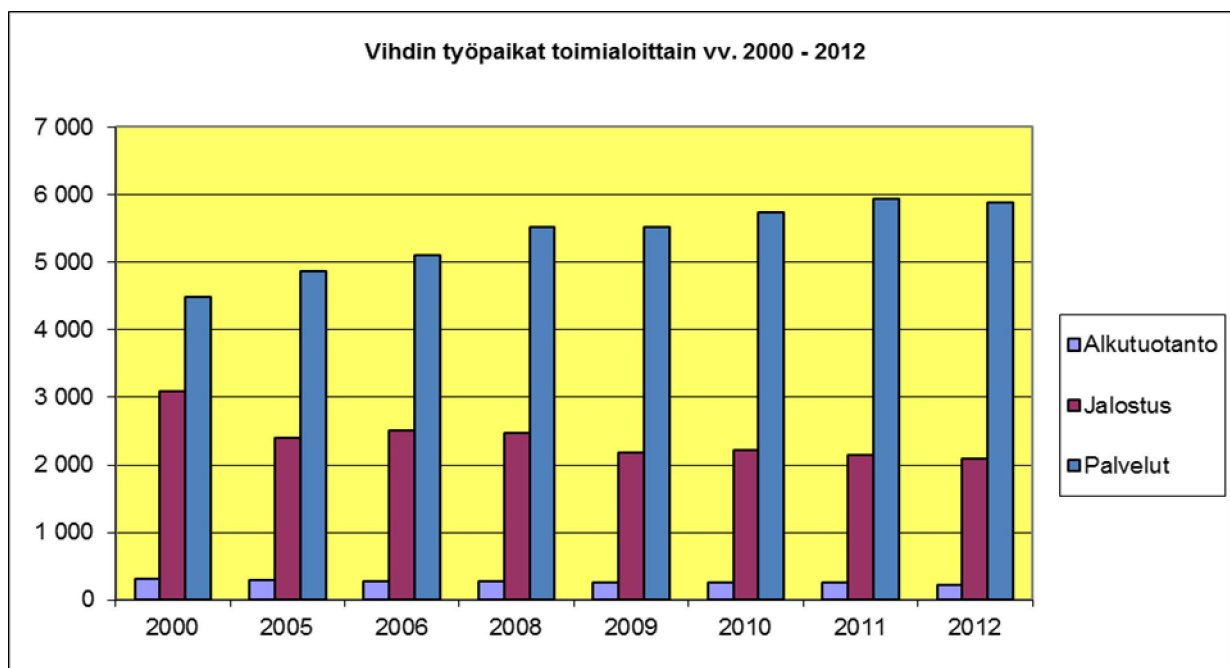
Väestömäärän kasvu on sidoksissa moniin asioihin, joihin kunta ei voi itse juurikaan vaikuttaa. Tällaisia ovat mm. seudullinen kehitys, liikenneyhteyksien kehittyminen, taloussuhdanteet ja ihmisten arvostusten muutos. Tämän johdosta väestömäärän kehitystä ja muutoksia seurataan jatkuvasti, jotta ennusteita osataan korjata riittävän nopeasti. Muutokset väestömäärän kehityksessä vaikuttavat kunnan tuottamien tai järjestämien palvelujen palvelutarpeeseen ja samalla investointeihin.

Tulevalla suunnittelukaudella päivähoitoikäisten määrän odotetaan kasvavan. Vuodesta 2011 eteenpäin vanhusten määrä ja osuus väestöstä on kasvanut ja kasvaa edelleen ennusteiden mukaan aiempaa nopeammin.

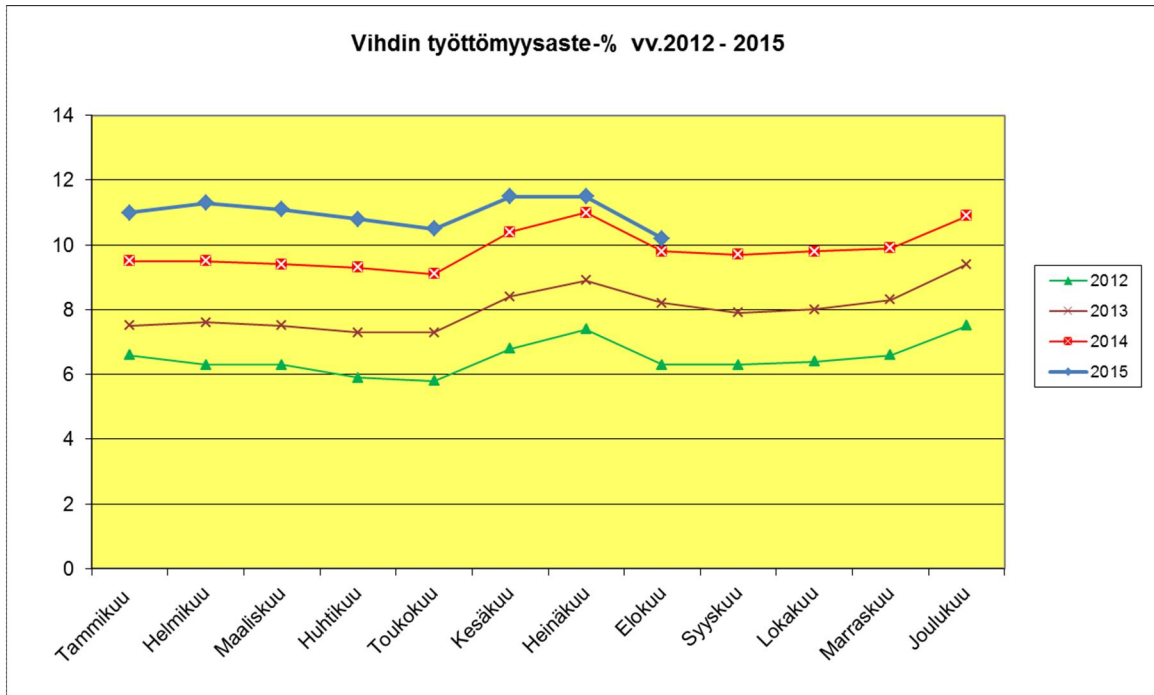
TYÖ JA TYÖPAIKAT

Vihdissä työpaikkoja on syntynyt 2000-luvulla lähinnä palvelualoille, kun taas alkutuotannossa ja jalostuksessa työpaikat ovat vähentyneet. Vihdissä sijaitsevien työpaikkojen määrä ei ole kasvanut kunnan väestönkasvun tahdissa, vaan työpaikkaomavaraisuus (kunnassa sijaitsevien työpaikkojen suhde kunnassa asuvien työllisten määrään) on 2000-luvulla ollut 60 prosentin tietämillä.

Vuoden 2012 lopussa Vihdin työllinen työvoima oli 13 594 henkilöä (Tilastokeskus 2014). Vuonna 2012 työpaikkojen määrä Vihdissä oli 8 210 ja omassa kunnassa työskenteli 5 414 vihtiläistä (65,9 %). Muut Vihdissä työssäkäyvät tulevat pääasiassa Lohjalta (10,9 %), Helsingistä (4,0 %), Karkkilasta 4,0 6 %) sekä Espoosta (3,8 %). Vihtiläiset puolestaan pendelöivät työn perässä mm. Helsinkiin (19,3 %), Espooseen (17,9%), Vantaalle (7,1 %) ja Lohjalle (5,3%). Vihtiläisestä työllisestä työvoimasta omassa kunnassa kävi töissä 39,8 % (Tilastokeskus 2014).

Työttömien määrä on Vihdissä pysynyt seudun keskitason alapuolella. Vuonna 2015 työttömyys on selvästi noussut ja ennusteiden mukaan vuonna 2016 työttömyys säilyy suunnilleen vuoden 2015 tasolla. Työttömyysasteen kehitys kuukausittain näkyy alla olevassa kaaviossa.

Vihdissä on noin 2040 toimipaikkaa, joista noin 1750 yritystä on alle 4 hengen yrityksiä. Kuten koko Suomessa, valtaosa vihtiläisistäkin yrityksistä on mikroyrityksiä tai korkeintaan pieniä tai keskisuuria. Tyypillistä Vihdin elinkeinotoiminnalle on myös, että se on hyvin monimuotoista. Selvää yritysveturia tai erikoistunutta yrityskeskittymää – klusteria - ei ole kuntaan muodostunut. Suurimmat alat ovat edelleen terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus, kauppa, rahoitustoiminta sekä rakentaminen.

ELINKEINOTOIMI

Pitkittynyt taantuma, uudet talouden geopoliittiset heilahtelut ja kasvuodotusten siirtyminen tulevaisuuteen vaikuttaa yleisiin luottamusindikaattoreihin niitä heikentäen. Makrotasolla investointien siirtyminen ja käyttöpääomatarpeen lisääntyminen yrityssectorilla vaikuttaa niin yrittäjyyteen, työllisyyteen kuin infrastruktuurin kysyntään negatiivisesti.

Elinkeinopoliittisesti tulisikin reagoida mahdollisimman joustavasti ja paikallisesti lyhyen ajan toimilla muuttuneeseen tilanteeseen. Paikallisesti tulee nopeasti ottaa käyttöön päätöksenteon yritysälähtöisyyden ja yritysvaikutusten arviointi, hankintapolitiikan kehittäminen ja olemassa olevien järjestelmien käytön aktivointi.

Elinkeinopolitiikan toimissa tulee huolellisesti arvioida niin lyhyen kuin pitkänkin aikavälin yritysvaikutukset. Pidemmällä aikavälillä on huomioitava päätöksenteon pysyvyys ja ennakoitavuus. Laajan yritys- ja asuintontitarjonnan kautta voidaan kasvavalla pääkaupunkiseudulla vastata pidemmän aikavälin erilaiseen kysyntään.

Elinkeinopolitiikassa pitää pystyä vaikuttamaan myös laajemmin kuin vain paikallisesti. Sopivan työvoiman saatavuuteen voidaan vaikuttaa usealla eri keinolla niin paikallisesti kuin laajemminkin. Tärkeimpiä paikallisesti huolehdittavia toimia ovat erilaisten kohtuuhintaisten asuismuotojen mahdollistaminen. Ammatilliseen osaamiseen voidaan vaikuttaa koulutuksella ja liikkuvuuteen infrastruktuurilla. Näitä tärkeitä osa-alueita ei pystytä kehittämään vain paikallisella päätöksenteolla vaan on toimittava hyvässä yhteistyössä niin alueellisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisestikin.

KUNTARAKENNE JA MUUT UUDISTUSHANKKEET

Vireillä on useampia kuntarakenteeseen ja kuntien palvelurakenteeseen liittyviä hankkeita. Vihti on linjauksena ilmaissut kuuluvansa metropolialueeseen. Vapaaehtoinen kuntaliitosselvitys Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen kanssa johtanee kuntien tiiviimpään yhteistyöhön. Sosiaali- ja terveystalouden palvelurakennemuutos vaikuttaa merkittävästi kuntien tehtäviin. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsinta vaikuttaa kuntien tehtäviin ja menoihin.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelurakennemuutoksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset, asiakaslähtöiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystaloudet koko maassa, vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja sekä toteuttaa kustannustehokas ja vaikuttava palvelurakenne. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyy itsehallintoalueille. Uudistusta koskeva lainsäädäntö on valmistelussa ja mm. rahoitusasiat ja toimitilojen ja muun omaisuuden järjestelyt ovat vielä ratkaisematta. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2019 alusta. Tavoitteena on turvata Vihtin alueen asukkaiden sosiaali- ja terveystaloudet kustannustehokkaasti ja laadullisesti hyvinä.

Itsehallintoalueille annetaan myös muita kuin sosiaali- ja terveystalouden tehtäviä, joten vaikutukset kuntiin ulottuvat myös näiden palvelujen ulkopuolelle.

TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

YLEINEN TALOUSTILANNE

Talousoikeus vuonna 2015 on ollut hyvin vaimeaa. Kesäkuussa moni ennustelaitos on päivittänyt kansantalouden näkymät ajan tasalle. Tälle vuodelle aikaisemmin ennustetut kasvuluvut ovat tulleet alaspäin nollan tuntumaan, eikä ensi vuosi lupaa tilanteeseen suurta muutosta, vaikka kasvun odotetaan hieman kohenevan nykytilanteesta.

Valtionvarainministeriö ennustaa kuluvana vuonna Suomen BKT:n kasvuksi 0,2 % ja vuoden 2016 kasvuksi 1,3 %.

Työllisyyskehitys on ollut alkuvuonna ennakoitua heikompaa. Suomen talouden heikko kasvu ei paranna kuluvan vuoden työllisyysnäkömiä. Työttömyys on jatkanut kasvuaan jopa ennakoitua voimakkaammin ja työttömyyden ennustetaan pysyvän vuonna 2016 edelleen korkealla.

Tavaroiden ja palvelujen vienti kehittyi alkuvuoden aikana erittäin heikosti ja viennin ennustetaan lisääntyvän tänä vuonna vain 0,3 %. Vuosina 2016 ja 2017 vienti kasvaa yli kolme pro-

senttia euroalueen talouskasvun kiihtyessä. Yksityisen kulutuksen myönteistä kehitystä tukevat kotitalouksien reaalitulojen kasvu ja kuluttajien odotusten koheneminen, minkä seurauksena yksityinen kulutus lisääntyy tänä vuonna 1,2 %. Tuotanto ei ole käytännössä lisääntynyt Suomessa kolmeen vuoteen. Talouskasvu on elpymässä epäyhtenäisesti, sillä talouden aktiviteettia ylläpitävät tänä vuonna muutamat yksityisten palveluiden toimialat ja alkutuotanto. Taloutta supistavat jalostustoimialat teollisuudessa ja rakentamisessa.

Viime vuonna Suomen julkisyhteisöjen alijäämä ylitti 3 prosentin viitearvon. Viitearvo ylittyy vielä kuluvana vuonna, mutta alijäämä pienenee sopeutustoimien sekä viriävän talouskasvun myötä alle kolmen prosentin v. 2016. Julkisyhteisöjen velkasuhde sen sijaan jatkaa kasvuaan, joskin hidastuvalla tahdilla. Kotimaiset riskit liittyvät edelleen reaalitalouden kehitykseen. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Suomen talouskasvu jää lyhyellä aikavälillä kilpailijamaita alhaisemmaksi. Reaalitalouden suotuista kehitys on välttämätön ehto julkisen talouden tilan paranemiselle.

Muut ennustelaitokset ja rahalaitokset ennustavat talouskehitystä hyvin samansuuntaisesti. Pieniä eroja kuitenkin on. Vuoden 2015 kehitys on ennusteiden mukaan vielä lievästi miinusmerkkinen tai 0-tasolla. Ensivuoden bruttokansantuotteen kasvun ennusteet vaihtelevat pääsääntöisesti 0,5 -1,4 prosentin välillä.

KUNTATALOUS

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvu hidastui vuonna 2014 huomattavasti noin 0,5 prosenttiin. Verotulot kasvoivat 2,6 %, kunnallisveron kasvu oli veroprosenttien korotuksista huolimatta vain 1,3 %. Kuntien vuosikate nousi edellisvuodesta noin 10 %, mutta silti se riitti vain juuri ja juuri kattamaan poistot. Vuosikatteesta merkittävän osan muodostavat yhtiöittämisten yhteydessä kirjatut erät. Kuntien toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen ja kuntien lainakanta asukasta kohden kasvoi 154 euroa/asukas eli 2 694 euroon.

Kuntien palkkasumma laski vuonna 2014 noin 0,4 %, vaikka ansiotasoindeksi kasvoi 0,9 %, tähän vaikutti liikelaitosten yhtiöittäminen. Vuosina 2015 ja 2016 ansiotasoindeksin arvioidaan nousevan 1,2 %, mutta kuntien palkkasumma laskee vuonna 2015 noin 1,2 %. Henkilösivukulut pysyivät suunnilleen nykyisellä tasolla noin 30 prosentissa palkkasummasta.

Kunnallisveron tilitysten kasvuksi vuonna 2015 Kuntaliitto arvioi 2,2 %, monet kunnat nostivat veroprosenttia, mikä selittää kunnallisverotilitysten kasvua. Kuntien keskimääräinen veroprosentti on 19,84. Vuonna 2016 kunnallisveron verotilitysten kasvuksi ennakoitaan 0,5 %. Vaimaan kasvun taustalla ovat matalat sopimuskorotukset, henkilöstösäästöt, korkeana pysyvä työttömyys ja myös veroperustemuutokset.

Yhteisöveron jako-osuus kunnille vuonna 2015 on 36,87 % ja kunnille tilitettävän yhteisöveron kasvuksi vuonna 2015 ennustetaan 6,8 %. Kuntien jako-osuuden väliaikainen viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuonna 2016 ja vuoden 2016 jako-osuus on 30,34 %. Kuntien yhteisöverotilitykset laskevat ennusteen mukaan vuonna 2016 yli 15 %. Kiinteistöveron tilitykset nousevat vuonna 2015 veroprosenttien korotuksista ja verotusarvojen tarkistuksista johtuen 6,5 %. Vuonna 2016 kasvuksi ennustetaan 1,2 %. Kokonaisuutena kuntien verotulojen kasvuksi vuonna 2015 ennustetaan 2,8 % ja vuonna 2016 kuntien verotulojen ennustetaan alenevan 0,6 %.

Kuntien valtionosuuksia on leikattu osana valtiontalouden vakautusta useana vuonna. Erilais-
ten veromuutosten kompensatioiden, kustannustasotarkistusten ja uusien tehtävien johdosta
kunnille maksettava valtionosuussumma ei ole kuitenkaan laskenut.

Kuntien velvoitteita pyritään vähentämään 1 miljardin euron edestä. Työ on kuitenkin alkuvai-
heessa ja siitä ei tulle suuria vaikutuksia vuodelle 2016.

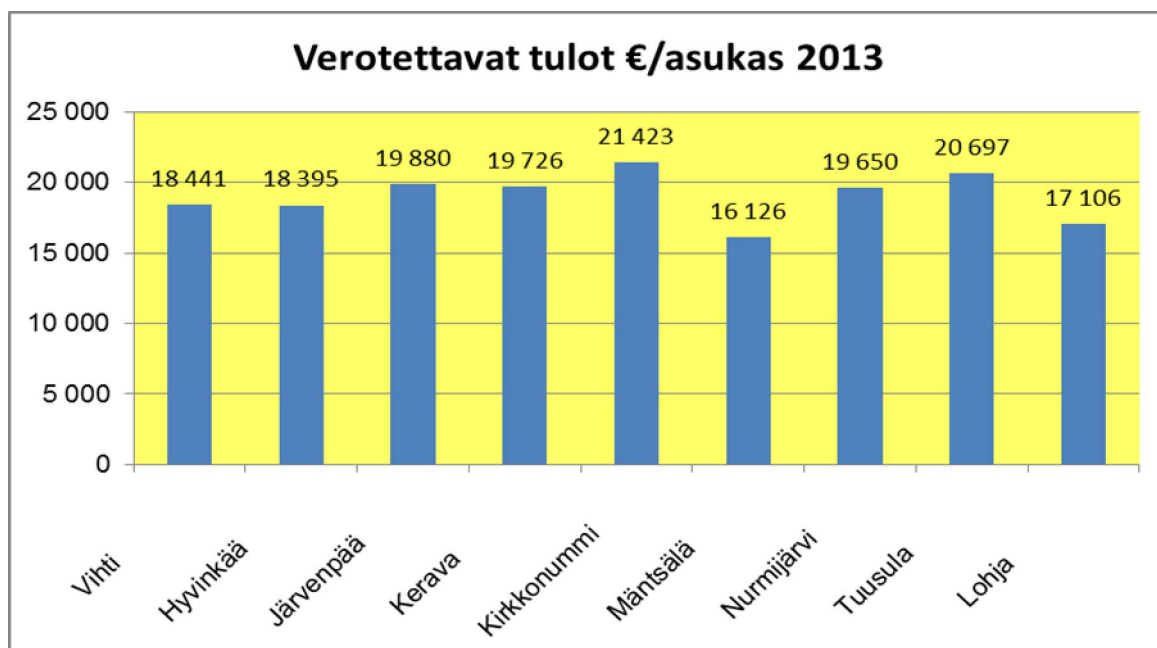
VIHDIN KUNNAN TALOUS

Vihdin kunta lähtee vuoteen 2016 tilanteessa, jossa vuodet 2012 ja 2013 ovat olleet selvästi
alijäämäisiä ja vuonna 2014 tehtiin käytännössä 0-tulos. Vuodelle 2015 ennustetaan 1,5 – 2,5
miljoonan alijäämää. Vuoden 2011 lopun taseen 16,2 miljoonan ylijäämä oli vuoden 2014 lop-
puun pienentynyt 10,7 miljoonaan. Jos kunnan taseeseen muodostuu alijäämää, tulee se kun-
talain 110 §:n mukaan kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista
seuraavan vuoden alusta. Tällöin tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpi-
teistä, joilla alijäämä katetaan.

Vihdin kunnan menojen kasvu on useana vuonna ollut korkeampi kuin tulojen kasvu, tämä on
heikentänyt jo epätasapainossa ollutta taloutta ja johtanut alijäämäisiin tilinpäätöksiin. Vuonna
2014 menojen kasvu jäi 0,4 prosenttiin. Menojen kasvu tulee saada selvästi alle tulojen kas-
vun, tämä on myös kunnan strategian tavoite.

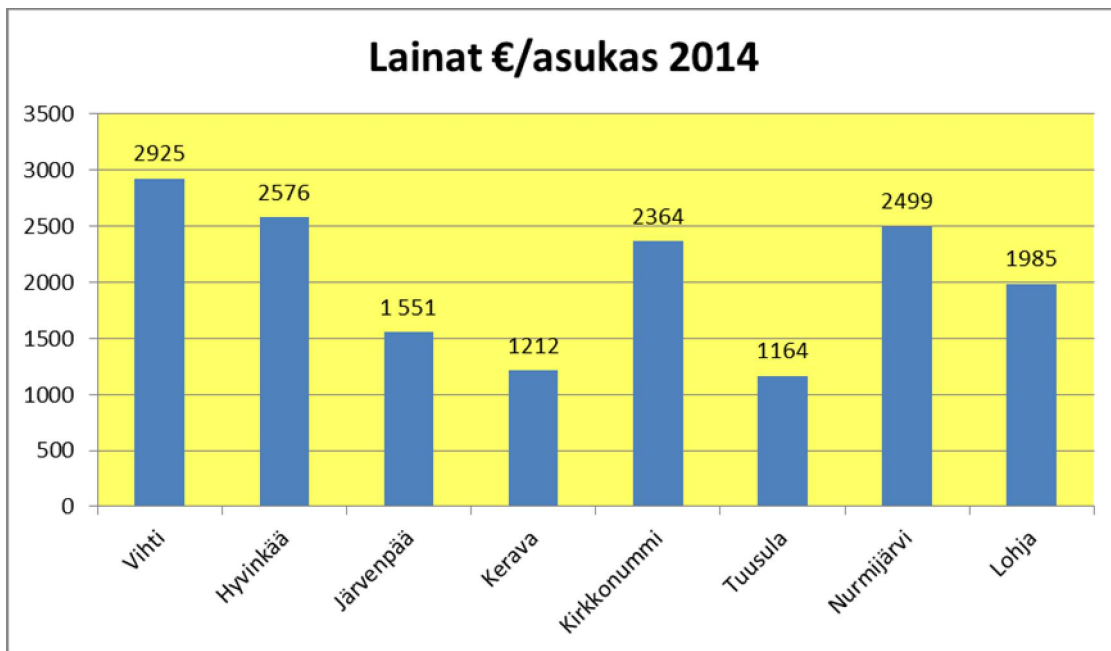
Verotettavat tulot asukasta kohden ovat Vihdissä yli maan keskiarvon, mutta kuitenkin selvästi
alhaisemmat kuin monissa vertailukunnissa. Vihti saa varsin korkealla veroprosentilla vä-
hemmän verotuloja kuin vertailukunnat alhaisemmalla veroprosentilla. Vihdin strategiassa on
tavoitteena, että veroprosentti olisi pidetty 20 prosentissa vuoteen 2017. Veroprosentti joudut-
tiin kuitenkin nostamaan 20,5 prosenttiin vuodelle 2015. Tulopohjasta huolehtiminen on tärkeä
asia veroprosentin säilyttämiseksi edes nykyisenä. Verotettavien tulojen tason nostaminen ei
ole nopeasti toteutettavissa.

Alla olevassa kuviossa on vuoden 2013 kunnallisverotuksessa verotettavat tulot asukasta koh-
den Vihdissä ja eräissä Vihdin vertailukunnissa.

Investointimäärät ovat aivan viime vuosina jääneet melko alhaiselle tasolle, mutta siitä huolimatta kunnan lainamäärä on kasvanut. Tulevina vuosina investointien määrä kasvaa, joten omarahoitusosuutta tulee pystyä nostamaan, jotta lainamäärä ja samalla lainanhoitokustannukset eivät nouse hallitsemattomiksi. Kunnan lainamäärä asukasta kohden vuoden 2014 lopussa oli 2 925 euroa kun kuntien keskimääräinen lainamäärä asukasta kohden oli 2 694 euroa. Vihdin lainamäärä keskeisiin vertailukuntiin nähden on varsin korkea. Vertailu ei anna täysin oikeaa kuvaa tilanteesta, useat kunnat ovat siirtäneet toimintaa perustamilleen yhtiöille, jolloin velat tulevat näkyviin kuntakonsernin lainoina. Kuntien konsernilainat asukasta kohden olivat jo vuonna 2013 noin 5 540 euroa, kun Vihdissä tunnusluku vuonna 2014 on 3 167.

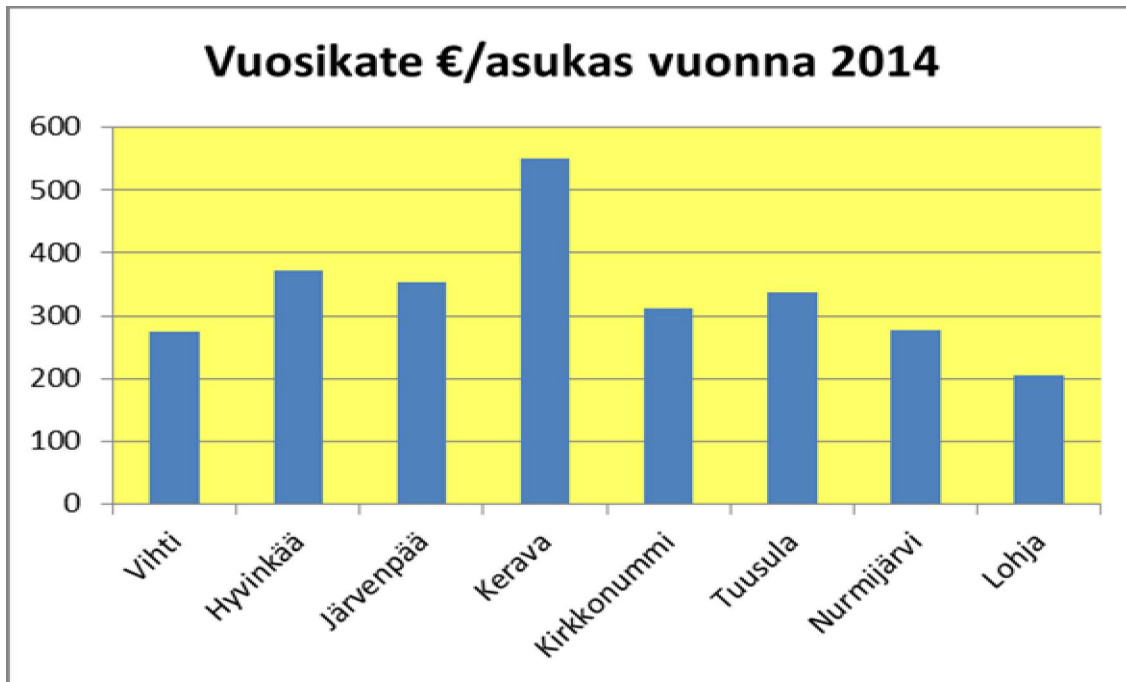
Alla olevassa kuviossa on vuoden 2014 lainamäärät asukasta kohden Vihdissä ja eräissä Vihdin vertailukunnissa.

Strategiassa tavoitteena on lainamäärän kasvun hillitseminen niin, että suhteellinen asema vertailukuntiin ei heikkene ja Vihti ei lainamäärässä ylitä kriisikuntakriteeriä.

Kokonaisuutena Vihdin kunnan talouden keskeisin asia on menojen ja tulojen keskinäisen suhteen parantaminen. Kunnan käyttötaloudesta tulee jäädä omarahoitusosuutta investointeihin huomattavasti nykyistä enemmän. Strategian mukainen investointien omarahoitusosuus vuonna 2017 on 60 %. Investointien tason noustessa keskimäärin vähintään 20 miljoonaan vuodessa, tulee vuosikatetta kasvattaa vähintään 12 miljoonaan. Tämä merkitsisi noin 410 euron vuosikatetta asukasta kohden laskettuna. Tällöinkin kunnan velkamäärä kasvaa noin 200 euroa/asukas vuodessa. Käyttötalouden tasapainotustarve on niin suuri, että sitä ei saada aikaan ilman menojen kasvun merkittävää hidastamista, ensivaiheessa menotaso tulisi saada jopa laskemaan.

Alla olevassa kuviossa on vuoden 2014 vuosikate asukasta kohden Vihdissä ja eräissä Vihdin vertailukunnissa.

TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

YLEISTÄ

Kuntalain 110 §:ssä on talousarvioperiaatteita koskevat säännökset. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelma-osa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Tuloslaskelma- ja rahoitusosa edustavat kokonaistalouden näkökulmaa, käyttötalous- ja investointiosan edustaessa toiminnan ohjauksen näkökulmaa. Kuntalaki ei edellytä tulojen ja menojen muodollista tasapainottamista vuositasona. Tilikauden tulos talousarviossa tai yksittäisenä

suunnitelmavuonna voi olla yli- tai alijäämäinen. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvio ja -suunnitelma ovat valtuuston talouden ja toiminnan ohjausvälineitä. Tilikauden päätyttyä annettavassa toimintakertomuksessa on annettava selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

MÄÄRÄRAHA, TULOARVIO, SISÄISET MENOT JA POISTOT

Määräraha on valtuuston talousarviossa euromääräinen, käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuusvarojen käyttämiseen, joka myönnetään tulosalueelle. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa tuloarvio, joka asetetaan tulosalueelle. Tulot peritään hyväksytyjen maksujen ja taksojen mukaisina palvelutilanteessa tai mahdollisimman nopeasti tapahtuman jälkeen. Netto tarkoittaa menon ja tulon erotusta eli toimintakatetta. Talousarviossa määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös sisäiset erät. Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistojen avulla investoinnit jaksotetaan vuotuisiksi kuluksi. Laskennalliset erät eivät ole määrärahoja.

Investointiosassa ovat koottuna kunnan investointimenot ja tulot. Käyttöomaisuushankinnat, jotka ovat 10 000 euroa tai suurempia tai kuuluvat ensikertaiseen kalustamiseen, käsitellään investointiosassa. Jos hankkeen toteutuminen siirtyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Automaattisesti siirtyvää määrärahaa ei ole. Investointitoiminnan rahoitusosuuksina talousarviossa esitetään mm. arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet.

TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio on sitova ohje kunnan talouden hoitamista varten talousarviovuonna, suunnittelukauden tavoitteet ovat ohjeellisia. Talousarvio on käyttötalouden osalta sitova valtuustoon nähden keskuksittain, kunnanhallitukseen nähden tulosalueittain tai lautakunnan käyttötalouden loppusumma, lautakuntiin nähden lautakunnan käyttötalouden loppusumma (lautakunnasta riippuen tulosalue tai tuoteryhmä), viranhaltijoihin sekä tulosalueen johtoon nähden tuoteryhmittäin. Sitovana määräraha on toimintakate ja sitovina tavoitteina tuloskortin tavoitteet. Tarkastuslautakunnan osalta sitovuustaso on konsernihallinnon, demokratiatulosalueen, demokratiapalvelu tuoteryhmän, tarkastustuotteen määräraha (24 755 euroa). Toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita, myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen tai lautakunnan menojen katteeksi ja myyntitappioita ei tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden toiminnoittain, tällä tavoin ne on esitetty myös investointisuunnitelmassa. Rahoitukseen merkityt tulot ja menot ovat sitovia kunnanhallitukseen nähden lajeittain.

Vihdin vesihuoltolaitos on nettoperiaatteella toimiva liikelaitos. Kunnanvaltuusto päättää vesihuoltolaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Vesilaitoksen sitovia eriä valtuustoon nähden ovat peruspääomalle perittävä korko, tilikauden tulos ja investoinnit yhteensä. Vesihuoltolaitoksen

talousarvio- ja suunnitelma liitetään osaksi kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa, jonka valtuusto hyväksyy.

Talousarvion kunnanvaltuustoon ja kunnanhallitukseen nähden sitovat summat on todettu jokaisen tulosalueen ja palvelukeskuksen kohdalla erikseen.

TALOUSARVION SEURANTA JA RAPORTOINTI

Jokaisen talousarviosta vastuullisen tulee seurata talousarvion ja sen tavoitteiden toteutumista vähintään kuukausittain. Talousarvion toteutumaa raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle esitettävällä raportilla. Raporttiin laaditaan myös ennuste koko vuodesta. Lautakunnille raportointi tapahtuu säännöllisesti kokousaikataulujen mukaan. Valtuustolle raportoidaan talousarvion tavoitteiden ja määrärahojen toteutumasta sekä talouden kokonaistilanteesta puolivuotisraportissa ja lisäksi määrärahojen toteutumasta sekä talouden kokonaistilanteesta syyskuun lopun raportissa. Lisäksi valtuustolle annetaan talouden tilannekatsauksia valtuustoinfojen yhteydessä.

Koska taloustilanne on erittäin tiukka, tulee poikkeamiin reagoida nopeasti. Ennuste tulee pyrkiä laatimaan realistiseksi, vaikka se monesti on vaikeaa. Korjaaviin toimiin tulee ryhtyä nopeasti, koska talousarviota suurempi alijäämä johtaa tulevaisuuden kannalta entistä vaikeampiin talouden tasapainotustoimiin.

HENKILÖSTÖ

Vihdin kunnan palveluksessa oli vuoden 2014 lopussa 1180 työntekijää ja henkilöstökustannusten kokonaismäärä 47,4 milj. €. Strategiakaudella 2014 - 2017 henkilöstökustannusten kasvu pyritään pysäyttämään. Strategiakauden ensimmäisenä vuotena henkilöstökustannusten säästö oli 1,6 %. Vuosina 2015 ja 2016 henkilöstökustannuksiin vaikuttaa merkittävästi tammikuussa 2015 päättyneet yt-neuvottelut, joilla tavoiteltiin 1,5 milj. €:n kokonaissäästöä henkilöstökustannuksissa. Täysimääräisesti säästöt toteutuvat vasta vuonna 2016.

Koko strategiakauden tullaan seuraamaan keskeisimpiä henkilöstötyön: henkilöstön määrää, henkilöstökustannuksia ja keskeisimpiä työhyvinvointityön tunnuslukuja kunnan toiminnallisten kokonaisuuksien tasolla: koko kunta, opetustoimi, varhaiskasvatus, muu sivistystoimi, tekninen toimiala, konsernihallinto/hallintopalvelut, ateria- ja puhdistuspalvelut.

Seurattavat asiat	Seurattavat tasot	12/2013	12/2014	12/2015	12/2016	12/2017
Henkilöstömäärä/ vakinaiset	Koko kunta	1254	1180			
	Opetustoimi	479	429			
	Varhaiskasvatus	438	429			
	Muu sivistystoimi	56	51			
	Tekninen toimiala	108	102			
	Ateria- ja puhdistuspalvelu	147	142			
	Konsernihallinto ja hallintopalvelut	26	27			
Henkilöstömäärä/ määräaikaiset	Koko kunta	271	207			
	Opetustoimi	149	106			
	Varhaiskasvatus	93	74			
	Muu sivistystoimi	15	12			
	Tekninen toimiala	3	2			
	Ateria- ja puhdistuspalvelu	9	13			
	Konsernihallinto ja hallintopalvelut	2	-			
Henkilöstökustannukset	Koko kunta	48.787.510	47.996.445			
	Opetustoimi	19.972.190	19.755.568			
	Varhaiskasvatus	14.541.431	14.277.519			

	Muu sivistystoimi	1.796.491	1.706.248			
	Tekninen toimiala	4.238.288	4.095.110			
	Ateria- ja puhdistuspalvelu	4.515.431	4.368.753			
	Hallintopalvelut	1.103.913	1.328.740			
	Konsernihallinto	1.987.092	1.885.187			
Sairauspoissaolot/hlö	Koko kunta	15,9	16,0			
	Opetustoimi	10,7	11,3			
	Varhaiskasvatus	19,4	17,65			
	Muu sivistystoimi	11,4	15,6			
	Tekninen toimiala	13,2	17,8			
	Ateria- ja puhdistuspalvelu	27,1	26,1			
	Konsernihallinto ja hallintopalvelut	9,3	7,8			
Työtapaturma- kalenteripäivät/hlö	Koko kunta	0,40	0,30			
	Opetustoimi	0,4	0,07			
	Varhaiskasvatus	0,5	0,12			
	Muu sivistystoimi	1,4	0,4			
	Tekninen toimiala	1,8	1,2			
	Ateria- ja puhdistuspalvelu	1,8	0,5			
	Konsernihallinto ja hallintopalvelut	-				
Varhe-maksut €/	Koko kunta	243 236	255 145			
%-osuus palkkasummasta(	Opetustoimi	€/0,5%	€/0,53%			
	Varhaiskasvatus	1.878	5.080			
	Muu sivistystoimi	113.378	111.317			
	Tekninen toimiala	14	67			
	Ateria- ja puhdistuspalvelu	57.398	65.250			
	Konsernihallinto ja hallintopalvelut	56.438	60.054			
		14.130	13.377			

Strategiakaudella 2014 - 2017 henkilöstötyön painopisteet ovat osaamisen kehittäminen, työhyvinvoinnin edistäminen ja myönteinen työnantajakuva. Taloudellisen tiukkuuden vuoksi näistä tavoitteista painottuvat erityisesti osaava johtajuus sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työmotivaation edistäminen. Johtamisen painopisteiksi nousevat toisaalta yt-ratkaisun myötä resurssien vähenemisen tuomien tehtäväjärjestelyjen loppuunsaattaminen ja kuntalaisten palvelujen turvaaminen. Jossain määrin vuosi 2016 on väli vuosi. Kunnassa odotellaan rauhassa, mitä suuret valtakunnalliset ratkaisut mm. kuntien velvollisuuksien karsimisen osalta tulevat tarkoittamaan Vihdin kannalta. Organisaation sisällä mahdollisuuden prosessien kehittämiseen tuo vuonna 2016 toteutettava henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän vaihtaminen.

VAKANSSIT

Talousarvioon sisältyy esitys hankerahoituksella toteutetun etsivän nuorisotyön vakainaistamisesta osaksi kunnan nuorisotyötä. Ateria- ja puhdistuspalveluihin uusia vakanssitarpeita tuo Nummelanharju II vaiheen valmistuminen. Hallinnossa esitetään tietohallintojohtajan tehtävää palautettavaksi ostopalvelusta omaksi toiminnaksi. Hallintopalveluiden henkilöstöresurssiläisyydet liittyvät kierrätyskeskuksen ja remonttipartion toimintaedellytysten turvaamiseen. Sekä kierrätyskeskuksen että remonttipartion tavoitteena on säästää kunnan kustannuksia työmarkkinatuen kuntaosuuksissa.

Uudet vakanssit 2016

Keskus/tulosalue	Nimike	Virka/toimi	Vak/Ma	Alk.	Kustannus/vuosi	Vakanssin perustelut
Sivistyskeskus/ kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluiden tulosalue	erityisnuorisotyöntekijä	toimi	Vak/	1.1.2016		Tehtävään ollut määräaikaista täytettynä aikaisempina vuosina. Etsivä nuorisotyö, jota erityisnuorisotyöntekijä tekee, on osa kunnan nuorisopalvelua. Toiminnan jatkuvuus ja pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää, että tehtävä on täytetty vakinaisesti.
Sivistyskeskus/ kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluiden tulosalue	erityisnuorisotyöntekijä	toimi	Vak/	1.1.2016		kuten edellä
Hallintokeskus/ Ateria ja Puhdistus tulosalue	yhdistelmätyöntekijä	toimi	Vak/	1.8.2016		Nummelanharjunkoulun vaihe II valmistuminen 31.5.2016 lisää resurssitarvetta ateria- ja puhdistuspalveluissa. Tulosalueen kokonaishenkilöstö resurssi vähenee -3,28htv vrt. muutettuun TA 2015, syynä mm. hoivaosaston lakkaaminen.
Hallintokeskus/ Ateria ja Puhdistus tulosalue	yhdistelmätyöntekijä	toimi	Vak/	1.8.2016		Nummelanharjunkoulun vaihe II valmistuminen 31.5.2016 lisää resurssitarvetta ateria- ja puhdistuspalveluissa. Tulosalueen kokonaishenkilöstö resurssi vähenee -3,28htv vrt. muutettuun TA 2015, syynä mm. hoivaosaston lakkaaminen.
Hallintokeskus/ Ateria ja Puhdistus tulosalue	laitoshuoltaja	toimi	Vak/	1.8.2016		Nummelanharjunkoulun vaihe II valmistuminen 31.5.2016 lisää henkilöstöresurssitarvetta puhdistuspalveluissa. Tulosalueen kokonaishenkilöstö resurssi vähenee -3,28htv vrt. muutettuun TA 2015, syynä mm. hoivaosaston lakkaaminen.
Hallintokeskus/Halli nto ja talous	tietohallintojohtaja	virka	vak	1.8.2016	90 000	Tietohallinnon johtamisen siirtäminen ostopalvelusta omaksi toiminnaksi.
Hallintokeskus/Halli nto ja talous	remonttipartion työnjohtaja	toimi	vak	1.1.2016		Remonttipartion toisen työnjohtajan ansiosta kuntouttavassa työtoiminnassa ja työkokeiluissa olevien määrää voidaan kasvattaa ja siten saada aikaan säästöä työmarkkinatukimenoissa. Tehtävä täytetään sisäisillä järjestelyillä, joista ei aiheudu lisäkustannuksia.
Hallintokeskus/Halli nto ja talous	kierrätyskeskuksen työnjohtaja	toimi	vak	1.1.2016	39 000	Kierrätyskeskukseen tarvitaan toiminnanjohtajan työpariksi työnjohtajaa, jonka tehtävänä on ohjata kierrätyskeskuksen työntekijöiden työtä käytännössä. Tehtävä täytetään sisäisesti.
Sivistyskeskus/ varhaiskasvatus	lastentarhanopettaja	toimi	Vak/	1.9.2016	39 000	Myrskylänmäen päiväkodin seitsemäs ryhmä otetaan käyttöön
Sivistyskeskus/ varhaiskasvatus	lastentarhanopettaja	toimi	Vak/	1.9.2016	39 000	Myrskylänmäen päiväkodin seitsemäs ryhmä otetaan käyttöön
Sivistyskeskus/ varhaiskasvatus	lastenhoitaja	toimi	Vak/	1.9.2016	34 000	Myrskylänmäen päiväkodin seitsemäs ryhmä otetaan käyttöön

Nimikemuutokset 2016

Kaikki viisi nimikemuutosta kohdistuvat sivistyskeskukseen: kaksi koulutuksen tulosalueelle, kaksi kirjastoon ja yksi nuorisotoimeen.

Keskus/tulosalue	Nykyinen nimike	Uusi nimike	Alk.	Perustelu
Sivistyskeskus/ koulutuksen tulosalue	peruskoulun matematiikan, fysiikan ja kemian	peruskoulun matematiikan ja kemian lehtori, virkanumero	1.8.2016	Opetuksen järjestämisen kannalta kahden oppiaineen lehtorin nimike on tarkoituksen mukaisempi kuin aikaisempi.
Sivistyskeskus/ koulutuksen tulosalue	lukion matematiikan, fysiikan ja kemian lehtori, virkanumero	lukion matematiikan, lehtori, virkanumero 0407	1.8.2016	Opetuksen järjestämisen kannalta yhden oppiaineen lehtorin nimike on tarkoituksen mukaisempi kuin aikaisempi.
Sivistyskeskus/ kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluiden	kirjastonhoitaja	pedagoginen informaatikko	1.1.2016	Nimike vastaa nykyistä tehtäväkuvaa.
Sivistyskeskus/ kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluiden	kirjastovirkailija	kirjastonhoitaja	1.1.2016	Nimike muutos liittyy kirjaston henkilöstöltä edellytettävää korkeakoulututkintoa.
Sivistyskeskus/ kulttuuri- ja vapaa- aikapalveluiden	nuorisotyöntekijä	nuoriso-ohjaaja	1.1.2016	Nuorisotyöntekijä on irtisanoutunut. Tässä vaiheessa yhtenäistetään tehtävänimike vastaamaan samaa tehtävää tekevien työntekijöiden nimikkeiden kanssa.

TYTÄRYRITYKSET

NUMMELAN ALUELÄMPÖ OY

Kunnan omistusosuus jakeluyhtiöstä on 60 % ja Adven Oy omistaa 40 %. Yhtiö on kasvattanut asiakasmääräänsä ja energian myyntiä, vaikka paikalliset markkinat ovat vahvassa kilpailuasetelmassa. Täten strategia on toteutunut odotetusti ja sen linjauksella jatketaan edelleen.

Yhtiön käytössä on bioenergialla eli hakkeella toimiva päälämpölaitos sekä Lankilan ja Ojakkalantien laitokset, jotka toimivat huippu- ja varalämpölaitoksina. Yhtiön strategiana on kannattava kasvu ja tavoitteena on saavuttaa 112 sopimuksen määrä vuonna 2015. Yhtiö on lokakuun 2015 aikana saavuttanut 111 sopimuksen määrän. Vuoden 2016 aikana yhtiön tavoite on vakiinnuttaa toimintaansa voimakkaiden kasvuvuosien jälkeen ja joka tapauksessa energian myynti on kasvuvaiheessa kun kaikki jo sovitut liittymät ovat kokonaisen vuosiperiodin käytössä tuoden lisää myyntiä. Myynti riippuu toki aina vuoden aikaisesta lämpötilasta ja lämmitystarpeesta.

Nummelan Aluelämpö Oy:n liikevaihtotavoite vuodelle 2015 on 3,08 milj. euroa. Asiakasmäärän kasvu erityisesti parin viime vuoden aikana tulee kasvattamaan liikevaihtoa siten, että vuoden 2015 liikevaihto oltaneen saavuttamassa tavoitteen mukaisesti. Tavoitteena vuodelle 2016 on kasvua liikevaihdossa 3 %, koska energian hintaa ei koroteta, niin sen mukaan liikevaihtotavoite on noin 3,2 milj. euroa. Strategiallaan yhtiö on pystynyt vahvistamaan tulostaan, vaikka yhtiön lähtökohtana on edelleen pitää energian hinta ennallaan valitsevassa kilpailuasetelmassa. Yhtiö arvioi tekevänsä reilun 150 t€:n tuloksen säilyttäen tuloksetekokykynsä korkealla tasolla. Tunnusluvut on tarkoitus säilyttää edellisvuoden tasolla tai parempina riippuen myös siitä, millainen on tulevan vuoden osingonjaon määrä osakkeille, tämän määrää Vihdin kunta enemmistöosakkaana. Yhtiö jakoi ensimmäisen kerran osinkoa vuonna 2015 omistajilleen 30 -vuotisen historiansa aikana.

Toiminnalliseksi tavoitteeksi yhtiö on asettanut asiakassopimusten määrän ja samalla energian myynnin kasvattamiseen volyymitasolla, mikä tekee yhtiöstä yhä kannattavamman. Nämä tavoitteet ovat vuodelle 2015 toteutumassa ja yhtiö näkee kuitenkin, että vuodelle 2016 kasvu tulee olemaan haasteellisempaa. Kasvu pyritään ohjaamaan nykyisen, olemassa olevan verkoston varrelle ja saamaan uutta asiakaspintaa. Kaukolämpöverkon hyödyntäminen muodostuu näin tehokkaammaksi ja tiiviimmäksi, jolloin investoinnit ja putken huoltaminen on kannattavampaa. Toimitusvarmuus, häiriöttömyys ja biopolttoaineiden käyttö ovat yhtiön jatkuvia perustavoitteita.

PALMAN TIETO-TAITO-KESKUS OY

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Nummelan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsimiaan toimitiloja. Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajien maksamista hoito- ja korjausvastikkeista sekä vuokratuotoista, jotka ovat kirjattu tulosvaikutteisesti yhtiön kirjanpitoon. Yhtiön omistaa Vihdin kunta ja Luksia.

Yhtiö allekirjoitti sopimuksen asemakaavoituksen käynnistämisestä ja toteuttamiskustannusten jaosta Vihdin kunnan kanssa 14.6.2012, joten mitään suuria investointeja ei lähivuosina tulla yhtiöön tekemään. Kiinteistöön tehdään vain välttämättömät korjaukset. Taloussuunnitelma vuosille 2016 – 2018 pohjautuu vuotuisten ylläpitokustannusten kattamiseen. Yhtiön kassatilanne on hyvä, joten puskuria ylläpitäviin menoihin on olemassa.

VEIKKOINKORPI I OY

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiön omistamat hallitilat myytiin vuonna 2015. Vuoden 2015 lopun ja alkuvuoden aikana selvitetään yhtiön tulevaisuus. Vaihtoehtoina ovat toimialan muutos ja jatko kehitysyhtiönä, fuusio Nummelan Teollisuustalo Oy:öön tai yhtiön lakkauttaminen.

NUMMELAN TEOLLISUUSTALO OY

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiön tavoitteena on pitää yhtiön rakennukset olemassa olevassa kunnossa ja antaa suhteellisen edullisia vuokratiloja vihtiläisille pk-yrityksille. Vuodelle 2016 tavoitellaan pientä ylijäämää, jolla saadaan pidettyä yllä rakennuksen nykyinen kunto. Kunta perii yhtiön hallinnoinnista korvauksen itselleen.

KIINTEISTÖ OY:T HÄRKÖILÄNTIE 1, 2 JA 3

Kiinteistö Oy Härköiläntie 1,2 ja 3 jäivät vuokra-asuntokauppojen yhteydessä kunnalle. Kunnan omistusosuus yhtiöistä on 100 %. Alueella on käynnistetty kaavoitustyö, minkä yhteydessä selvitetään vuokratilojen jatkokäyttö. Asuntojen vuokrausta on tehostettu. Rakennukset pidetään asumiseen vaadittavassa kunnossa, mutta suurempia korjauksia rakennuksiin ei enää tehdä. Yhtiöillä on voitonjakokelpoisia varoja ja yhtiöt tuottavat edelleen ylijäämää. Vuonna 2016 kunta omistajana ottaa yhtiöistä kohtuullisen osingon.

TYTÄRYHTEISÖJEN SEURANTA

Kunnan edustajien tytäryhteisöissä tulee raportoida yhteisön toiminnasta kaksi kertaa vuodessa. Raportit toimitetaan valvontavastuullisille. Valvontavastuullisten tulee raportoida edelleen asioista, jotka vaativat omistajan kannanottoa aiheuttavat riskiä omistajalle.

TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT

Vuoden 2016 talousarvion ja taloussuunnitelman 2017 – 2018 laadinnan lähtökohtana on kunnan talouden tasapainottaminen, jotta kunta pystyy tuottamaan hyvätasoisia palveluja myös tulevaisuudessa. Tämä edellyttää kunnan tulopohjan vahvistamista niin aktiivisella elinkeinopolitiikalla kuin maankäytön suunnittelun keinoin. Nämä toimet ovat kuitenkin hidasvaikutteisia. Kunnan menojen tiukka menokuri ja talouden jatkuva seuranta ovat tärkeitä. Talouden epätasapaino on kuitenkin niin suuri, että palvelurakennetta ja toimintatapoja on pakko uudistaa tehokkuuden lisäämiseksi.

Vireillä on kuntarakenteeseen (mm. sote-uudistus), kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkuun sekä Suomen kilpailukyvyyn parantamiseen liittyviä hankkeita, joiden vaikutusta suunnitteluvuosiin ei ole pystytty arvioimaan. Suunnitelma on vuosien 2017 ja 2018 osalta siten hyvin yleispiirteinen ja se saattaa muuttua merkittävästikin, kun laaditaan vuoden 2017 talousarviota.

STRATEGIAN TOTEUTUMISTA TUKEVAT KESKEISET TAVOITTEET

Taloussuunnitelmassa on viisi strategian toteutumista tukevaa läpi organisaation menevää painopistettä. Painopisteet on muotoiltu tavoitteiksi eri tulosalueiden tulokorteissa. Kunnan heikon taloudellisen tilanteen johdosta nämä läpi organisaation menevät tavoitteet painottuvat perusedellytysten luomiseen ja taloudellisen perustan vahvistamiseen. Näin pystytään parhaiten turvaamaan kunnan perustehtävän toteuttaminen, asukkaiden hyvinvoinnin turvaaminen ja peruspalvelujen järjestäminen määrältään ja laadultaan riittävän hyvinä. Suunnittelukauden 2016 – 2018 keskeiset painopisteet ovat:

Kunnan elinvoiman vahvistaminen

Kunnan tulopohjan vahvistamiseksi tulee panostaa yritysten toimintaedellytyksiin työpaikkojen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi Vihdissä. Tavoitteena on koko kunnan organisaation kattava sujuva yhteistyö ja asioiden hoito yrityskenttään. Maapolitiikalla, erityisesti yritystoiminnan tonttitarjonnan lisäämisellä, pyritään vaikuttamaan asiaan. Maapolitiikka korostuu, joten se on otettu myös erilliseksi painopistealueeksi. Elinvoiman vahvistamista koskevat tavoitteet näkyvät erityisesti konsernihallinnon sekä teknisen ja ympäristökeskuksen tavoitteissa. Toimenpiteiden vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä.

Työllisyys

Vihtiläisten työllisyystilanne on huono, tämä vaikuttaa merkittävästi asukkaiden elämään. Työttömyys aiheuttaa kustannuksia ja tulomenetyksiä myös kunnalle. Pidemmällä aikavälillä työllisyyteen vaikutetaan elinkeinopolitiikan kautta. Nykytilanteessa panostetaan myös erityisiin työllistämistoimiin. Tätä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet ovat erityisesti työllistämisasiointi koordinoivan hallinnon ja talouden tulosalueen kohdalla, mutta myös sivistyskeskuksessa nuorisotoimen kohdalla.

Sähköinen asiointi

Asiakaspalvelussa panostetaan verkkoasiointiin, verkkoasiointimahdollisuuksia lisätään nykyisten asiointitapojen rinnalla. Sähköisiä asiakaspalveluja kehittämällä asukkaille ja muille asiakkaille pyritään varmistamaan mahdollisuus sujuviin, tehokkaisiin ja oikea-aikaisiin sähköisiin

asiointitapoihin erityisesti sellaisissa palveluissa, joiden käyttäjä- ja käyttömäärä on suuri. Verkkoasioinnin kehittämistä koordinoi hallintokeskus, hallintokeskuksen kohdalla on koottu verkkoasointia koskevat keskeisimmät asiat, tavoitteita ja toimenpiteitä on esitetty myös muiden palvelukeskusten kohdalla.

Maapolitiikka

Maapolitiikassa asioita tarkastellaan pitkällä aikavälillä, maapolitiikka on tärkeä kunnan kehittämisen väline. Suunnittelukaudella uudistetaan kunnan maapoliittinen ohjelma. Tällä hetkellä maapolitiikassa tarvitaan myös nopeita toimenpiteitä elinkeinoelämää palvelevan tonttitarjonnan lisäämiseksi. Työpaikka-alue selvitys on käynnistetty ja sitä työstetään vielä vuonna 2016. Suunnittelukauden aikana kaavoitetaan uusia yritystontteja sisältäviä asemakaavoja, tavoitteena on, että vuoden 2018 lopussa erikokoisia yritystontteja on vapaana varantona 60 000 k-m². Maapolitiikan tavoitteita ja toimenpiteitä on tarkemmin selostettu maankäyttöpalvelujen tulosalueen kohdalla.

Viestinnän kehittäminen

Kunnan näkyvyyttä parannetaan tunnettavuuden lisäämiseksi. Kunta osallistuu keskeisimmille messuille ja panostaa kunnan alueella järjestettäviin tapahtumiin. Viestintästrategian ja kunnan visuaalisen ilmeen uudistaminen käynnistetään vuoden 2016 aikana.

VEROTULOT

Vuoden 2015 kunnallisverotilitykset ovat kuntaliiton ennusteen mukaan noin 109,2 miljoona euroa eli 3,2 miljoonaa alle vuoden 2015 talousarviossa arvioidusta. Kunnan oma arvio on 0,4 miljoonaa korkeampi. Merkittävästi tilitykseen ja sen jäämiseen näin paljon alle arvion vaikuttaa oikaisutilitys vuodelta 2014. Vuodelle 2016 kunnallisvero on arvioitu nykyisen 20,50 veroprosentin mukaan. Arviossa Vihti käyttää kuntaliiton ennustetta. Kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 on jopa 3,3 %. Suunnitteluvuosina kasvu on ennusteen mukaan 1,7 – 4,1 % vuodessa. Kuntaliiton ennusteessa ei ole huomioitu mahdollisia työntekijöiden tuloja alentavia sopimuksia tai lakeja. Vuoden 2018 arvioon on taloussuunnitelmassa otettu selvästi kuntaliiton ennustetta alhaisempi luku. Vuoden 2016 kunnallisverotuotoksi muodostuu 113,25 miljoonaa.

Yhteisöveron tuotto Vihdissä on melko pieni, vuodelle 2016 ennustetaan noin 18 prosentin alennusta yhteisöverotuottoon. Kuntien jako-osuuden väliaikainen viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuonna 2016. Tämä vaikuttaa merkittävästi yhteisöveron tuottoon kunnille. Vuonna 2016 yhteisöveron tuottoarvio on 2,8 miljoonaa.

Kiinteistöveron tilitykset pysyvät vuonna 2016 suunnilleen vuoden 2015 tasolla. Vuonna 2016 kiinteistöveroprosentit säilyvät nykyisinä. Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2016 arvioidaan 7,45 miljoonaa.

Kiinteistöveroprosentit ovat:

Vakituisesti asutut asuinrakennukset	0,50
Muut asuinrakennukset	1,00
Yleinen kiinteistövero	0,95
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Verotulojen kokonaisarvio tämän mukaan vuonna 2016 on 123,5 miljoonaa. Muutos vuoden 2015 arviosta on 2,6 %.

VEROTULOT 1000 EUROA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kunnan tulovero	94 093	96 843	104 378	107 862	109 580	113 250	115 200	117 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 778	2 982	2 963	3 351	3 420	2 810	2 900	3 000
Kiinteistövero	6 834	6 530	6 795	7 238	7 400	7 450	7 500	7 500
Verotulot yhteensä	105 705	106 355	114 135	118 451	120 400	123 510	125 600	127 500
Muutos %		0,6	7,3	3,8	1,6	2,6	1,7	1,5

VALTIONOSUUDET

Valtionosuudet muodostavat Vihdin kunnan tuloista noin 14 %, joten kyseessä on merkittävä tuloerä. Euromääräisesti valtionosuudet ovat olleet noin 24 miljoonan tasolla muutaman vuoden. Valtionosuuksien määrä ei ole merkittävästi kasvanut, vaikka kustannustaso on noussut, Vihdin asukasmäärä on kasvanut ja kuntien tehtävät ovat lisääntyneet. Valtionosuuksien osuus kunnan tuloista ja kunnan käyttömenoista on koko ajan laskenut. Tämä johtuu valtiontalouden tasapainottamiseksi tehdyistä leikkauksista kuntien valtionosuuksiin. Leikkaukset ovat syöneet järjestelmän muutoin tuomat lisäykset.

Vihdin kannalta merkittävämpi asia oli valtionosuusjärjestelmän uudistus, joka laskelmien mukaan vähentää Vihdin valtionosuuksia 97 euroa/asukas eli noin 2,8 miljoonaa. Tämä jaksottuu vuosille 2015 ja 2016. Valtionosuuksien leikkaukset jatkuvat jossain määrin myös vuonna 2016. Verotukseen tehtyjen muutosten kompensointi kunnille valtionosuuksissa puolestaan nostaa valtionosuuksien määrää, samoin indeksikorotukset. Vuonna 2016 näillä on merkittävä vaikutus. Verotukseen tehdyt muutokset näkyvät luonnollisesti kuntien verotulojen kasvun pienentymisenä.

Alla olevassa taulukossa peruspalvelujen vuoden 2016 valtionosuus on kuntaliiton laskelmista. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on oma arvio samoin kuin kaikki suunnitteluvuosien luvut.

VALTIONOSUUDET 1000 EUROA	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2018
Peruspalvelujen valtionosuus	32 360	33 732	34 148	33 579	27 942	29 420	29 500	29 500
Verotuloihin perustuva tasaus	-3 291	-3 827	-4 038	-4 389	-1 707	-1 245	-1 300	-1 300
Järjestelmämuutoksen 2010 tasaus	94	94	94	94		0	0	0
Järjestelmämuutoksen 2015 tasaus					1 282	0	0	0
Opetus- ja kulttuurit. muut vos	-5 285	-5 697	-5 672	-5 516	-4 694	-4 695	-4 600	-4 600
Valtionosuudet yhteensä	23 878	24 302	24 533	23 768	22 823	23 480	23 600	23 600

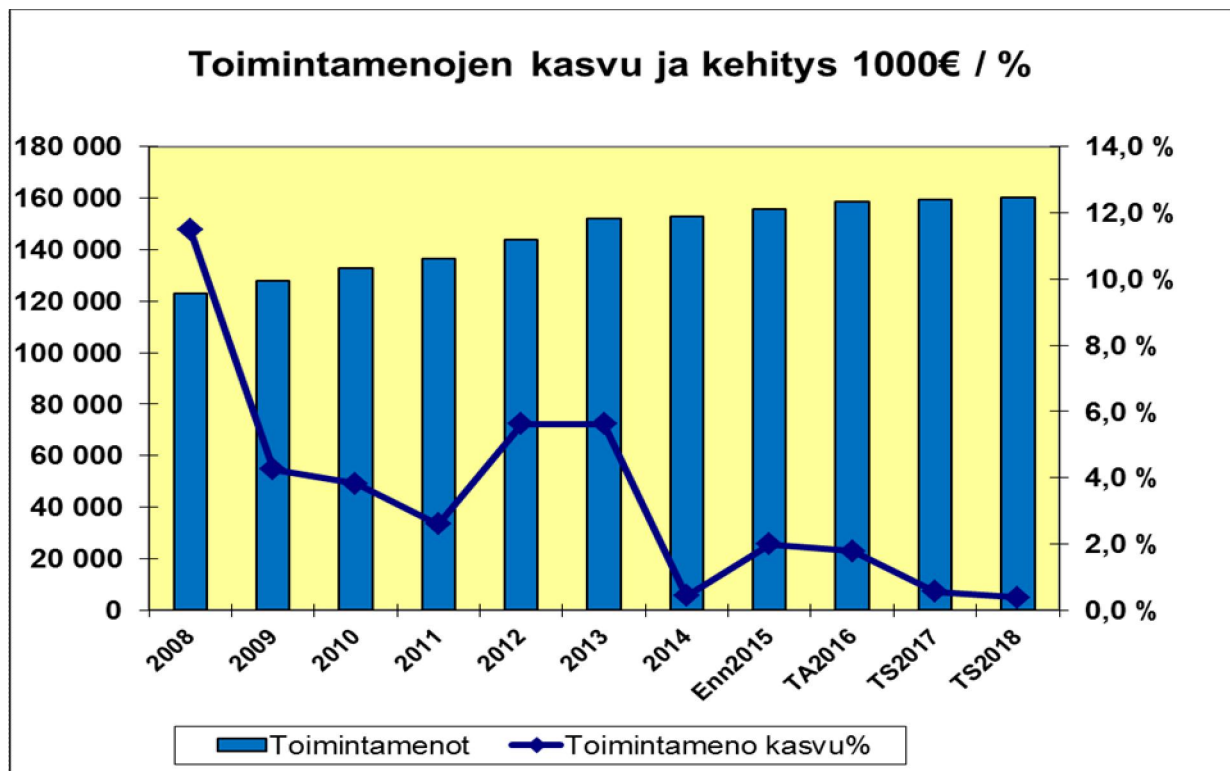
TOIMINTATUOTOT JA TOIMINTAKULUT

Toimintakulujen kasvu vuoden 2015 talousarvioon on 0,7 %. Henkilöstökulut nousevat 0,5 %, tähän vaikuttaa työttömyysvakuutusmaksun nousu 0,5 prosenttiyksiköllä sekä muiden sivukulujen pienehköt nousut. Palkkakuluihin ei ole laskettu korotusta lainkaan. Vuoden 2015 talousarviossa vähennettiin henkilöstökuluja YT-ratkaisun perusteella noin 1,5 milj. euroa. Vuoden

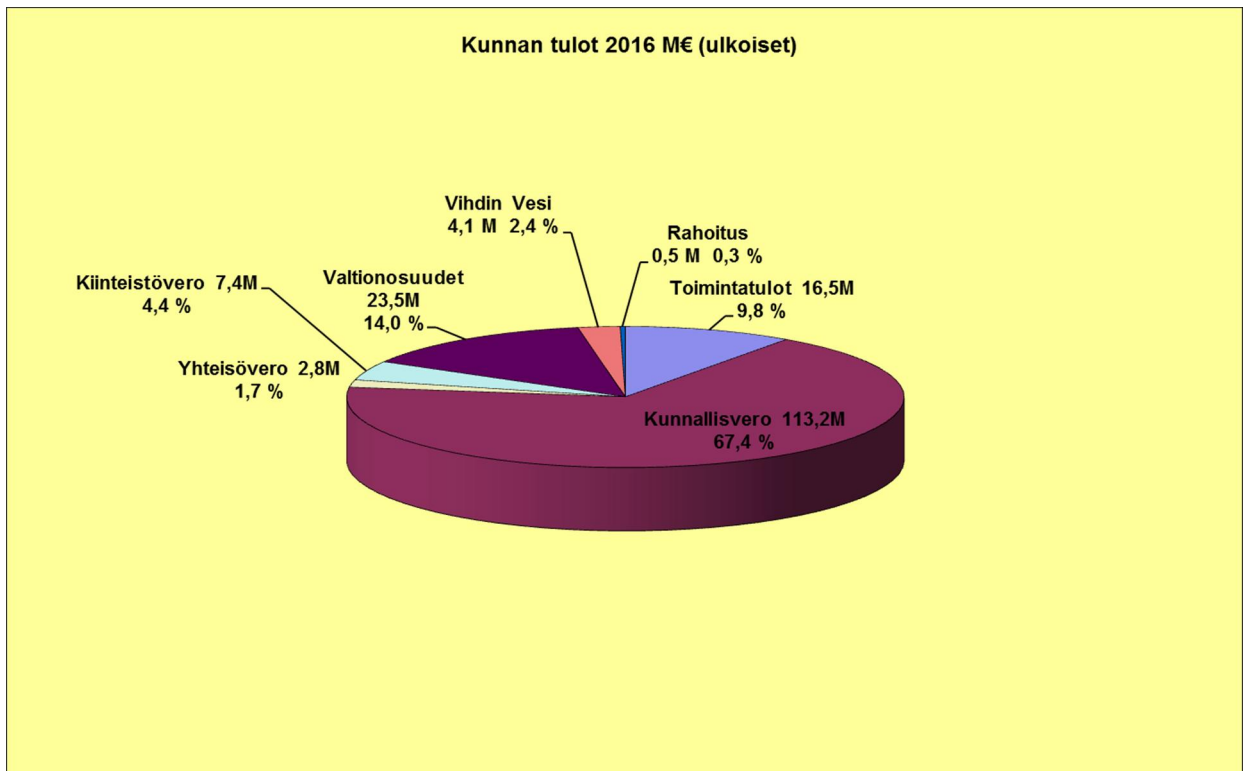
2015 talousarvion henkilöstökuluista puuttuivat opetusryhmien pienentäminen ns. POP-rahalla, menot katettiin suoraan tulo-rahoituksella, Työllisyyden hoitoon on lisätty palkkarahoja, tämä lisää myös tuoja ja vähentää menopuolella työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Toimintakulujen kasvu vuoden 2014 tilinpäätöksestä on 3,8 %. Kun tästä poistaa vesilaitoksen ja kunnan keskinäisten erien eliminoinnin, jää kasvuksi 3,1 %. Tämä on melko paljon aikana, jolloin inflaatio on matala ja palkkaratkaisut vaikutuksiltaan pieniä. Lisäksi kunta on tehnyt vaikutuksiltaan noin 1,5 miljoonan euron YT-ratkaisun.

Kunnan strategian mukaan toimintakulujen vuosittaisen kasvun on oltava pienempi kuin väestönkasvuprosentin ja peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen summa. Peruspalvelujen hintaindeksin muutos jäänee vuonna 2016 alle prosentin ja näin oli myös vuonna 2015. Kun vertaa menojen kasvua vuodesta 2014 vuoden 2016 talousarvioon, ei strategian mukaiseen tavoitteeseen päästä. Tähän tulee pystyä tulevina vuosina, jotta taloutta pystytään tasapainottamaan. Alla olevassa kuviossa on kuvattu toimintamenojen määrää ja muutosta, vuodelta 2015 ja siitä eteenpäin on arviomääräisesti tehty kunnan ja vesilaitoksen välisen toiminnan eliminoinnit, jotta luvut ovat vertailukelpoisia tilinpäätösvoosiin.

Toimintatuotot on pyritty arvioimaan mahdollisimman tarkasti. Myyntivoittoja on alennettu 0,4 miljoonaa vuoden 2015 arviosta. Näin toimintatuottojen arvio on kokonaisuutena noin 0,15 miljoonaa, eli 0,6 % pienempi kuin vuonna 2015. Tämä johtaa siihen, että toimintakate kasvaa vuoden 2015 talousarviosta 0,8 %. Vireillä on lakimuutoksia, jotka saattavat jonkin verran nostaa kuntien palveluista perittäviä maksuja. Näiden vaikutus jäänee kokonaisuutta ajatellen kuitenkin pieneksi ja näitä muutoksia ei ole ennakoitu tässä talousarviossa.

Vuosikate kertoo, paljonko kunnan tulorahoituksesta jää toiminnasta aiheutuvien käyttömenojen kattamisen jälkeen investointeihin. Tulorahoituksen katsotaan yleisesti olevan laskennallisesti tasapainossa, kun vuosikate vastaa suunnitelmapoistoja. Poistojen tulisi taas vastata keskimääräistä korvausinvestointitasoa. Vahvasti kasvavat kunnat, kuten Vihti, tekevät poikkeuksen tästä yleissäännöstä, koska tällaisilla kunnilla on kasvusta johtuvia tarpeita investoida palvelurakenteeseen ja palvelujen järjestämiseen korvausinvestointitasoa huomattavasti enemmän.

Rahavirtapohjaisessa tarkastelussa vuosikatetta verrataan investointeihin, jolloin nähdään kuinka hyvin rahavirta riittää tehtäviin investointeihin ja lainojen lyhennyksiin ilman lainanottoa. Tämä on varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta. Vihdin kunnan investointiohjelman läpivienti on vaatinut ja vaatii edelleen erittäin mittavaa lainanottoa. Vuosikatteen ja investointien suhdetta tulisi pystyä muuttamaan ja pidemmällä aikavälillä päästä tilanteeseen, jossa investoinnit rahoitetaan kunnan tulorahoituksella. Vuosikatteen kasvattaminen on mahdollista vain kun toimintakulujen kasvu on pienempi kuin toimintatuottojen ja verorahoituksen kasvu. Vihdissä vuosikatetta tulee kasvattaa niin paljon, että toimintatuottojen ja verorahoituksen kasvun tulee olla merkittävästi suurempi kuin toimintakulujen kasvu. Toimintakulujen kasvun merkittävä hillitseminen merkitsee tuottavuuden kasvun lisäksi muutoksia palvelurakenteeseen myös tulevana vuosina.

Vuoden 2016 talousarviossa vuosikate on n. 7,3 (n. 7 vuoden 2015 ennuste) milj. euroa ja poistot 9,7 (9,5) milj. euroa. Vihdin investointitahti on vaihdellut vuosittain, mutta kokonaisuutena se on ollut viime vuosina melko mittava ja on näillä näkymin ainakin vuoteen 2018 asti. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan on käytettävä velkarahoitusta investointien rahoittamiseksi. Kunnan asukaskohtainen velkaantumistahti on ollut nopeaa ja velkamäärän kasvu näyttää

jatkuvan taloussuunnitelmakaudella. Investointisuunnitelmien tulee reagoida asukaslukuennusteissa mahdollisesti tapahtuviin muutoksiin.

Vuonna 2016 investoinneista rahoitetaan tulorahoituksella vain noin 39 %, kun tavoite vuonna 2017 on jo 60 %. Tämä strategian mukainen tavoite merkitsee edelleen kunnan merkittävää velkaantumista.

Talousarviovuonna 2016 Vihdin kunnan talous on edelleen vahvasti alijäämäinen. Tilikauden tuloksen arvioidaan olevan n. – 2,4 milj. euroa ja tilikauden alijäämän noin 2,2 miljoonaa euroa. Taloussuunnitteluvuoden 2018 vuosikate on 10 miljoonaa ja investointien tulorahoitus vain 41 %. Velkaantuminen uhkaa edelleen kunnan toimintamahdollisuuksia ja kaventaa mahdollisuuksia hallitusti reagoida toimintaympäristön muutoksiin ja haasteisiin.

Kunnan strategian mukaan kunnan talouden tulee olla vuonna 2017 ylijäämäinen ja taseen ylijäämän tulee olla vähintään 50 euroa/asukas vuoden 2017 lopussa. Tämä taloussuunnitelma ei pääse strategian mukaiseen tavoitteeseen, vaikka 20 prosentin veroprosenttitavoitteesta on jouduttu poikkeamaan. Taloussuunnitelman mukaan vuosi 2017 on noin 1,7 miljoonaa alijäämäinen. Taseessa olisi vuoden 2017 loppuessa toki ylijäämää noin 110 euroa/asukas. Suunnitteluvuosien luvut ovat monien epävarmuustekijöiden johdosta vain suuntaa antavia.

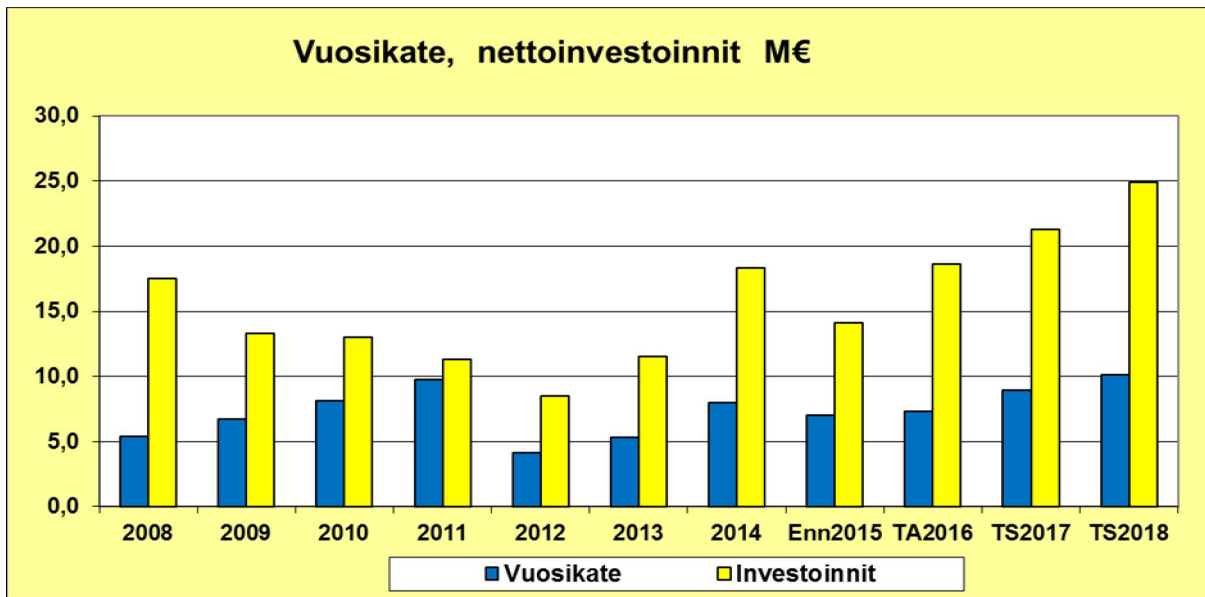
INVESTOINNIT

Investointisuunnitelmassa on entistä tarkemmin pyritty arvioimaan palvelutarve ja investointien ajoitus. Lähivuosien aikaisempaa pienempi väestömäärän kasvu on lykännyt investointeja aikaisempaan suunnitelmaan verrattuna. Kunnallistekniikan rakentaminen pyritään ajoittamaan siten, että tonttitarjonta sekä asumiseen että elinkeinotoimintaan on riittävä. Rakentamista pyritään sopeuttamaan kysyntään. Väestömäärän muutosta seurataan entistä tarkemmin ja arvioidaan tätä vasten investointien ajoitusta.

Suunnittelukauden investointitaso on pyritty pitämään mahdollisimman tasaisena ja myös rahoitusmahdollisuuksiin sopeutettuna. Joka tapauksessa merkittävä määrä investoinneista rahoitetaan lainoilla. Tulevaisuuden investointien toteutusta varten on selvitetty myös muita rahoitus- ja toteutusmuotoja kuin nykyinen kunnan taseeseen toteuttaminen kunnan ylläpito-vastuulla. Nämä investointien rahoitus- ja toteutusmuodot tullevat käyttöön vasta suunnittelukauden jälkeen toteutettavissa investoinneissa, mm. Etelä-Nummellan koulu- ja päiväkotihanke.

Uusinvestointien lisäksi tulee huolehtia myös korjausinvestoinneista, jotta korjausvelka ei kasva hallitsemattomaksi, korjausinvestoinnit ovat kuitenkin jossain vaiheessa edessä.

Vuoden 2016 investointeihin on talousarviossa varattu 20,4 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmassa on vuodelle 2017 varattu 21,3 miljoonaa ja vuodelle 2018 24,9 miljoonaa. Investointeja on tarkemmin selostettu talousarvion investointiosassa ja rahoitusta talousarvion rahoitusosassa.

Strategian mukaan investointien tulorahoitusprosentti vuoden 2017 lopussa on 60 % ja se si-
dotaan 20 miljoonan investointitasoon. 60 %:n tulorahoitus edellyttäisi lähes 12 miljoonan
vuosikatetta vuonna 2017. Tähän ei päästy, vaan taloussuunnitelman mukainen vuosikate on
8,9 milj. euroa. Investointien tulorahoitusprosentti on tällöin 42 %.

Investointien rahoitus johtaa kunnan lainamäärän nousuun. Taloussuunnitelman mukaan lai-
naa on vuoden 2018 lopussa noin 4 000 euroa/asukas. Strategian mukaan kunnan lainamää-
rä saa olla enintään 30 % yli Kuuma-kuntien keskiarvon ja sen on pysyttävä aina kriisikuntara-
jan alapuolella. Kuntien velkamäärä on kasvussa, joten tämä tavoite toteutunee velkamäärän
kasvusta huolimatta. Kriisikuntakriteeriä on uudessa kuntalaissa muutettu ja nyt tarkastellaan
kuntakonsernin lainoja, joissa Vihdin kunta on selvästi alle kuntien keskiarvon.

TULOSLASKELMAOSA

Talousarvion tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan ulkoisten kulujen ja tuottojen tuloslaskelma ilman vesihuoltolaitosta ja vesihuoltolaitoksen kanssa. Tuloslaskelman toimintatuotoissa ja toimintakuluissa ei ole kunnanvaltuuston tai kunnanhallituksen kannalta sitovia eriä, vaan tältä osin yksittäisillä luvuilla on informatiivinen arvo. Tulo- ja menolajit eivät ole sitovia myöskään palvelukeskusten ja tulosalueiden talousarvioissa.

Tuloslaskelman toimintakatteen jälkeisessä osuudessa esitetään verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut, jotka ovat lajitasolla kunnanhallitukseen nähden sitovia tuloarvioita ja määrärahoja.

Tuloslaskelma ulkoiset tuotot ja kulut, kunta ilman vesihuoltolaitosta

	TP 2014 €	TA 2015+ Muutos €	LTK 2016 €	TA 2016 €	TA15/TA16 muutos %	TS 2017 1 000 €	TS 2018 1 000 €
Toimintatuotot	16 091 840	16 539 999	15 740 979	16 454 379	-0,5	16 782	16 848
Myyntituotot	3 685 933	3 880 223	3 621 382	3 631 382	-6,4	3 650	3 668
Maksutuotot	5 191 462	4 812 676	4 736 000	5 009 000	4,1	5 127	5 145
Tuet ja avustukset	2 948 873	2 719 200	3 046 747	3 036 747	11,7	3 053	3 066
Muut toimintatuotot	4 265 571	5 127 900	4 336 850	4 777 250	-6,8	4 953	4 968
Vuokrat	3 004 176	2 917 900	2 912 350	2 952 750	1,2	2 927	2 942
Muut toimintatuotot	1 261 395	2 210 000	1 424 500	1 824 500	-17,4	2 026	2 027
Valmistus omaan käyttöön	280 873	223 492	222 000	222 000	-0,7	223	224
Toimintakulut	-151 570 105	-156 315 362	-158 164 511	-157 306 083	0,6	-158 144	-158 787
Henkilöstökulut	-47 417 126	-47 725 818	-48 257 093	-47 941 525	0,5	-48 082	-48 170
Palvelujen ostot	-91 731 553	-93 332 295	-94 571 616	-94 362 116	1,1	-94 934	-95 412
Asiakaspalvelujen ostot	-79 291 061	-79 066 336	-80 435 100	-80 395 100	1,7	-80 788	-81 194
Palvelujen ostot	-12 440 490	-14 265 959	-14 136 516	-13 967 016	-2,1	-14 146	-14 218
Aineet, tarvikkeet ja tavara-	-6 690 529	-7 874 127	-7 842 466	-7 678 106	-2,5	-7 767	-7 806
Avustukset	-4 114 912	-5 962 992	-6 024 300	-5 857 300	-1,8	-5 887	-5 917
Muut toimintakulut	-1 615 985	-1 420 130	-1 469 036	-1 467 036	3,3	-1 474	-1 482
Vuokrat	-1 227 515	-1 314 418	-1 300 286	-1 300 286	-1,1	-1 307	-1 313
Muut toimintakulut	-388 470	-105 712	-168 750	-166 750	57,7	-168	-168
Toimintakate	-135 197 392	-139 551 871	-142 201 532	-140 629 704	0,8	-141 139	-141 715
Verotulot	118 451 398	123 200 000	123 360 000	123 510 000	0,3	125 600	127 500
Valtionosuudet	23 768 050	21 700 000	22 470 000	23 480 000	8,2	23 600	23 600
Rahoitustuotot ja -kulut	-554 517	-784 000	-535 000	-515 000	-34,3	-689	-852
Korkotuotot	19 865	26 000	22 000	22 000	-15,4	22	22
Muut rahoitustuotot	759 659	810 000	750 000	760 000	-6,2	751	768
Korkokulut	-1 178 627	-1 520 000	-1 170 000	-1 160 000	-23,7	-1 310	-1 490
Muut rahoituskulut	-155 414	-100 000	-137 000	-137 000	37,0	-152	-152
Vuosikate	6 467 539	4 564 129	3 093 468	5 845 296	28,1	7 372	8 533
Poistot ja arvonalentumiset	-7 337 352	-8 369 720	-8 732 958	-8 663 255	3,5	-9 686	-10 502
Satunnaiset erät	188 658	0	0	0		0	0
Satunnaiset tuotot	188 658	0	0	0		0	0
Tilikauden tulos	-681 154	-3 805 591	-5 639 490	-2 817 959	-26,0	-2 315	-1 969
Poistoeron muutos	189 587	189 500	189 500	189 500		190	190
Tilikauden ylijäämä (alij)	-491 567	-3 616 091	-5 449 990	-2 628 459	-27,3	-2 125	-1 780

Tuloslaskelmasta näkee kunnan taloutta koskevat keskeiset asiat, kuten vuosikatteen ja tilikauden tuloksen sekä tuloslaskelman tunnusluvut.

Tuloslaskelmaosan taulukoissa TA 2015 + muutokset sarake on kunnanvaltuuston kesäkuussa 2015 hyväksymän talousarviomuutoksen mukainen talousarvio.

Tuloslaskelma ulkoiset tuotot ja kulut, vesihuoltolaitos mukana

	TP 2014 €	TA 2015+ Muutos €	LTK 2016 €	TA 2016 €	TA15/TA16 muutos %	TS 2017 1 000 €	TS 2018 1 000 €
Toimintatuotot	20 112 903	20 656 999	19 827 979	20 541 379	-0,6	20 972	21 111
Myyntituotot	7 691 997	7 997 223	7 708 382	7 718 382	-3,5	7 840	7 931
Maksutuotot	5 191 462	4 812 676	4 736 000	5 009 000	4,1	5 127	5 145
Tuet ja avustukset	2 948 873	2 719 200	3 046 747	3 036 747	11,7	3 053	3 066
Muut toimintatuotot	4 280 571	5 127 900	4 336 850	4 777 250	-6,8	4 953	4 968
Vuokrat	3 004 176	2 917 900	2 912 350	2 952 750	1,2	2 927	2 942
Muut toimintatuotot	1 276 395	2 210 000	1 424 500	1 824 500	-17,4	2 026	2 027
Valmistus omaan käyttöön	280 873	223 492	222 000	222 000	-0,7	223	224
Toimintakulut	-153 744 878	-158 543 362	-160 452 901	-159 594 473	0,7	-160 413	-161 091
Henkilöstökulut	-47 996 446	-48 374 818	-48 942 583	-48 627 015	0,5	-48 757	-48 855
Palvelujen ostot	-92 654 566	-94 196 295	-95 435 616	-95 226 116	1,1	-95 798	-96 276
Asiakaspalvelujen ostot	-79 291 061	-79 066 336	-80 435 100	-80 395 100	1,7	-80 788	-81 194
Palvelujen ostot	-13 363 505	-15 129 959	-15 000 516	-14 831 016	-2,0	-15 010	-15 082
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 275 927	-8 569 127	-8 551 366	-8 387 006	-2,1	-8 467	-8 532
Avustukset	-4 114 912	-5 962 992	-6 024 300	-5 857 300	-1,8	-5 887	-5 917
Muut toimintakulut	-1 703 027	-1 440 130	-1 499 036	-1 497 036	4,0	-1 504	-1 512
Vuokrat	-1 227 515	-1 314 418	-1 300 286	-1 300 286	-1,1	-1 307	-1 313
Muut toimintakulut	-475 512	-125 712	-198 750	-196 750	56,5	-198	-198
Toimintakate	-133 351 102	-137 662 871	-140 402 922	-138 831 094	0,8	-139 218	-139 757
Verotulot	118 451 398	123 200 000	123 360 000	123 510 000	0,3	125 600	127 500
Valtionosuudet	23 768 050	21 700 000	22 470 000	23 480 000	8,2	23 600	23 600
Rahoitustuotot ja -kulut	-895 808	-1 152 000	-903 000	-883 000	-23,4	-1 067	-1 230
Korkotuotot	53 113	46 000	42 000	42 000	-8,7	32	32
Muut rahoitustuotot	769 189	815 000	755 000	765 000	-6,1	756	773
Korkokulut	-1 178 703	-1 520 000	-1 170 000	-1 160 000	-23,7	-1 310	-1 490
Muut rahoituskulut	-539 407	-493 000	-530 000	-530 000	7,5	-545	-545
Vuosikate	7 972 538	6 085 129	4 524 078	7 275 906	19,6	8 914	10 113
Poistot ja arvonalentumiset	-8 300 049	-9 469 720	-9 732 958	-9 663 255	2,0	-10 786	-11 666
Satunnaiset erät	188 658	0	0	0		0	0
Satunnaiset tuotot	188 658	0	0	0		0	0
Tilikauden tulos	-138 854	-3 384 591	-5 208 880	-2 387 349	-29,5	-1 872	-1 553
Poistoeron muutos	189 587	189 500	189 500	189 500		190	190
Tilikauden ylijäämä (alij)	50 733	-3 195 091	-5 019 380	-2 197 849	-31,2	-1 682	-1 363
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuoto/toimintakulut %	12,5	13,0	12,4	12,9		13,1	13,1
Toimintakate % verorahoituksesta	93,8	95,0	96,3	94,4		93,3	92,5
Vuosikate % poistoista	96,0	64,3	46,5	75,3		82,6	86,7
Vuosikate €/asukas	275	207	155	249		304	344
Asukasluku	28 995	29 400	29 200	29 200		29 300	29 400

KONSERNIHALLINNON KESKUS

Konsernijohto

Sote-uudistus tulee vaikuttamaan kunnan toimintaan merkittävästi. Vuonna 2016 keskeistä on seurata uudistuksen etenemistä ja turvata Vihdin edunvalvonta tässä asiassa. Yhteistyö lähi-kuntien kanssa on tärkeää. Tavoitteena on turvata Vihdin alueen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelut kustannustehokkaasti ja laadullisesti hyvinä.

Elinkeinopolitiikan puolella keskeisin tavoite on työpaikka-tonttien kartoitus ja kaavoitustoimenpiteiden käynnistäminen. Edelleen panostetaan tonttien myyntiin yrityksille uusien työpaikkojen saamiseksi kuntaan. Yrityspalvelujen järjestämistapaa ja yhteydenpitoa yrityksiin mietitään uudelleen. Tavoitteena on koko kunnan organisaation kattava sujuva yhteistyö ja asioiden hoito yrityskenttään. Kunnan vuosittaiset hankinnat tehdään yrittäjille läpinäkyviksi ja kunnan kilpailutukset pyritään järjestämään niin, että paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Käynnistetään yritysveltoinen vientiallianssi Vihdin alueen potentiaalisille vientiyrityksille. Tavoitteena on saada aikaan merkittävää vientiin liittyvää toimintaa lähinnä tuotannollisille yrityksille.

Kunnan näkyvyyttä parannetaan tunnettavuuden lisäämiseksi. Kunta osallistuu keskeisimmille messuille ja panostaa kunnan alueella järjestettäviin tapahtumiin. Kunnalle luodaan omat Facebook-sivut verkkoviestinnän kehittämiseksi sekä spontaanin tunnettuuden parantamiseksi. Kunnan verkkosivut uudistetaan vuoden 2016 alkupuolella. Osana toiminnan tehostamista kunta kehittää aktiivisesti sähköisiä palveluita. Kunnan viestinnässä näkyvän ulkoisen ilmeen uudistaminen käynnistetään vuoden 2016 aikana.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Kunnan päätöksenteko on johdonmukaista ja ennustettavaa
Tavoite 2018	
Toimenpide	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyötä tiivistetään
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Äänestysten ja pöydälle jääneiden asioiden määrä kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksessa
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja
Edelliset toteutumat	Vuosi 2014 kunnanvaltuusto äänestyksiä 13, yksi asia jätettiin pöydälle kunnanhallitus äänestyksiä 14, asia jätettiin pöydälle 8 kertaa
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kylä/ei)	

Kuntapäämäärä	Yrittäjyyttä edistävä kunta
Tavoite 2016	Yrittäjien tyytyväisyys kunnan elinkeinopolitiikkaan ja yrityspalveluihin paranee
Tavoite 2018	Yrittäjät tyytyväisiä kunnan elinkeinopolitiikkaan ja yrityspalveluihin
Toimenpide	Yrityspalvelujen sisältö määritellään ja yrityspalvelut organisoidaan koko kunnan organisaation läpimeneviksi palveluiksi
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Yrittäjille vuosittain tehtävä kysely
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyl- lä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Kunnan näkyvyys paranee ja viestintä tavoittaa asukkaat ja kohde-ryhmät
Tavoite 2018	
Toimenpide	Viestintästrategian päivitys käynnistetään, kunnan verkkosivut uusi- taan
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyl- lä/ei)	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Konsernihallinnon keskus							
Toimintatuotot	1 583 452	1 690 000	1 720 000	1 720 000	102	1 728	1 735
Myyntituotot	20 701	20 000	20 000	20 000	100	20	20
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 562 751	1 670 000	1 700 000	1 700 000	102	1 708	1 715
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-80 184 202	-79 887 411	-81 135 473	-81 196 463	102	-81 589	-81 999
Henkilöstökulut	-1 885 178	-1 779 470	-1 730 724	-1 728 514	97	-1 734	-1 742
Palvelujen ostot	-78 229 509	-78 081 125	-79 318 741	-79 385 941	102	-79 773	-80 175
Asiakaspalvelujen ostot	-77 977 877	-77 811 334	-79 014 000	-79 089 000	102	-79 475	-79 875
Palvelujen ostot	-251 632	-269 791	-304 741	-296 941	110	-298	-300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 249	-4 710	-5 410	-3 410	72	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-58 266	-22 106	-80 598	-78 598	356	-79	-79
Vuokrat	-52 881	-17 406	-18 398	-18 398	106	-18	-18
Muut toimintakulut	-5 385	-4 700	-62 200	-60 200	1 281	-61	-61
Toimintakate	-78 600 750	-78 197 411	-79 415 473	-79 476 463	102	-79 861	-80 264
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-78 600 750	-78 197 411	-79 415 473	-79 476 463	102	-79 861	-80 264

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate - 79 476 463 euroa.

Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Konsernihallinnon keskus							
Toimintatuotot	1 583 452	1 690 000	1 720 000	1 720 000	102	1 728	1 735
Myyntituotot	20 701	20 000	20 000	20 000	100	20	20
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 562 751	1 670 000	1 700 000	1 700 000	102	1 708	1 715
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-80 120 545	-79 850 203	-81 097 573	-81 159 563	102	-81 552	-81 962
Henkilöstökulut	-1 885 178	-1 779 470	-1 730 724	-1 728 514	97	-1 734	-1 742
Palvelujen ostot	-78 218 381	-78 061 323	-79 299 039	-79 367 239	102	-79 755	-80 156
Asiakaspalvelujen ostot	-77 977 877	-77 811 334	-79 014 000	-79 089 000	102	-79 475	-79 875
Palvelujen ostot	-240 504	-249 989	-285 039	-278 239	111	-280	-281
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 222	-4 710	-5 410	-3 410	72	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-5 764	-4 700	-62 400	-60 400	1 285	-61	-61
Vuokrat	-379	0	-200	-200	0	0	0
Muut toimintakulut	-5 385	-4 700	-62 200	-60 200	1 281	-61	-61
Toimintakate	-78 537 093	-78 160 203	-79 377 573	-79 439 563	102	-79 824	-80 227
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-78 537 093	-78 160 203	-79 377 573	-79 439 563	102	-79 824	-80 227

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Konsernijohto							
Toimintatuotot	20 701	20 000	20 000	20 000	100	20	20
Myyntituotot	20 701	20 000	20 000	20 000	100	20	20
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-797 947	-754 477	-828 473	-814 463	108	-816	-818
Henkilöstökulut	-497 251	-460 470	-457 724	-455 514	99	-456	-456
Palvelujen ostot	-234 265	-269 791	-284 741	-276 941	103	-278	-280
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-234 265	-269 791	-284 741	-276 941	103	-278	-280
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 249	-4 710	-5 410	-3 410	72	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-55 182	-19 506	-80 598	-78 598	403	-79	-79
Vuokrat	-52 881	-17 406	-18 398	-18 398	106	-18	-18
Muut toimintakulut	-2 301	-2 100	-62 200	-60 200	2 867	-61	-61
Toimintakate	-777 246	-734 477	-808 473	-794 463	108	-796	-798
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-777 246	-734 477	-808 473	-794 463	108	-796	-798

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate - 794 463 euroa.

Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Konsernijohto							
Toimintatuotot	20 701	20 000	20 000	20 000	100	20	20
Myyntituotot	20 701	20 000	20 000	20 000	100	20	20
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-734 290	-717 269	-790 573	-777 563	108	-779	-781
Henkilöstökulut	-497 251	-460 470	-457 724	-455 514	99	-456	-456
Palvelujen ostot	-223 137	-249 989	-265 039	-258 239	103	-260	-261
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-223 137	-249 989	-265 039	-258 239	103	-260	-261
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 222	-4 710	-5 410	-3 410	72	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 680	-2 100	-62 400	-60 400	2 876	-61	-61
Vuokrat	-379	0	-200	-200	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 301	-2 100	-62 200	-60 200	2 867	-61	-61
Toimintakate	-713 589	-697 269	-770 573	-757 563	109	-759	-761
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-713 589	-697 269	-770 573	-757 563	109	-759	-761

Sosiaali- ja terveystalouden osto

Vihdin kunnan perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut järjestää Perusturvakuntayhtymä Karviainen. Kunta hyväksyy valtuustokaudeksi Karviaisen palvelutasosuunnitelman. Talousarvio perustuu palvelutasosuunnitelmaan. Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyy Karviaisen talousarvion ja taloussuunnitelman. Vuoden 2016 tavoitteena on pitää palvelujen saatavuus vuoden 2015 tasolla ja toteuttaa uuden sosiaalihuoltolain painotus yhteisestä asiakasprosessista. Kuntouttavaa työtoimintaa lisätään vuoden 2015 tasosta.

Erikoissairaanhoidon määrärahat sisältyvät Karviaisen talousarvioon. Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa HUS-kuntayhtymä. Ostopalveluihin HUS-kuntayhtymältä arvioidaan vuonna 2016 tarvittavan 32,1 miljoonaa euroa. Summa sisältää myös ensihoidon ja Medi-Helin kustannukset. Kasvu vuoden 2015 talousarvioon on 4,5 %.

Ostopalveluihin Karviaiselta on talousarviossa varattu 79,1 miljoonaa euroa. Tästä perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut ovat 46,9 miljoonaa euroa ja erikoissairaanhoidon 32,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 perusterveydenhuoltoon ja sosiaalitoimeen osoitettu summa on 0,2 % pienempi kuin vuonna 2015. Tälle tulosalueelle kirjataan myös eläkemenoperusteisia maksuja, niihin on varattu 1,27 miljoonaa euroa.

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Sote-palvelujen ostot							
Toimintatuotot	1 562 751	1 670 000	1 700 000	1 700 000	102	1 708	1 715
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 562 751	1 670 000	1 700 000	1 700 000	102	1 708	1 715
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-79 386 254	-79 132 934	-80 307 000	-80 382 000	102	-80 773	-81 181
Henkilöstökulut	-1 387 926	-1 319 000	-1 273 000	-1 273 000	97	-1 278	-1 286
Palvelujen ostot	-77 995 244	-77 811 334	-79 034 000	-79 109 000	102	-79 495	-79 895
Asiakaspalvelujen ostot	-77 977 877	-77 811 334	-79 014 000	-79 089 000	102	-79 475	-79 875
Palvelujen ostot	-17 367	0	-20 000	-20 000	0	-20	-20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 084	-2 600	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 084	-2 600	0	0	0	0	0
Toimintakate	-77 823 503	-77 462 934	-78 607 000	-78 682 000	102	-79 065	-79 466
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-77 823 503	-77 462 934	-78 607 000	-78 682 000	102	-79 065	-79 466

Sitovuustaso kunnanhallitukseen - 78 682 000 euroa.

HALLINTOKESKUS

Hallintokeskuksessa toiminnan painopiste on talouden ja toiminnan suunnittelussa, hallinnon ja talouden hoidossa ja sekä tukipalveluiden tuottamisessa. Hallintokeskus ohjaa kunnan strategista suunnittelua sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Se toimii kunnanhallituksen ja -valtuuston sekä kunnanjohtajan esikuntana, ohjaa ja konsultoi kuntaorganisaatiota sekä neuvoo ja palvelee kuntalaisia.

Hallintokeskus huolehtii koko kuntaa koskevista tukipalveluista kuten tietohallinto, toimistopalvelut, henkilöstöhallinto, palkanlaskenta, laskentatoimi, ateria- ja puhdistuspalvelut sekä hankinta- ja kuljetusasioiden koordinointi. Hallintokeskus vastaa myös kunnan maaseutu- ja asuntoasioiden hoidosta sekä joukkoliikenteen järjestämisestä. Hallintokeskus koordinoi työllisyysasioiden hoitoa ja hoitaa lähinnä kunnan omaan organisaatioon työllistämistä. Laskenta ja palkanlaskentapalvelut ostetaan Kunnan Taitoa Oy:tä ja tietotekniset palvelut Kuntien Tiera Oy:ltä.

Talouden tasapaino on edelleen keskeisiä hallintokeskuksen tavoitteita. Vuonna 2015 toteutettujen henkilöstösäästöjen toimeenpanto ja toiminnan vakiinnuttaminen pienemmillä resursseilla vaikuttavat hallintokeskuksen toimintaan erityisesti hallinnon ja toimistohenkilöstön tehtävissä.

Keskeisiä kehittämishankkeita hallintokeskuksessa ovat sähköisen asioinnin kehittäminen kuntalaisten palveluissa, työllisyyden hoito ja työttömyyden kustannusten hallinta, tietohallinnon johtamisen vahvistaminen sekä henkilöstöhallinnon järjestelmän vaihto ja toimintaprosessien kehittäminen.

Hallintokeskuksen toiminnalliset tavoitteet on kirjattu hallintokeskuksen tulosalueiden, hallinnon ja talouden sekä ateria- ja puhdistuspalveluiden tuloskortteihin. Talousarvion ja taloussuunnitelman henkilöstö- ja talous -osioihin on kuvattu koko kuntaa koskevat talouden ja henkilöstön keskeiset, koko strategiakauden tavoitteet ja seurattavat mittarit.

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Hallintokeskus							
Toimintatuotot	9 296 885	9 519 231	9 308 755	9 338 755	98	9 354	9 369
Myyntituotot	8 345 098	8 650 690	8 184 508	8 184 508	95	8 193	8 202
Maksutuotot	240 813	215 841	235 000	235 000	109	236	237
Tuet ja avustukset	471 684	492 700	729 247	759 247	154	764	768
Muut toimintatuotot	239 290	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Vuokrat	600	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	238 690	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-13 624 799	-15 743 352	-15 914 228	-15 846 972	101	-15 969	-16 009
Henkilöstökulut	-5 697 485	-5 899 281	-6 313 691	-6 396 735	108	-6 399	-6 400
Palvelujen ostot	-4 491 842	-4 789 825	-5 014 786	-4 963 686	104	-5 066	-5 087
Asiakaspalvelujen ostot	-77 211	-82 000	-85 300	-85 300	104	-86	-86
Palvelujen ostot	-4 414 631	-4 707 825	-4 929 486	-4 878 386	104	-4 980	-5 001
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 956 824	-2 105 233	-2 045 390	-2 045 190	97	-2 055	-2 066
Avustukset	-6 500	-1 805 000	-1 442 300	-1 343 300	74	-1 350	-1 358
Muut toimintakulut	-1 472 148	-1 144 013	-1 098 061	-1 098 061	96	-1 098	-1 099
Vuokrat	-1 442 575	-1 143 163	-1 097 191	-1 097 191	96	-1 097	-1 098
Muut toimintakulut	-29 573	-850	-870	-870	102	-1	-1
Toimintakate	-4 327 914	-6 224 121	-6 605 473	-6 508 217	105	-6 615	-6 640
Poistot ja arvonalentumiset	-260 309	-439 391	-440 054	-440 054	100	-659	-797
Tilikauden tulos	-4 588 223	-6 663 512	-7 045 527	-6 948 271	104	-7 274	-7 437

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – myyntivoitot = - 6 668 217 euroa

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Hallintokeskus								
Toimintatuotot		2 737 247	2 562 220	2 848 269	2 878 269	112	2 894	2 908
Myyntituotot		1 798 703	1 703 679	1 737 022	1 737 022	102	1 746	1 754
Maksutuotot		227 570	205 841	222 000	222 000	108	223	224
Tuet ja avustukset		471 684	492 700	729 247	759 247	154	764	768
Muut toimintatuotot		239 290	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Vuokrat		600	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot		238 690	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-12 148 908	-14 584 222	-14 828 861	-14 761 605	101	-14 884	-14 924
Henkilöstökulut		-5 697 485	-5 899 281	-6 313 691	-6 396 735	108	-6 399	-6 400
Palvelujen ostot		-4 448 294	-4 762 558	-4 983 344	-4 932 244	104	-5 035	-5 055
Asiakaspalvelujen ostot		-77 211	-82 000	-85 300	-85 300	104	-86	-86
Palvelujen ostot		-4 371 083	-4 680 558	-4 898 044	-4 846 944	104	-4 949	-4 969
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 955 709	-2 105 233	-2 045 390	-2 045 190	97	-2 055	-2 066
Avustukset		-6 500	-1 805 000	-1 442 300	-1 343 300	74	-1 350	-1 358
Muut toimintakulut		-40 920	-12 150	-44 136	-44 136	363	-44	-45
Vuokrat		-11 347	-11 300	-43 266	-43 266	383	-43	-44
Muut toimintakulut		-29 573	-850	-870	-870	102	-1	-1
Toimintakate		-9 411 661	-12 022 002	-11 980 592	-11 883 336	99	-11 990	-12 015
Poistot ja arvonalentumiset		-260 309	-439 391	-440 054	-440 054	100	-659	-797
Tilikauden tulos		-9 671 970	-12 461 393	-12 420 646	-12 323 390	99	-12 649	-12 812

Hallinnon ja talouden tulosalue

Hallinnon ja talouden tulosaluetta työllistää edelleen sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen liittyvät suunnitellut muutokset. Työmäärä riippuu uudistuksen etenemisestä ja siihen mahdollisesti tarvittavista selvityksistä ja yhteistyöneuvotteluista Vihdin asukkaiden palvelujen varmistamiseksi.

Sähköisiä asiakaspalveluja kehittämällä asukkaille ja muille asiakkaille pyritään varmistamaan mahdollisuus sujuviin, tehokkaisiin ja oikea-aikaisiin sähköisiin asiointitapoihin erityisesti sellaisissa palveluissa, joiden käyttäjä- ja käyttömäärä on suuri. Myös tietohallinnon johtamisen resursseja esitetään lisättävän perustamalla tietohallintojohtajan virka 1.8.2016 lukien, ja siten luopumalla tietohallinnon ostopalvelusta. Länsi-Uudenmaan seudullisen tietohallinnon kehittämiseen osallistumiseen on varattu 35 000 €.

Työllistämässä tehtyä työn koordinoitua jatketaan tavoitteena pitää työmarkkinatuen kuntaosuus enintään vuoden 2015 tasolla. Tämä edellyttää työttömyyden kasvaessa ja pitkittyessä merkittäviä panostuksia työllistämiseen ja erilaisten toimintatapojen käyttöönottoa. Uusista toimintatavoista vuonna 2015 perustettavan kierrätyskeskuksen toiminta käynnistyy ja vakiintuu vuoden 2016 aikana ja sen ja muiden toimenpiteiden avulla tavoitellaan vähintään 600 000 euron (1500 kk x 400 e/kk) säästöä työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Työllistämiseen panostaminen näkyy myös menojen lisäyksenä talousarviossa. Perustettavan kierrätyskeskuksen osalle on budjetoitu henkilöstömenoina kahden vakinaisen työntekijän ja 30 työllistettävän palkkamenoja yhteensä 690 000€ ja muita menoja 158 000€. Vastaavasti kierrätyskeskuksen pitäisi lisätä tulopuolelle palkkatukia n. 240 000 €, myyntituloja n. 200 000 € ja säästää työmarkkinatuen kuntaosuuksissa n. 280 000€. Myös remonttipartioon on lisätty

toisen ohjaajan tehtävä, jolloin kuntoutuvaan työtoimintaan ja työkokeiluun osallistuvien määrää voidaan kasvattaa, ja myös sitä kautta tavoitella säästöjä työmarkkinatuen kuntaosuudessa.

Henkilöstötyössä vuosi 2016 on kaksivuotisen yt-ratkaisun jälkimmäinen vuosi. Vuonna 2016 jatketaan toimintatapojen tarkastelua ja tehtävien uudelleen jakoa niin, että pienemmällä henkilöstömäärällä onnistutaan tekemään työt taloudellisesti, tehokkaasti ja tuottavasti. Tässä työssä korostuvat hyvä johtaminen ja työhyvinvointiin panostaminen. Organisaation sisällä henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän vaihdon kautta haetaan yhä ammattimaisempaa toimintaa kehittämällä raportointia ja sujuvoittamalla toimintaprosesseja.

Talouden seurantaan ja suunnitteluun tulee edelleen panostaa, jotta talous nykyisessä tiukassa tilanteessa pysyy kontrollissa. Seurantajärjestelmä tulee saada toimivaksi läpi koko organisaation. Kyse on lähinnä prosessin toimivuudesta, tähän vaikutetaan koulutuksella ja taloushallinnon omalla osallistumisella seurantaan läpi koko organisaation.

Taloushallinnon ohjelmistoja tulee uudistaa. Näin on saatavissa kustannussäästöjä ja parempaa perusaineistoa päätöksenteon ja toiminnan tueksi. Valmistelutyö aloitetaan vuonna 2016.

Joukkoliikenteen tuleva tukien uudistus vaikuttanee merkittävästi kunnan rooliin joukkoliikenteessä. Vuoden 2016 aikana valmistaudutaan muutokseen ja tehdään tarvittavat suunnitelmat. Vuoden 2016 aikana käynnistetään kunnan kuljetuksia koskeva kehittämistyö, tarkoituksena tehostaa kuljetusten järjestämistapoja. Tavoitteena on tulevina vuosina yhdistää portaittain eri hallintokuntien kuljetukset yksikköön, joka huolehtii kaikista kunnan kuljetuspalveluista keskitysti. Alustavan tarkastelun perusteella tämä vaatii lisäpanostusta suunnittelu- ja valmistelutyöhön, mutta tuo säästöjä kuljetuskustannuksiin.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Kuntalaisten ja muiden asiakkaiden sähköisten asiointitapojen kehittäminen
Tavoite 2018	Kuntalaisilla ja muilla asiakkailla on mahdollisuus sujuviin, tehokkaisiin ja oikea-aikaisiin sähköisiin asiointitapoihin palveluissa, joiden käyttäjä- ja käyttömäärä on suuri.
Toimenpide	Kehitetään valittuja kuntalaisten ja muiden asiakkaiden sähköisiä asiointitapoja.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Vuonna 2016 uudistetaan tai otetaan käyttöön ainakin seuraavat sähköiset asiointi- ja arkistointitavat: 1) Sähköinen tila- ja aluevarausjärjestelmä (mm. urheilutilat ja liikunta-alueet); 2) Teknisen ja ympäristökeskuksen sähköisen asioinnin kokonaisuus (vuonna 2016 ainakin tonttitarjonta ja tonttihakemus, rakennus- ja toimenpidelupakäsittely sekä internet-karttapalvelu); 3) Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen avustusten haku ja jako; 4) Omatoimikirjaston toteuttaminen; 5) Kunnan kotisivut; 6) Sähköinen arkistointi (vuoden 2016 loppuun mennessä tiedonohjaussuunnitelmaan liittyvistä prosesseista on kuvattu vähintään 80 %).
Vastuhenkilö	Nimetty tulosalueiden tavoitekortissa.
Edelliset toteutumat	

Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyl- lä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset, terve kuntatalous
Tavoite 2016	Työmarkkinatukimaksujen kuntaosuuden kokonaiskustannus on enintään samalla tasolla kuin vuonna 2015. Vihdin kunnan ja Karviaisen yhteisillä työllistämis- ja kuntoutustoi- menpiteillä on vältetty työmarkkinatuen kuntaosuus vähintään 1500 kuukaudelta (keskimäärin n. 400 e/kk).
Tavoite 2018	Työmarkkinatukimaksujen kuntaosuuden kokonaiskustannus on enintään samalla tasolla kuin vuonna 2015.
Toimenpide	Kierrätyskeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen, kuntouttavan työtoi- minnan paikkamäärän lisääminen, työvalmentajapalvelu
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Työmarkkinatuen kuntaosuuden kokonaiskustannus on enintään sa- mansuuruinen kuin vuonna 2015. Vihdin kunnan ja Karviaisen yhteisillä työllistämis- ja kuntoutustoi- menpiteillä säästettyjen työmarkkinatuen kuntaosuuden kuukausien lukumäärä.
Vastuhenkilö	hallintojohtaja
Edelliset toteutumat	Työmarkkinatuen kuntaosuus v. 2015, ennuste 7/2015 1,588 M€
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyl- lä/ei)	

Kuntapäämäärä	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja
Tavoite 2016	Kustannustehokas toiminta, laadukas johtaminen, hyvinvoiva henki- löstö
Tavoite 2018	Kustannustehokas toiminta, laadukas johtaminen, hyvinvoiva henki- löstö
Toimenpide	Henkilöstöresurssien johtaminen niin, että kustannusten kasvua vain strategisilla painopistealueilla Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän vaihdon avulla sujuvoitetaan sisäisiä toimintaprosesseja ja kehitetään johdon raportointia
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Henkilöstökustannukset Sairaspoissaolot enintään vuoden 2015 tasolla Työhyvinvointikyselyn tulokset vähintään vuoden 2014 tasolla Johdon raportit on määritelty ja käytössä

Vastuuhenkilö	Henkilöstöjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyl- lä/ei)	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Hallinto ja talous							
Toimintatuotot	911 140	838 040	1 349 023	1 379 023	165	1 387	1 394
Myyntituotot	181 016	168 840	445 376	445 376	264	448	450
Maksutuotot	52 455	45 000	48 000	48 000	107	48	48
Tuet ja avustukset	440 722	464 200	695 647	725 647	156	730	734
Muut toimintatuotot	236 947	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Vuokrat	600	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	236 347	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5 578 963	-7 455 580	-7 951 056	-7 909 523	106	-8 016	-8 042
Henkilöstökulut	-1 328 733	-1 341 255	-1 952 615	-2 061 382	154	-2 062	-2 062
Palvelujen ostot	-3 756 053	-4 079 301	-4 275 021	-4 223 921	104	-4 323	-4 340
Asiakaspalvelujen ostot	-77 211	-82 000	-85 300	-85 300	104	-86	-86
Palvelujen ostot	-3 678 842	-3 997 301	-4 189 721	-4 138 621	104	-4 237	-4 253
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 050	-53 300	-65 000	-64 800	122	-65	-65
Avustukset	-6 500	-1 805 000	-1 442 300	-1 343 300	74	-1 350	-1 358
Muut toimintakulut	-438 627	-176 724	-216 120	-216 120	122	-216	-217
Vuokrat	-422 330	-175 874	-215 320	-215 320	122	-216	-216
Muut toimintakulut	-16 297	-850	-800	-800	94	-1	-1
Toimintakate	-4 667 823	-6 617 540	-6 602 033	-6 530 500	99	-6 629	-6 648
Poistot ja arvonalentumiset	-149 472	-309 842	-251 705	-251 705	81	-402	-546
Tilikauden tulos	-4 817 295	-6 927 382	-6 853 738	-6 782 205	98	-7 031	-7 193

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – myyntivoitot = - 6 680 500 euroa.

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Hallinto ja talous								
Toimintatuotot		897 897	828 040	1 336 023	1 366 023	165	1 374	1 381
Myyntituotot		181 016	168 840	445 376	445 376	264	448	450
Maksutuotot		39 212	35 000	35 000	35 000	100	35	35
Tuet ja avustukset		440 722	464 200	695 647	725 647	156	730	734
Muut toimintatuotot		236 947	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Vuokrat		600	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot		236 347	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-5 124 614	-7 265 105	-7 750 126	-7 708 593	106	-7 816	-7 841
Henkilöstökulut		-1 328 733	-1 341 255	-1 952 615	-2 061 382	154	-2 062	-2 062
Palvelujen ostot		-3 715 223	-4 053 700	-4 246 445	-4 195 345	103	-4 294	-4 311
Asiakaspalvelujen ostot		-77 211	-82 000	-85 300	-85 300	104	-86	-86
Palvelujen ostot		-3 638 012	-3 971 700	-4 161 145	-4 110 045	103	-4 208	-4 225
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-47 936	-53 300	-65 000	-64 800	122	-65	-65
Avustukset		-6 500	-1 805 000	-1 442 300	-1 343 300	74	-1 350	-1 358
Muut toimintakulut		-26 222	-11 850	-43 766	-43 766	369	-44	-44
Vuokrat		-9 925	-11 000	-42 966	-42 966	391	-43	-43
Muut toimintakulut		-16 297	-850	-800	-800	94	-1	-1
Toimintakate		-4 226 717	-6 437 065	-6 414 103	-6 342 570	99	-6 442	-6 460
Poistot ja arvonalentumiset		-149 472	-309 842	-251 705	-251 705	81	-402	-546
Tilikauden tulos		-4 376 189	-6 746 907	-6 665 808	-6 594 275	98	-6 843	-7 005

Ateria- ja puhdistuspalvelun tulosalue

Vihdin Ateria ja Puhdistus järjestää ateria-, puhdistus ja tavara-/postikuljetuspalveluita Vihdin kunnalle. Palveluilla tuetaan varhaiskasvatusta ja oppilaiden oppimista. Palvelut toteutetaan sisäisten sopimusten mukaisesti. Tulosalueella toiminta on jaettu seitsemään operatiiviseen toiminta-alueeseen. Asiakastyytyväisyyttä pidetään tärkeänä palveluiden tuottamisessa. Käyttäjäasiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan sähköisellä kyselyillä ja haastatteluilla.

Nummelanharjun koulun uusi valmistuva kiinteistö keittiöineen aloittaa toiminnan elokuussa 2016. Tämä vaikuttaa henkilöstöresurssien lisäykseen elokuussa 2016 + 3 htv. Tulosalueen kokonaisresurssi on vähentynyt -3,2 htv verrattaessa muutettuun TA 2015.

Nummelanharjun koulun keittiön valmistuttua muuttuu Nummelan koulun keittiö palvelukeittiöksi. Keittiön peruskorjauksen tarvetta voidaan siirtää eteenpäin (v. 2018–2019) ja toiminnasta syntyy säästöä n. 15 000€ vuonna 2016.

Sisäistä ja ulkoista laskutusta varten lasketaan kiinteistökohtaiset puhdistuspalveluhinnat ja ateriapalvelussa asiakkaiden tuotekohtaiset hinnat. Tällä hetkellä talouden ja tuottavuuden mittareina seurataan mm. henkilöstöresursseja / tuotemäärä, elintarvikkeiden kustannuksia kuukausitasolla ja toteutunutta ateriatuotemäärän keskiarvohintaa ja puhdistuksen siivousneliön keskiarvohintaa vuositasolla.

Henkilöstön osaamista pidetään yllä koulutuspäivillä ja lyhyillä tietoiskuilla. Keittiöiden laitteiden peruskorjaukseen on varattu 80 000€.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Ateria- ja puhdistuspalveluiden järjestäminen asiakaslähtöisesti tukien oppilaiden oppimista ja varhaiskasvatuspalveluita
Tavoite 2018	Kouluruokailua arvostetaan ja päiväkotiruokailu tukee varhaiskasvatuspalveluita. Puhdistuspalvelun merkitys huomioidaan kiinteistöjen elinkaareissa.
Toimenpide	Yhteistyömahdollisuuksia lisätään käyttäjäasiakkaiden kanssa. - palautteen anto helpoksi - palvelusopimus käyttäjien tietoisuuteen - lisätään yhteistyötä ja tiedottamista - huomioidaan ajan trendit - henkilöstön osaamista ylläpidetään
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Puhdistuspalveluiden tyytyväisyys asteikko (1-4) keskiarvo 3,06 Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyys asteikko (1-4) keskiarvo 3,00
Vastuhenkilö	Ruokahuoltopäällikkö
Edelliset toteutumat	Ateriapalveluiden tyytyväisyys oppilas- ja päiväkotiruokailussa Vuosina 2012 2,62 (1-4), 2013 2,82 (1-4), 2014 2,92 (1-4) Puhdistuspalveluiden asiakastyytyväisyys Vuonna 2012 3,03 (1-4), 2013 3,12 (1-4), 2014 3,05 (1-4)
Kuntapäämäärä	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
Tavoite 2016	Vastuullinen, tehokas ja tuottavuudeltaan järkevä ateria- ja puhdistuspalvelu huomioiden elinympäristön vaikutukset
Tavoite 2018	Tulosalue on omalta osaltaan käynnistänyt toimenpiteet tavoitteena hiilineutraali kunta.
Toimenpide	Biojätteen ja aterian ylikapasiteettia vähennetään mm informoimalla asiakasta ja henkilöstöä. Ylläpitosiivouksen toteuttaminen parantuu, informoimalla asiakkaita käyttäen apuna esim. opastusvideoita, asiakaskäynnejä. Kehitetään tuottavuutta tuotantoprosessien työtapojen, laitteiden ja välineiden avulla. Kehitetään yksinkertainen seurantamalli mittareineen toiminnan tuottavuudelle, joita on helppo käyttää kuukausitasolla
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Asiakastiloissa ylläpitosiivouksen toteuttaminen parantuu, kyllä / ei Ylikapasiteetti ruoka laskee ed. vuoteen verrattaessa, kyllä /ei

	Tuottavuuden mittarit on luotu tulosalueelle, kyllä / ei
Vastuhenkilö	Ruokahuoltopäällikkö
Edelliset toteutumat	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Ateria- ja puhdistus							
Toimintatuotot	8 385 745	8 681 191	7 959 732	7 959 732	92	7 967	7 975
Myyntituotot	8 164 082	8 481 850	7 739 132	7 739 132	91	7 746	7 752
Maksutuotot	188 358	170 841	187 000	187 000	109	188	189
Tuet ja avustukset	30 962	28 500	33 600	33 600	118	34	34
Muut toimintatuotot	2 343	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 343	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0		
Toimintakulut	-8 045 823	-8 287 772	-7 963 172	-7 937 449	96	-7 952	-7 968
Henkilöstökulut	-4 368 749	-4 558 026	-4 361 076	-4 335 353	95	-4 337	-4 338
Palvelujen ostot	-735 784	-710 524	-739 765	-739 765	104	-743	-747
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-735 784	-710 524	-739 765	-739 765	104	-743	-747
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 907 768	-2 051 933	-1 980 390	-1 980 390	97	-1 990	-2 000
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 033 522	-967 289	-881 941	-881 941	91	-882	-882
Vuokrat	-1 020 245	-967 289	-881 871	-881 871	91	-882	-882
Muut toimintakulut	-13 277	0	-70	-70	0	0	0
Toimintakate	339 922	393 419	-3 440	22 283	6		
Poistot ja arvonalentumiset	-110 837	-129 549	-188 349	-188 349	145	-257	-251
Tilikauden tulos	229 085	263 870	-191 789	-166 066	-63	-243	-244

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate 22 283 euroa.

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Ateria- ja puhdistus								
Toimintatuotot		1 839 350	1 734 180	1 512 246	1 512 246	87	1 520	1 527
Myyntituotot		1 617 687	1 534 839	1 291 646	1 291 646	84	1 298	1 305
Maksutuotot		188 358	170 841	187 000	187 000	109	188	189
Tuet ja avustukset		30 962	28 500	33 600	33 600	118	34	34
Muut toimintatuotot		2 343	0	0	0	0	0	0
Vuokrat		0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot		2 343	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-7 024 282	-7 319 117	-7 078 735	-7 053 012	96	-7 068	-7 083
Henkilöstökulut		-4 368 749	-4 558 026	-4 361 076	-4 335 353	95	-4 337	-4 338
Palvelujen ostot		-733 066	-708 858	-736 899	-736 899	104	-741	-744
Asiakaspalvelujen ostot		0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot		-733 066	-708 858	-736 899	-736 899	104	-741	-744
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 907 768	-2 051 933	-1 980 390	-1 980 390	97	-1 990	-2 000
Avustukset		0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut		-14 699	-300	-370	-370	123	0	0
Vuokrat		-1 422	-300	-300	-300	100	0	0
Muut toimintakulut		-13 277	0	-70	-70	0	0	0
Toimintakate		-5 184 932	-5 584 937	-5 566 489	-5 540 766	99	-5 548	-5 556
Poistot ja arvonalentumiset		-110 837	-129 549	-188 349	-188 349	145	-257	-251
Tilikauden tulos		-5 295 769	-5 714 486	-5 754 838	-5 729 115	100	-5 806	-5 807

SIVISTYSKESKUS

Sivistyskeskuksen perustehtävä on tuottaa kunnan strategian mukaisesti sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja Vihdin kunnan asukkaille. Lisäksi tavoitteena on kannustaa kuntalaisia omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen, mikä edellyttää, että palvelujärjestelmät ovat toimivia ja kuntalaisten saavutettavissa. Varhaiskasvatuksen perustehtävä on järjestää erimuotoisia päivähoitopalveluja. Koulut vastaavat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tuottavat kaikille kuntalaisille avoimia hyvinvointi- ja vapaa-ajanpalveluja. Vuoden 2016 kuntatasoisena tavoitteena on sähköisen asiainn edistäminen. Sivistyskeskuksessa tämä tarkoittaa tila- ja aluevarausjärjestelmän kehittämistä sekä siirtymistä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden avustusten sähköiseen hakuprosessiin sekä omatoimikirjaston suunnittelua ja toteuttamista.

Sivistyskeskuksen tarjoamista lasten ja nuorten palveluista pyritään tekemään prosessikuvaus siitä, miten nämä palvelut kunnan sisällä ja yhteistyökumppanien kanssa toteutuvat. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppilashuollollisten palvelujen rakenne. Syksystä 2015 alkaen kuraattoripalveluja on tarjottu perusopetuksen lisäksi esiopetuksessa ja lukiossa. Kunnan velvollisuus on järjestää kuraattoripalvelu myös ammattikoululle, Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä järjestää kuraattoripalvelun kuitenkin itse.

Etsivä nuorisotyö sekä työpajatoiminta ovat osa lasten ja nuorten hyvinvointipalveluja. Vuoden 2016 tavoitteena on selkeyttää erityisesti ikävuosille 0-29 suunnattuja palveluja niin, että palvelut ovat asiakkaiden kannalta helposti saavutettavissa. Vuonna 2016 nuorisopalvelut tekevät yhteistyötä Luksian "Vastuuta 2020"-hankkeen kanssa. Tavoitteena on selvittää, miten tämä palvelee sivistyskeskuksen asettamia tavoitteita.

Yhteisenä punaisena lankana niin opetussuunnitelmauudistuksessa kuin muissa lapsille ja nuorille suunnatuissa hankkeissa on osallisuuden esille nostaminen ja ennen kaikkea osallistamisen mahdollisuuksien järjestäminen lapsille ja nuorille.

Sivistyskeskuksen merkittäviä investointeja ovat vuoden 2017 alussa valmistuva Nummelanharjun koulu ja liikuntahalli sekä vuosille 2017 – 2018 ajoittuva Vihdin yhteiskoulu ja liikuntahalli sekä kirkonkylän lähiliikuntapaikka

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Tila- aluevarausjärjestelmän kehittäminen
Tavoite 2018	
Toimenpide	Varausjärjestelmän luominen
Mittari/arviointikriteeri	Varausjärjestelmä on käytettävissä vuoden 2017 alusta.
Tavoitetaso	
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Sähköinen avustusjärjestelmä
Tavoite 2018	
Toimenpide	Valmistautuminen uuden hakuohjelman käyttöön
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Järjestöt koulutetaan järjestelmän käyttöön vuonna 2016
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutumien (kyllä/ei)	
Kommentti	Avustusjärjestelmä on käytössä vuonna 2017.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Omatoimikirjaston suunnittelu ja toteuttaminen
Tavoite 2018	Kirjaston käyttöaste kasvaa
Toimenpide	Omatoimikirjaston tarvitsemat välineet jne ovat käytössä
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Laina- ja kävijätilastot
Vastuhenkilö	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Sivistyskeskus							
Toimintatuotot	4 619 913	4 274 220	4 342 850	4 332 850	101	4 354	4 375
Myyntituotot	845 024	664 650	684 650	694 650	105	698	701
Maksutuotot	2 714 038	2 880 000	2 878 000	2 898 000	101	2 912	2 927
Tuet ja avustukset	882 628	556 500	617 500	577 500	104	580	583
Muut toimintatuotot	178 223	173 070	162 700	162 700	94	163	164
Vuokrat	106 571	123 070	112 700	112 700	92	113	114
Muut toimintatuotot	71 652	50 000	50 000	50 000	100	50	51
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-65 154 782	-66 155 879	-65 639 624	-65 077 565	98	-65 281	-65 411
Henkilöstökulut	-35 739 327	-36 203 617	-36 092 727	-35 728 668	99	-35 879	-35 955
Palvelujen ostot	-10 924 994	-11 733 854	-11 348 308	-11 203 308	95	-11 227	-11 251
Asiakaspalvelujen ostot	-1 226 019	-1 161 000	-1 325 000	-1 210 000	104	-1 216	-1 222
Palvelujen ostot	-9 698 975	-10 572 854	-10 023 308	-9 993 308	95	-10 011	-10 029
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 087 372	-1 161 171	-1 305 956	-1 305 956	112	-1 313	-1 319
Avustukset	-3 933 829	-3 936 000	-4 397 000	-4 344 000	110	-4 366	-4 388
Muut toimintakulut	-13 469 260	-13 121 237	-12 495 633	-12 495 633	95	-12 497	-12 497
Vuokrat	-13 360 025	-13 041 487	-12 415 853	-12 415 853	95	-12 416	-12 417
Muut toimintakulut	-109 235	-79 750	-79 780	-79 780	100	-80	-81
Toimintakate	-60 534 869	-61 881 659	-61 296 774	-60 744 715	98	-60 927	-61 035
Poistot ja arvonalentumiset	-376 558	-384 072	-498 027	-498 027	130	-514	-433
Tilikauden tulos	-60 911 427	-62 265 731	-61 794 801	-61 242 742	98	-61 441	-61 468

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – 60 744 715 euroa.

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Sivistyskeskus								
Toimintatuotot		4 540 750	4 179 350	4 257 350	4 247 350	102	4 269	4 290
Myyntituotot		822 246	606 650	626 650	636 650	105	640	643
Maksutuotot		2 686 254	2 880 000	2 878 000	2 898 000	101	2 912	2 927
Tuet ja avustukset		882 628	556 500	617 500	577 500	104	580	583
Muut toimintatuotot		149 622	136 200	135 200	135 200	99	136	137
Vuokrat		78 330	86 200	85 200	85 200	99	86	86
Muut toimintatuotot		71 292	50 000	50 000	50 000	100	50	51
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-45 375 899	-46 247 498	-46 884 867	-46 322 808	100	-46 526	-46 656
Henkilöstökulut		-35 739 327	-36 203 617	-36 092 727	-35 728 668	99	-35 879	-35 955
Palvelujen ostot		-4 408 677	-4 798 230	-4 916 234	-4 771 234	99	-4 795	-4 819
Asiakaspalvelujen ostot		-1 226 019	-1 161 000	-1 325 000	-1 210 000	104	-1 216	-1 222
Palvelujen ostot		-3 182 658	-3 637 230	-3 591 234	-3 561 234	98	-3 579	-3 597
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 087 223	-1 161 171	-1 305 956	-1 305 956	112	-1 313	-1 319
Avustukset		-3 933 829	-3 936 000	-4 397 000	-4 344 000	110	-4 366	-4 388
Muut toimintakulut		-206 843	-148 480	-172 950	-172 950	116	-174	-175
Vuokrat		-97 608	-68 730	-93 170	-93 170	136	-94	-94
Muut toimintakulut		-109 235	-79 750	-79 780	-79 780	100	-80	-81
Toimintakate		-40 835 149	-42 068 148	-42 627 517	-42 075 458	100	-42 257	-42 366
Poistot ja arvonalentumiset		-376 558	-384 072	-498 027	-498 027	130	-514	-433
Tilikauden tulos		-41 211 707	-42 452 220	-43 125 544	-42 573 485	100	-42 771	-42 799

Varhaiskasvatuksen tulosalue

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään joustavasti vihtiläisten lapsiperheiden tarpeisiin vastaten. Tavoitteena on mahdollistaa lapselle hyvä ja huoleton arki huomioiden hänen ainutkertaisuutensa. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Yksiköiden johtamisessa painopisteinä ovat pedagogiikan johtaminen ja yhteiset kasvatuskäytänteet. Varhaiskasvatuksen pedagogisina tavoitteina ovat: Kasvattajien tietoisuus ja osaaminen lasten tunne-elämän ja käyttäytymisen säätelyssä lisääntyä vuosien 2014 – 2016 aikana sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen.

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.8.2015, laissa korostetaan lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen ja lapsen etua toiminnan järjestämisessä. Opetushallituksen tehtävänä varhaiskasvatuksen kehittäminen ja laatia valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta kunnan tulee laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Jokaiselle lapselle tulee laatia henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Vihtin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty 4.2.2014 ja jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma.

Uutena säännöksenä varhaiskasvatuksen järjestäjälle säädetään laissa velvoite arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Lisäksi tuli uusi säännös osallisuudesta ja vaikuttamisesta, joka koskee lasta, lapsen vanhempia ja muita huoltajia. Uudessa laissa säädetään lapsiryhmien enimmäiskoosta päiväkodissa. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Henkilöstömitoitusta tulee noudattaa myös henkilöstön sairaus- ja vuosilomien sekä muiden ennakoitavissa olevien poissaolojen, kuten koulutuksien vuoksi.

Uudet valtakunnalliset esiopetussuunnitelman perusteet otetaan käyttöön 1.8.2016. Paikallinen esiopetussuunnitelmatyö on käynnissä, sitä tehdään yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Oppilashuoltotyön sekä tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen jatkuu Vihtissä edelleen sekä esiopetuksessa että varhaiskasvatuksessa. Alle kouluikäisillä vaikeat tunne-elämän pulmat ovat lisääntyneet, näiden lasten ongelmiin on haettu apua pienryhmätoiminnalla. Varhaiskasvatuksen omien resurssien lisäksi tähän toimintaan tarvitaan yhteistyötä psykiatrisen sairaanhoidajan kanssa, mikä tarkoittaa resursointia myös kuntayhtymä Karviaiselta.

Täyttöastetavoite on varhaiskasvatuksen sitova tavoite, jota seurataan yksiköiden täyttöasteesta. Täyttöasteessa huomioidaan lasten määrä suhteessa kasvatushenkilöstöön ja näin voidaan vaikuttaa siihen, että henkilökunnan määrä on optimissa.

Vihtissä on pulaa lastentarhanopettajista, joka on koko pääkaupunkiseudun ongelma. Päivähoitohenkilökunnalla on paljon tuki- ja liikuntaelinsairauksista johtuvia sairauspoissaoloja. Työfysioterapeutin kanssa on tehty kiinteää yhteistyötä. Sairauslomia voidaan jossain määrin ennaltaehkäistä oikeilla työasennoilla ja oikeilla apuvälineillä. Päiväkotiryhmiin hankitaan vuosittain pieniä määriä ergonomisia apuvälineitä erikseen varatulla määrärahalla.

Vihtin varhaiskasvatuksen vuorohoito on keskitetty Pajuniityn päiväkotiin. Avoimia varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan Otalammen ja Pajuniityn päiväkotien yhteydessä. Pajuniityn päiväkodissa on laajennettu avointa päiväkotitoimintaa. Kerhotoimintaa kehitetään edelleen. Ruotsinkielistä päivähoitoa ja esiopetusta järjestetään Daghemmet Alexandrassa ja ruotsinkielisen päivähoidon tarve on lisääntynyt.

Yksityisessä päiväkotihoidossa on otettu käyttöön palveluseteli. Yli 3-vuotiaan kokopäivähoidosta myönnettävän palvelusetelin maksimiarvo on 815 € ja alle 3-vuotiaan vastaava on 1 141 €.

€. Palvelusetelin arvoon vaikuttavat perheen koko ja tulot. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin menettelytapaohjeeksi on laadittu sääntökirja.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on 173,64 €/lapsi kuukaudessa ja tulosidonnainen hoitolisä on enintään 146,02 €/lapsi kuukaudessa. Yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksetaan kokopäivähoidosta yksityisessä päiväkodissa alle 3-vuotiaasta lapsesta 520 €/kk, yli 3-vuotiaasta 353 €/kk ja yksityisessä päiväkodissa suoritettavasta maksuttomasta esiopetuksesta + päivähoitosta 505 €/kk, yksityisessä päiväkodissa suoritettavasta pelkästä maksuttomasta esiopetuksesta 370 €/kk, perhepäivähoidosta hoitajan kotona 170 €/kk, lapsen kotona tapahtuvasta perhepäivähoidosta 220 €/kk. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksatuksen hoitaa Kela. Yksityisen päivähoiton viranomaisvalvonnasta vastaa varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö.

Kotihoidon tuen hoitoraha on 341,06 €/kk yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta, muista alle 3-vuotiaista sisaruksista kustakin 102,11 €/kk ja yli 3-vuotiaista alle kouluikäisistä sisaruksista 65,61 €/kk.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Päiväkotien täyttöaste 95 %
Tavoite 2018	Päiväkotien täyttöaste 97 %
Toimenpide	Päiväkotipaikkoja täytettäessä käytetään yhtenäisiä kertoimia. Lapsiryhmien suunnittelussa huomioidaan esimerkiksi lasten hoidon tarve ja tuen tarpeet.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Täyttöastetta seurataan jokaisessa yksikössä yhtenäisiä kertoimia käyttäen.
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteutumat	v. 2012 94,88 %, v. 2013 95,56 %, 2014 95,75 %
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Yhteisöllistä vuorovaikutusta vahvistetaan kasvatusyhteisöissä ja tehdään henkilöstökysely.
Tavoite 2018	Yksiköissä ylläpidetään yhteisöllistä vuorovaikutusta tehtyjen suunnitelmien mukaisesti
Toimenpide	Tavoite kirjataan yksiköiden tulokortteihin ja sen toteutumista seurataan tulokorttien seurannan yhteydessä. Yhteisöllisen vuorovaikutuksen henkilöstökysely uusitaan.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Kaikkien yksiköiden tulokorteissa on kirjattu tavoite yhteisöllisen vuorovaikutuksen vahvistamisesta kasvatusyhteisöissä.

	Henkilöstökyselyn tulostavoite on 3,25 asteikolla 1-4.
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteutumat	Vuonna 2013 toteutetun yhteisöllisen vuorovaikutuksen henkilöstökyselyn tulos oli 3,08 asteikolla 1-4.
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Asiakaslähtöisyys
Tavoite 2016	Hyödynnetään vuonna 2015 tehdyn laadunarviointikyselyn tuloksia.
Tavoite 2018	Laadunarviointikyselyn uusiminen.
Toimenpide	Tavoite kirjataan yksiköiden tulokortteihin ja sen toteutumista seurataan tulokorttien seurannan yhteydessä.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Kaikkien yksiköiden tulokorteissa on kirjattu laadunarvioinnissa esille noussut kehittämiskohde
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteutumat	Edellinen laadunarviointikysely toteutettiin vuonna 2012, jossa kehittämiskohteeksi nousi lasten ja perheiden osallisuuden lisääminen koko varhaiskasvatuksessa.
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Varhaiskasvatuksen tulosalue							
Toimintatuotot	2 543 810	2 680 000	2 680 000	2 680 000	100	2 693	2 707
Myyntituotot	88 891	90 000	77 000	77 000	86	77	78
Maksutuotot	2 407 296	2 590 000	2 603 000	2 603 000	101	2 616	2 629
Tuet ja avustukset	38 460	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 163	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	541	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 622	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-24 240 691	-25 717 604	-25 057 747	-24 917 559	97	-25 092	-25 193
Henkilöstökulut	-14 277 516	-15 186 219	-14 534 800	-14 444 612	95	-14 593	-14 669
Palvelujen ostot	-3 133 588	-3 423 333	-3 013 452	-3 013 452	88	-3 017	-3 020
Asiakaspalvelujen ostot	-62 544	-78 000	-78 000	-78 000	100	-78	-79
Palvelujen ostot	-3 071 044	-3 345 333	-2 935 452	-2 935 452	88	-2 938	-2 941
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-151 789	-229 020	-224 390	-224 390	98	-226	-227
Avustukset	-3 641 804	-3 640 000	-4 140 000	-4 090 000	112	-4 110	-4 131
Muut toimintakulut	-3 035 994	-3 239 032	-3 145 105	-3 145 105	97	-3 145	-3 146
Vuokrat	-2 967 457	-3 202 032	-3 108 105	-3 108 105	97	-3 108	-3 108
Muut toimintakulut	-68 537	-37 000	-37 000	-37 000	100	-37	-37
Toimintakate	-21 696 881	-23 037 604	-22 377 747	-22 237 559	97	-22 398	-22 486
Poistot ja arvonalentumiset	-110 234	-170 030	-120 726	-120 726	71	-71	-7
Tilikauden tulos	-21 807 115	-23 207 634	-22 498 473	-22 358 285	96	-22 469	-22 492

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate - 22 237 559 euroa.

Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Varhaiskasvatuksen tulosalue							
Toimintatuotot	2 543 611	2 680 000	2 680 000	2 680 000	100	2 693	2 707
Myyntituotot	88 891	90 000	77 000	77 000	86	77	78
Maksutuotot	2 407 296	2 590 000	2 603 000	2 603 000	101	2 616	2 629
Tuet ja avustukset	38 460	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 964	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	342	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 622	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 810 616	-19 739 769	-19 623 670	-19 483 482	99	-19 657	-19 758
Henkilöstökulut	-14 277 516	-15 186 219	-14 534 800	-14 444 612	95	-14 593	-14 669
Palvelujen ostot	-656 393	-636 250	-674 080	-674 080	106	-677	-681
Asiakaspalvelujen ostot	-62 544	-78 000	-78 000	-78 000	100	-78	-79
Palvelujen ostot	-593 849	-558 250	-596 080	-596 080	107	-599	-602
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-151 740	-229 020	-224 390	-224 390	98	-226	-227
Avustukset	-3 641 804	-3 640 000	-4 140 000	-4 090 000	112	-4 110	-4 131
Muut toimintakulut	-83 163	-48 280	-50 400	-50 400	104	-51	-51
Vuokrat	-14 626	-11 280	-13 400	-13 400	119	-13	-14
Muut toimintakulut	-68 537	-37 000	-37 000	-37 000	100	-37	-37
Toimintakate	-16 267 005	-17 059 769	-16 943 670	-16 803 482	98	-16 964	-17 052
Poistot ja arvonalentumiset	-110 234	-170 030	-120 726	-120 726	71	-71	-7
Tilikauden tulos	-16 377 239	-17 229 799	-17 064 396	-16 924 208	98	-17 035	-17 058

Koulutuksen tulosalue

Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelman perusteet laaditaan perusopetuslain ja -asetuksen sekä tavoitteet ja tuntijaon määrittävän valtioneuvoston asetuksen pohjalta. Perusteasiakirja on Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaisesti paikallinen opetussuunnitelma valmistellaan. Opetussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata opetuksen järjestämistä ja koulutyötä sekä edistää yhtenäisen perusopetuksen yhdenvertaista toteutumista.

Opetuksen järjestäjällä on vastuu paikallisen opetussuunnitelman laadinnasta ja kehittämisestä. Opetussuunnitelmassa päätetään perusopetuksen kasvatustyön, opetuksen, oppimisen arvioinnin ja tuen, ohjauksen ja oppilashuollon, kodin ja koulun yhteistyön sekä muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta. Siinä täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta. Opetuksen järjestäjä ottaa opetussuunnitelmaa laatiessaan huomioon oppilaiden tarpeet, paikalliset erityispiirteet sekä itsearvioinnin ja kehittämistyön tulokset. Opetussuunnitelman tehtävänä on edistää opetuksen laadun jatkuvaa kehittämistä ja vahvistaa koulutuksellista jatkumoa. Se luo perustan esiopetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksesta seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtymiselle.

Vihdin kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmatyö valmistuu kevään 2016 aikana, tavoitteena on, että lautakunta hyväksyy opetussuunnitelman viimeistään kesäkuussa 2016. Opetussuunnitelmaan liittyvä tuntijako on hyväksyttävä ennen muun opetussuunnitelman hyväksymistä, koska tuntijako antaa suuntaviivat opetussuunnitelmatyölle.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan liittyvä tuntijako on valmisteltu valtioneuvoston asetuksen pohjalta. Valtioneuvosto on antanut tuntijakoasetuksen 28.6.2012 ja opetussuunnitelman perusteet ovat valmistuneet joulukuussa 2014. Valtioneuvoston tuntijako sekä opetushallituksen esitys vuosiluokakohtaisesta tuntijaosta on oheismateriaalissa. Valtioneuvoston tuntijaon minimituntimäärä on 222 tuntia ja sen mukaisesti vuosiluokilla 1 ja 2 olisi viikossa 19 oppituntia ja vuosiluokilla 7 ja 8 viikossa 29 tuntia.

Vuosiluokille 1 ja 2 lisätään yksi oppitunti, jolloin viikkotuntimäärä on 20 tuntia. Perusteluna on se, että vuosiluokilla 1 ja 2 hankittu vahva pohja opiskelulle vähentää tuen tarvetta ylemmillä luokilla. Viikkotuntimäärän nostaminen 20ärkevöittää myös koulukuljetusten organisointia. Kustannusvaikutus lukuvuositasolla tällä lisäyksellä on noin 70 000 euroa. Lisäksi ehdotetaan, että yläkoulussa kaikilla vuosiluokilla viikkotuntimäärä on 30 tuntia, mikä on 2 tuntia korkeampi kuin minimituntimäärä. Näin mahdollistetaan B2-kielten opettaminen vuosiluokilla 8 ja 9 sekä voidaan laajennetaan myös muuta valinnaisainetarjontaa, koska lisäys tulee nimenomaan valinnaisaineisiin. Jos yläkoulujen viikkotuntimäärä on 30 tuntia viikossa, on sillä myönteinen vaikutus koulukuljetuksiin, erityisesti Otalammen koulun ja Vihdin yhteiskoulun koulukuljetuksen suunnittelussa. Valtioneuvoston tuntijaon minimituntimäärä on 222 tuntia, jota esitetään Vihdin perusopetuksen osalta nostettavaksi 226 tuntiin edellä esitetyillä perusteilla.

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueen tieto- ja viestintätekniikan (tv) kehitystyö oppimisen ja opetuksen välineenä on edennyt Vihdissä viime vuosien aikana hyvää vauhtia. Tullevien vuosien aikana onkin tärkeää tukea kaikin mahdollisin tavoin innovatiivista oppimisen ja opetuksen kehittämistä tässä otollisessa maaperässä, joka Vihdissä tällä hetkellä vallitsee.

Vuoden 2016 toimia tieto- ja viestintäteknikassa värittää kaksi päälinjaa, OPS2016 ja sähköiset ylioppilaskirjoitukset. OPS2016 velvoittamien opetusmenetelmien käytön mahdollistaminen vaatii vielä ponnisteluja, jotta vihtiläisellä opettajalla on hyvä edellytys toimia lain edellyttämällä tavalla. Sähköisiä ylioppilaskirjoituksia on valmisteltu tämän vuoden aikana ja syksyn 2016 ensimmäisiin kokeisiin viimeiset valmistelut tehdään ensi kevään aikana.

Vuonna 2013 alkanut luokkien av-kalustamishanke on päättymässä tämän vuoden lopussa ja hankkeen aikana on Vihtin kouluihin saatu on oppimisen tueksi av-välineistöä kaikkien luokkien käytettäväksi. Koulutuksen tulosalueen tieto- ja viestintäteknikan hankinnat kääntyvätkin enemmän käyttötalouden kustannuksiksi välineistön ylläpidollisiksi kuluiksi.

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueen tieto- ja viestintäteknikan (tv) investointi tarpeisiin varataan yhteensä 75 000 euroa.

Mobiililaitteet ovat tulleet jo osaksi vihtiläisiäkin oppimisprosesseja ja niiden merkitys kasvaa edelleen. Vihtiläisillä kouluilla on Opetushallituksen ja Opetusministeriön tukemia hankkeita; Mobiilisti esiopetuksessa, Oman oppimisen tila, MOI-hanke ja Ilmiöt pelissä -hanke. Näiden hankkeiden kautta pyritään luomaan ja onkin jo luotu uudenlaista, tämän päivän vaatimuksiin vastaavaa opetusta. Tämän hyvän työn jatkamiseksi hankitaan lisää mobiililaitteita, Chrome-Bookeja, tabletteja ja kannettavia tietokoneita oppimisvälineiksi.

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueen käyttötalouteen tieto- ja viestintäteknikkaan varataan 120 000€. Tähän summaan sisältyvät oppilashallintojärjestelmän ja koulujen päätejärjestelmän ylläpitomaksut, sähköinen oppimisympäristö kaikille vihtiläiselle oppilaalle ja opettajalle. Vuodelle 2016 tähän summaan on lisätty myös ostopalveluna hankittava laitteistotuki sekä opettajien pedagogiseen ohjaukseen ja vertaistukeen perustettu digitiimi.

Oppilashuolto

Kuntastrategian mukaisesti sivistystoimi edistää kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia, sekä sujuvia, tehokkaita ja oikea-aikaisia peruspalveluja.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1.8.2014 voimaan tulleet muutokset ovat vähitellen vakiintumassa käytäntöihin. Lakimuutoksen johdosta sivistyskeskukseen on perustettu yksi uusi kuraattorin tehtävä 1.8.2015 alkaen. Sivistyskeskuksen palveluksessa työskentelee nyt yhteensä viisi kuraattoria, joista yksi hoitaa vastaavan kuraattorin tehtävää. Palvelut ulottuvat nykyisin esi- ja perusopetuksesta toiselle asteelle saakka.

Oppimisympäristöjä kehittämällä ja toimintatapoja uudistamalla pyritään jatkossa turvaamaan se, että oppilaiden ja opiskelijoiden saama opetus ei vähene laadullisesti tai määrällisesti. Opetuksessa kannustetaan yhteisopettajuuteen ja opetuksen eheyttämiseen. Oppilashuollon palveluita tarjotaan kaikilla kouluilla. Edellytyksenä tämän tavoitteen saavuttamiselle on aikaansa seuraava, osaava ja sitoutunut henkilöstö. Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään ja kehitetään koulutusten avulla.

Vihtissä toimitaan lähikouluperiaatetta noudattaen. Erityisistä syistä koulupaikka voidaan kuitenkin osoittaa muusta kuin lähikoulusta, esimerkkinä vammaiset oppilaat. Lähikouluperiaate vaikuttaa myönteisesti koulukuljetuskustannuksiin. Erityisen tuen hajauttaminen sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen lähikouluilla kuitenkin tarkoittaa sitä, että konsultativista ja osa-aikaista erityisopetusta sekä kouluohjaajan tukea tarvitaan oppilasaineksesta riippuen myös pienimmissä kouluissa.

Lasten ja nuorten vaikeat tunne-elämän pulmat ovat lisääntyneet ja siitä johtuen konsultoivan psykiatrisen sairaanhoitajan (Karviaisen työntekijä) palvelu, jota on järjestetty kouluille hoidollispedagogisen luokan kautta, on ollut tarpeellinen tuen muoto.

Hoidollispedagoginen luokkatoiminta on laajentunut yläkouluun ja esiopetuksessa on perustettu kokeiluluonteisesti tälle lukuvuodelle vahvan psyykkisen tuen tarpeessa oleville lapsille oma pienryhmänsä. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on saada oppilaat kuntoutumaan ja sitä kautta mahdollistaa paluu omaan lähikouluun/kotiluokkaan sekä vähentää erikoissairaanhoidon kuluja. Vihdin yhteiskouluun perustetun pienryhmän tavoitteena on ollut myös turvata näille oppilaille peruskoulun opintojen loppuun suorittaminen ja päättötodistuksen saaminen. Ryhmä perustettiin kokeiluluonteisesti hankerahoituksen turvin kevätlukukauden 2015 puolivälissä ja hyvien tulosten perusteella toimintaa on päätetty jatkaa lukuvuonna 2015 - 2016.

Tarve toiselle psykiatriselle sairaanhoitajalle on olemassa näiden edellä mainittujen ryhmien konsultointia varten, kuin myös Vihdin koulujen ja Karkkilan koulujen muiden koululuokkien ja esiopetuksen ryhmiä varten. Tähän selvitystyöhön on perustettu keväällä 2015 työryhmä.

Yhtenä koulutuksen tulosalueen tavoitteena on oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien osallisuuden parantaminen ja osallistaminen, yhtenä esimerkkinä opetussuunnitelmaprosessiin osallistaminen arvokeskustelujen kautta.

Oppilaskuntatoiminta on niin ikään tarkoitus vakiinnuttaa jatkossa kaikille kouluille.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa päivitetään poikkihallinnollisesti monialaisessa yhteistyössä Karviaisen viranhaltijoiden ja Karkkilan kaupungin sivistystoimen kesken. Hyvinvointisuunnitelmassa linjataan yhteisiä kärkitavoitteita tuleville vuosille. Tavoitteena on myös järjestää yhteistyössä erilaisia koulutustilaisuuksia, jolloin saavutetaan paras mahdollinen synergiaetu.

Koululaisten iltapäivätoiminta

Koululaisten iltapäivätoiminta on perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Perusteet on annettu 1.8.2011.

Vihdissä kunnan järjestämää koululaisten iltapäivätoimintaa tarjotaan tällä hetkellä kuudella koululla; Huhmarnummen, Kuoppanummen, Nummelan, Ojakkalan, Otalammen ja Pappilampellon kouluilla (Kirkkoniemen yksikössä). Lisäksi kunta tukee kolmea vanhempainyhdistystä; Nummela skolan, Oinasjoen ja Vihtijärven koulujen vanhempainyhdistyksiä sekä Nummelan Palloseuraa iltapäivätoiminnan järjestämisessä.

Iltapäivätoimintaa tarjotaan Vihdissä ensisijaisesti toimintaan hakeutuville ensimmäisen vuosiluokan oppilaille. Toiminnassa on mukana myös jonkin verran toisen vuosiluokan oppilaita sekä erityisen tuen oppilaita siinä määrin kuin ryhmiin on ollut mahdollista resurssien puitteissa sijoittaa. Ryhmissä työskentelee koulutettuja ohjaajia, joiden ammattitaidon ylläpitämisestä kunta huolehtii järjestämällä vuosittain muutamia koulutustilaisuuksia ja tarjoamalla mahdollisuuden osallistua joihinkin valtakunnallisiin koulutuksiin.

Aamutoimintaa kunta järjestää ainoastaan kehitysvammaisille lapsille. Kehitysvammaisten aamuhoidon ja iltapäivätoiminnan ryhmä toimii Kuoppanummen koulukeskuksen tiloissa. Valintaprosessissa tehdään yhteistyötä Ptky Karviaisen kanssa. Lisäksi Vihdissä iltapäivätoimintaa

tarjoavat Vihdin evankelisluterilainen seurakunta ja yksityiset koulut. Myös perhepäivähoitoon on sijoittunut yksittäisiä oppilaita.

Valtionhallinnon tulevat linjaukset viitoittavat kunnille suuntaa, johon ei-lakisääteisten palvelujen järjestäminen tulee suuntautumaan. Mahdollisesti valtionosuudet laskevat minimiin ja paine yhdistysten ja järjestöjen osuuden kasvattamiseen iltapäivätoiminnan järjestämisessä tulee jatkossa lisääntymään, ja tai asiakasmaksuja korotetaan tuntuvasti. Iltapäivätoiminta on lapsiperheiden arvostamaa, heille tarpeellista palvelua, myös tulevaisuudessa.

Koulukerhotoiminta

Vihdissä järjestettiin lukuvuonna 2014 - 2015 45 koulukerhoa, joista 20 kerhoa oli liikuntakerhoja. Kolmas sektori on merkittävä koulujen liikuntakerhojen järjestäjä, näitä järjestäjiä ovat olleet mm Nummela Palloseura, Kalevan Viesti ja WAU-kerho. Kerhotoimintaa on lukuvuodelle 2015 - 2016 saatu 30 000 euroa valtionavustusta.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
Tavoite 2018	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
Toimenpide	Resurssi ei laske minimikertoimen alle.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Perusopetuksen tuntikehyksen minimikertoimet: - vuosiluokat 1-6 => 1,7 x oppilas (kyläkoulut) - vuosiluokat 1-6 => 1,35 x oppilas (isot alakoulut) - vuosiluokat 7-9 => 1,8 x oppilas Perusopetuksen tuntikehyksen tavoitekertoimet: - vuosiluokat 1-6 => 1,8 x oppilas (kyläkoulut) - vuosiluokat 1-6 => 1,4 x oppilas (isot alakoulut) - vuosiluokat 7-9 => 1,83 x oppilas
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Lv. 2014-2015 Kyläkoulut 1,76 (ilman pop-tunteja 1,66) Isot alakoulut 1,38 (ilman pop-tunteja 1,34) Vuosiluokat 7-9 2,02 (ilman pop-tunteja 1,91) erityisopetus 1002 tuntia
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Kaikki 1. luokan aloittavat hakijat saavat ip-paikan
Tavoite 2018	Kaikki 1. luokan aloittavat hakijat saavat ip-paikan
Toimenpide	Ip-toimintaan ilmoittaudutaan samalla kun ilmoittaudutaan kouluun Ip-toiminta on koulun toimintaa tukeva toimenpide

Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Hakeneiden määrä keväällä, joista ekaluokkalaisia Paikan saaneiden määrä 1.8., joista ekaluokkalaisia = paikkojen riittävyys suhteessa ekaluokkalaisiin hakijoihin 100 % Jonossa olevien määrä 1.9.
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Hakeneita keväällä 2014 oli yhteensä 293, joista ekaluokkalaisia 221. Paikan saaneita 218 oppilasta.
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Nuoriso- ja aikuiskoulutus

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
Tavoite 2018	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
Toimenpide	Resurssi ei laske minimikertoimen alle.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Lukion minimikurssikerroin 1,2 x opiskelijamäärä Lukion tavoitekurssikerroin 1,26 x opiskelijamäärä
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Opiskelijat Kurssit Kerroin Lv. 2011 - 2012 525 673 1,28 Lv. 2012 - 2013 518 673 1,30 Lv. 2013 - 2014 503 645 1,28 Lv. 2014 - 2015 481 640 1,33
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Perusopetuksen päättävät sijoittuvat toiselle asteelle 100 %:sti.
Tavoite 2018	Perusopetuksen päättävät sijoittuvat toiselle asteelle 100 %:sti.
Toimenpide	Opinto-ohjauksen resurssi on riittävä ja tarkoituksenmukaisesti kohdistettu.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Toiselle asteelle sijoittuneet (100 %) ja näistä lukioon sijoittuneet (50 %)
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Edelliset toteutumat	Vuonna 2015 (2014) peruskoulun päättäneistä sijoittui toiselle asteelle 97,2 % (98,5 %), näistä lukioon 49,6 % (47 %). Lukioon sijoittuneista 80,4 % (77,7 %) aloitti Vihdin lukiossa.
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	
Kommentti	Valmentavassa opetuksessa olevat opiskelijat on tilastoitu ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleviin.

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Koulutus							
Toimintatuotot	1 428 436	941 870	999 500	999 500	106	1 004	1 009
Myyntituotot	530 034	314 000	351 000	351 000	112	353	355
Maksutuotot	165 490	205 000	190 000	190 000	93	191	192
Tuet ja avustukset	626 062	305 000	351 000	351 000	115	353	355
Muut toimintatuotot	106 850	117 870	107 500	107 500	91	108	108
Vuokrat	100 409	107 870	97 500	97 500	90	98	98
Muut toimintatuotot	6 441	10 000	10 000	10 000	100	10	10
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-36 917 350	-36 137 383	-36 518 340	-36 189 551	100	-36 214	-36 239
Henkilöstökulut	-19 755 559	-19 287 818	-19 855 289	-19 641 500	102	-19 642	-19 643
Palvelujen ostot	-7 356 368	-7 817 288	-7 818 301	-7 703 301	99	-7 722	-7 742
Asiakaspalvelujen ostot	-1 163 474	-1 083 000	-1 247 000	-1 132 000	105	-1 138	-1 143
Palvelujen ostot	-6 192 894	-6 734 288	-6 571 301	-6 571 301	98	-6 585	-6 598
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-685 703	-653 855	-797 940	-797 940	122	-802	-806
Avustukset	-23 483	-22 500	-37 500	-37 500	167	-38	-38
Muut toimintakulut	-9 096 237	-8 355 922	-8 009 310	-8 009 310	96	-8 010	-8 010
Vuokrat	-9 057 921	-8 315 922	-7 969 280	-7 969 280	96	-7 969	-7 970
Muut toimintakulut	-38 316	-40 000	-40 030	-40 030	100	-40	-40
Toimintakate	-35 488 914	-35 195 513	-35 518 840	-35 190 051	100	-35 210	-35 229
Poistot ja arvonalentumiset	-158 356	-161 240	-320 133	-320 133	199	-381	-367
Tilikauden tulos	-35 647 270	-35 356 753	-35 838 973	-35 510 184	100	-35 591	-35 596

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – 35 190 051 euroa.

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Koulutus								
Toimintatuotot		1 400 639	905 000	972 000	972 000	107	977	982
Myyntituotot		530 034	314 000	351 000	351 000	112	353	355
Maksutuotot		165 490	205 000	190 000	190 000	93	191	192
Tuet ja avustukset		626 062	305 000	351 000	351 000	115	353	355
Muut toimintatuotot		79 053	81 000	80 000	80 000	99	80	81
Vuokrat		72 612	71 000	70 000	70 000	99	70	71
Muut toimintatuotot		6 441	10 000	10 000	10 000	100	10	10
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-24 074 528	-23 906 853	-24 707 669	-24 378 880	102	-24 403	-24 428
Henkilöstökulut		-19 755 559	-19 287 818	-19 855 289	-19 641 500	102	-19 642	-19 643
Palvelujen ostot		-3 514 731	-3 880 680	-3 940 270	-3 825 270	99	-3 844	-3 864
Asiakaspalvelujen ostot		-1 163 474	-1 083 000	-1 247 000	-1 132 000	105	-1 138	-1 143
Palvelujen ostot		-2 351 257	-2 797 680	-2 693 270	-2 693 270	96	-2 707	-2 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-685 703	-653 855	-797 940	-797 940	122	-802	-806
Avustukset		-23 483	-22 500	-37 500	-37 500	167	-38	-38
Muut toimintakulut		-95 052	-62 000	-76 670	-76 670	124	-77	-77
Vuokrat		-56 736	-22 000	-36 640	-36 640	167	-37	-37
Muut toimintakulut		-38 316	-40 000	-40 030	-40 030	100	-40	-40
Toimintakate		-22 673 889	-23 001 853	-23 735 669	-23 406 880	102	-23 427	-23 446
Poistot ja arvonalentumiset		-158 356	-161 240	-320 133	-320 133	199	-381	-367
Tilikauden tulos		-22 832 245	-23 163 093	-24 055 802	-23 727 013	102	-23 808	-23 813

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on kuntastrategian mukaisesti mahdollistaa monipuoliset ja toimivat liikuntapalvelut lähellä kuntalaista ja kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Toimintaa ohjaa liikuntalaki ja liikunta-asetus sekä kansallinen liikuntaohjelma ja suositukset liikunnan edistämiseksi kunnassa. Liikuntapalveluja toteutetaan omana toimintana, yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tukemalla paikallista järjestöjen liikuntatoimintaa.

Liikuntapaikkasuunnitelma, liikuntapalvelusuunnitelma sekä valtuuston hyväksymä talousarvio ohjaavat liikuntapalvelun henkilöstöä tuotettavissa palveluissa Vihdissä. Toiminnan, välineistön ja liikuntatilojen kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi liikuntapalvelut hakee vuosittain hanke- rahoitusta sekä liikuntarakentamisavustuksia. Omarahoitusosuus vaihtelee hankkeittain, ollen suurimmillaan liikuntapaikkarakentamisessa 60 - 70 ja pienin Kunnossa Kaiken Ikään hankkeissa 0 %.

Meneillään olevia hankkeita vuosille 2015 -2016 ovat hanke ”Lasten ja nuorten harrastustoiminnan paikallinen kehittäminen”, jolla tuotetaan yhdessä nuorisopalvelun ja järjestöjen kanssa leiritoimintaa ja hanke ”Arkiliikunta luopin alla”, jonka tavoitteena on työikäisten liikunnan toteuttaminen.

Keskeisiä kehittämisen osa-alueita vuosina 2016 - 2018 ovat sähköisten palvelujen laajentaminen uimahallilla henkilöstömäärän riittävyyden turvaamiseksi asiakaspalvelussa ja asiakaspalvelun joustavuuden lisäämiseksi. Tavoitteena on myös kehittää liikuntatilojen ja -alueiden varausjärjestelmää niin, että sähköisten varauspalvelujen laajentaminen on osa koko kunnan tila- ja alueiden varausjärjestelmää. Lisäksi kehitetään liikunta- ja nuorisopalveluiden henkilöstön osaamista ja tilojen yhteiskäyttöä liikunta- ja nuorisopalvelujen vastuualueella. Vuonna

2016 pyritään saattamaan loppuun uimahallin kaluston ja tilojen korjaussuunnitelma sisäilman ja toiminnallisuuden parantamiseksi.

Keskeiset investointihankkeet suunnitelmakaudella 2016 - 2018 ovat Nummelanharjun liikuntahalli, Vihdin yhteiskoulun liikuntahalli sekä Kirkonkylän lähiliikuntapaikka. Etelä-Nummelan liikuntahallin ja liikuntapuiston suunnittelu siirtyy vuosille 2019 ja 2020.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen
Tavoite 2018	Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen
Toimenpide	Liikuntapalvelut tuottaa omalla henkilöstöllään ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa ohjattua liikuntatoimintaa, tarjoaa uimahallipalveluja sekä tukee terveyttä edistävää liikuntaa toteuttavia liikuntajärjestöjä
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Ohjattuun toimintaan osallistuneet 30 000 Uimahallin kävijät 60 000 Avustettujen liikuntajärjestöjen liikuttama määrä 360 150 Uimahallin aukiolopäivät/v Terveysneuvontaan osallistuneet 240 Teaviisari.fi Vihdin liikuntapalvelun terveydenedistämistoiminta valtakunnallisessa vertailussa 79 pistettä/68 koko maa
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Edelliset toteutumat	TP2014 Ohjattuun toimintaan osallistuneet 37 528 Uimahallin kävijät 57 830 Avustettujen liikuntajärjestöjen liikuttama määrä 323 857 Uimahallin aukiolopäivät Teaviisari.fi Vihdin liikuntapalvelun terveydenedistämistoiminta valtakunnallisessa vertailussa 79 pistettä/68 koko maa Terveysneuvontaan osallistuneet 113 TA2015 Ohjattuun toimintaan osallistuneet 30 000 Uimahallin kävijät 60 000 Avustettujen liikuntajärjestöjen liikuttama määrä 360 150 Uimahallin aukiolopäivät/v Terveysneuvontaan osallistuneet 200
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden toiminta-ajatuksena on kuntastrategian mukaisesti tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Toimintaa ohjaa nuorisolaki ja asetus sekä Valtioneuvoston joka neljäs vuosi hyväksymä nuorisopolitiikan kehittämisohjelman.

Nuorisopalveluja toteutetaan omana toimintana, yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tukemalla paikallista nuorisotoimintaa.

Nuorisopalvelusuunnitelma sekä valtuuston hyväksymä talousarvio ohjaa nuorisopalvelun henkilöstöä tuotettavissa palveluissa Vihdissä. Toiminnan, välineistön ja nuorisotilojen kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi nuorisopalvelut hakee vuosittain hankerahoitusta. Omarahoitus vaihtelee hankkeittain.

Meneillään olevia hankkeita vuosille 2015 - 2016 ovat mm. "Lasten ja nuorten harrastustoiminnan paikallinen kehittäminen", "Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut", Etsivän nuorisotyön- hanke Vimma" ja "Nuorten työpaja-hanke Vihtori".

Keskeisiä kehittämisen osa-alueita ovat vuonna 2016 - 2018

- nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen tehostaminen
- uusien nuorten osallisuus- ja vaikuttamiskanavien toteuttaminen yhdessä nuorten kanssa
- nuoriso- ja liikuntapalveluiden henkilöstön osaamisen ja tilojen yhteiskäyttö nuoriso- ja liikuntapalveluiden vastuualueella
- etsivän nuorisotyö vakinaistaminen ja toiminnan ja tavoitteiden määrittäminen
- nuorten työpajatoiminnan tulevaisuuden; sisällön ja sijoittumisen selvittäminen osana kunnan työllistämistä
- perusnuorisotyön toiminnan ja sisältöjen määrittäminen

Irtaimen omaisuuden investoinnit vuodelle 2016 yhteensä 10 000 € sisältää sisäilmaselvitykseen liittyvät uudis-/korjaushankinnat nuorisotilojen osalta, Etsivän nuorisotyön Vimman kalustohankinnat sekä joitakin pienempiä kalustohankintoja.

Vuonna 2016 tavoitteena on etsivän nuorisotyön toiminnan jatkuvuuden turvaaminen, mikä tapahtuu tehtävien vakinaistamisen kautta. Etsivään nuorisotyöhön on haettavissa erilaisia hankerahoituksia. Nuorisolain mukaisesti etsivä nuorisotyö etsii tuen tarpeessa olevia nuoria ja ohjaa heitä kasvua sekä itsenäistymistä edistävien palvelumuotojen ja tukien piiriin. Lisäksi nuoria ohjataan niin koulutukseen kuin työmarkkinoille. Lähtökohta etsivässä nuorisotyössä on nuoren omatoimisuus.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Perusnuorisotyö tukee nuorten kasvua ja kansalaisvalmiutta ja edistää osallisuutta
Tavoite 2018	
Toimenpide	Perusnuorisotyön toiminta ja sisältö on määritetty
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Nuorisotilojen käyttäjät/vuosi Nuorisotilat avoinna pv/vuosi Osallisuusryhmät Avustettujen nuorisojärjestöjen toimintaan osallistuneet Kesäseteleiden määrä
Vastuuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja

Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Erityisnuorisotyö tukee syrjäytymisvaarassa olevia nuoria ja etsivä nuorisotyö on vakinainen osa kunnan tukipalveluprosessia ja työpajan sijoittuminen osaksi kunnan työllistämisprosessia on selvitetty.
Tavoite 2018	Erityisnuorisotyö tukee syrjäytymisvaarassa olevia nuoria ja on vakinainen osa kunnan tukipalveluprosessia.
Toimenpide	Etsivä nuorisotyö Vimma vakinaistetaan ja Nuorten työpaja Vihtorin toiminta ja sijoittuminen osana kunnan työllistämistä selvitetään.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Vimma: ilmoitettuja nuoria 198, joista tavoitetaan 87,2%. Tavoitetuista on jatkotoimenpiteissä 118 (69%) Näistä koulutuksessa 83 (70,3%). Vihtori: 20 työpajanuorta/vuosi. Pajajakson päättäneistä on jatkotoimenpiteissä 65 %.
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Edelliset toteutumat	2013 Vimma: Ilmoitetusta nuorista tavoitettu 83%, jatkotoimenpiteissä 55%, joista koulutuksessa tai työkokeilussa 49 %. Suluissa oleviin luvuihin on laskettu mukaan Vimman oppilaaohjaajan kontaktit. Vihtori: 19 työpajanuorta /vuosi. Pajajakson päättäneistä 74 % on sijoittunut työkokeiluun, työelämään, opiskelemaan tai pajajakso jatkuu edelleen.
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

Kunnan strategian mukaan laadukkailla kirjasto-, kulttuuri- ja museo-palveluilla tuetaan kuntapäämäärien saavuttamista.

Yleisten kirjastojen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, tietojen ja taitojen kehittämiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Yleisten kirjastojen tulee edistää verkkopalvelujen ja niiden sisältöjen kehittymistä (Kirjastolaki). Vihtorin kirjastopalvelut tarjoavat asiakkailleen ajantasaiset ja monipuoliset kokonaisuudet, verkkopalveluita, vuokrattavia tiloja tapahtumien ja kokousten järjestämiseen, varattavia näyttelytiloja sekä ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut. Lukkikirjastojen (Lohja, Vihti, Karkkila) ja maakuntakirjaston yhteistyöllä voidaan tarjota omaa kirjastoa laajemmat palvelut.

Kulttuuripalvelujen järjestäminen perustuu lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta ja taiteen perusopetuksesta. Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Vihdin kulttuuripalvelut vahvistaa paikallista kulttuuri- ja kansalaistoimintaa sekä taiteen perusopetusta jakamalla vuosittain avustuksia ja toimimalla järjestöjen ja oppilaitosten kanssa yhteistyössä. Kulttuuripalvelut osallistuu Galleria Pictorin ylläpitoon.

Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään (Museolaki 1992/729). Vihdin museo toimii Vihdin kunnan historiallisena tietopankkina. Se kerää, tallentaa, tutkii, esittelee ja opettaa vihtiläistä kulttuuriperinnettä.

Vuoden 2016 keskeiset toiminnalliset tavoitteet

Talvella 2014 - 2015 tehtyyn yt-ratkaisuun on kirjattu kirjaston velvoite säästää 1 henkilötövuosi vuonna 2016 muuttamalla Kirkonkylän kirjasto omatoimikirjastoksi. Omatoimikirjastolla tarkoitetaan kirjastoa, jonne asiakkailta on pääsy normaalin asiakaspalveluaukioloajan ulkopuolella, vaikka henkilökuntaa ei olisi paikalla. Omatoimikirjasto mahdollistaa, että kirjastopalvelut eivät heikkene kunnassa. Sen sijaan voidaan laajentaa/lisätä aukioloaikoja sekä tilan ja kokoelman käyttöastetta. Omatoimikirjasto ei tarkoita palvelutonta kirjastopalvelua, sillä omaisuus ei olisi mahdollista ilman henkilökunnan työtä.

Omatoimikirjasto toteutetaan vuoden 2016 aikana investointina, joka sisältää tarvittavien laitteiden, ohjelmistojen ja tarvikkeiden hankinnan ja asennuksen, talotekniset ratkaisut sisältäen sähkötyöt ja kaapeloinnit sekä mahdolliset kalustehankinnat.

Vuonna 2016 toteutetaan jo vuonna 2015 aloitettua tehtävien uudelleen järjestelyä kirjaston henkilökunnan osalta. Yksi työntekijä siirtyi osa-aikaeläkkeelle syksyllä 2015 ja hänen tilalleen ei oteta sijaista. Vuonna 2016 kirjastossa vapautuu eläköitymisen myötä 2 vakanssia. Toinen jätetään täyttämättä ja toinen esitetään muutettavaksi 1.4.2016 alkaen kirjastonhoitajan vakanssiksi.

Kirjastoasetuksen (4 §) mukaan kirjaston henkilökunnasta tulee 45 prosentilla olla korkeakoulututkinto vuoden 2015 loppuun mennessä. Vuodelle 2016 esitettyjen vakanssimuutosten, 2 kirjastovirkailijan nimikkeen muuttaminen kirjastonhoitajaksi, myötä kirjastoasetuksen tavoite saavutetaan Vihdin kunnankirjastossa.

Vuonna 2015 toteutunut kirjastojärjestelmän päivitys mahdollistaa Kansallisen digitaalisen kirjaston Finna-asiakasliittymän toteuttamisen Lukki-kirjastojen verkkokirjastoratkaisuna. Lukki-kirjastoille on myönnetty jo vuonna 2013 opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahaa 28 000 euroa Finna-asiakasliittymän toteuttamiseen Etelä-Suomen Aluehallintoviraston taholta. Aluehallintovirasto myönsi keväällä 2015 kirjastolle rahoitusta 40 500 euroa 6 hankkeeseen, ja vuonna 2016 jatketaan näiden AVI-hankkeiden toteuttamista.

Kulttuuripalveluissa kehitetään sähköistä asiointia ottamalla käyttöön sähköinen avustushjelma kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avustusten haussa. Sähköinen avustushjelma mahdollistaa, että yhdistykset voivat itse päivittää omia yhteystietojaan. Lisäksi vuonna 2015 remontoitun Galleria Pictorin toimintaa kehitetään edelleen.

Vihdin museo on Vihdin kirkonkylän kulttuurihistoriallisessa ympäristössä sijaitseva ammatillisesti hoidettu paikallismuseo, joka tallentaa vihtiläistä kulttuuriperintöä ja siihen liittyvää tietoa. Yksi Vihdin museon merkittävistä tehtävistä on rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen. Vihdin museo vahvistaa Vihdin vetovoimaa sekä edistää kuntalaisten hyvinvointia ja elämän-

hallintaa sekä aktiivisuutta tuottamalla museopalveluja ja tukemalla kulttuurituotantoa sekä aktivoimalla ihmisiä museopalveluiden käyttämiseen ja historian harrastamiseen.

Vihdin museon tavoitteet tulevalle talousarviovuodelle 2016 ovat tunnettuuden parantaminen, museopalveluiden monipuolistaminen, kuntalaisten osallistaminen ja asiakastyytyväisyyden myönteinen kehittäminen.

Vihdin museo ei hahmotu kuntalaisille kokonaisuutena, toiminnan laajuus jää piiloon. Pienen, paikallisen kulttuurihistoriallisen museon haasteeksi on muodostunut toiminnan näkymättömyys, tuntemattomuus sekä aseman heikkous verrattuna muihin toimijoihin Vihdissä.

Parannetulla tunnettuudella ja kasvojen kohotuksella Vihdin museo haluaa profiloitua entistä nykyaikaisemmaksi, monipuolisemmaksi museopalvelujen tarjoajaksi, aktiivisemmaksi ja asiakaslähtöisemmäksi - ihmisten kanssa eläväksi ja kehittyväksi koko kunnan museoksi. Museopalveluja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden ja kuntalaisten kanssa. Museopalveluiden monipuolistaminen toteutetaan tavalla, joka ei tee niistä karsittuja ja mekaanisia ja syö palvelua tuottavien asiantuntijoiden motivaatiota ja oman työn arvostusta.

Kuntalaisten osallistaminen tarkoittaa "tehdä osalliseksi – aktivoida". Osallisuus on liittymistä, jossa kuntalainen tulee osaksi ryhmää tai toimintoa. Kuntalainen kokee olevansa osallinen omassa yhteisössään ja yhteiskunnassa, kun hän harrastaa, osallistuu ja vaikuttaa. Suuret urakat on perinteisesti tehty yhdessä, ja yhteiseen tekemiseen tullaan kuntalaisia vastedeskin houkuttelemaan.

Vihdin museon tavoitteisiin on kirjattu asiakastyytyväisyyden myönteinen kehitys sekä joustava ja luonteva yhteistyö asiakkaiden kanssa. Yhtenä asiakastyytyväisyyden mittarina pyrimme toteuttamaan vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyn. Kyselyn tulokset käydään läpi ja tulosten perusteella teemme huomioita museon nykytilasta ja kehityskohteista asettaen aina myös vuosittaiset tavoitteet toiminnallemme. Tyytyväiset asiakkaat ovat menestystä mielivän organisaation elinehto, ja hyvä asiakaskokemus on kilpailuetu ja erottautumistekijä. Tyytyväinen asiakas suosittelee tuotetta tai palvelua ja käyttää samaa tuotetta tai palvelua uudestaan. Tutkimusten mukaan organisaation on menestyäkseen panostettava tänä päivänä asiakaskokemukseen, näin myös museoalalla.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Asiakkaiden aktiivisuuden ja omatoimisuuden lisääminen
Tavoite 2018	Kirjaston palvelutoimintaa on kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita.
Toimenpide	palvelutoiminnan kehittäminen, automaation lisääminen
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Laina- ja kävijätilastot, asiakaskyselyt TA2016: Kokonaislainaus 540 000 Fyysiset käynnit 290 000 Verkkokäynnit 73 000
Vastuuhenkilö	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Edelliset toteutumat	Vertailuvuosi 2014: Kokonaislainaus 522 871 Fyysiset käynnit 288 022

	Verkkokäynnit 72 740
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Tunnettuuden lisääminen ja osallistaminen
Tavoite 2018	Museon palvelutoimintaa on kehitetty yhdessä kuntalaisten kanssa vastaamaan paremmin kuntalaisten tarpeisiin
Toimenpide	parannettu näkyvyys, palvelutoiminnan kehittäminen, yhteistyön lisääminen
Mittari/arviointikriteeri	näyttely- ja tapahtumatilastot, asiakaskyselyt
Tavoitetaso	
Vastuhenkilö	Museonjohtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut							
Toimintatuotot	647 664	652 350	663 350	653 350	100	656	659
Myyntituotot	226 097	260 650	256 650	266 650	102	268	269
Maksutuotot	141 252	85 000	85 000	105 000	124	106	106
Tuet ja avustukset	218 105	251 500	266 500	226 500	90	228	229
Muut toimintatuotot	62 210	55 200	55 200	55 200	100	55	56
Vuokrat	5 621	15 200	15 200	15 200	100	15	15
Muut toimintatuotot	56 589	40 000	40 000	40 000	100	40	40
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 996 694	-4 300 892	-4 063 537	-3 970 455	92	-3 975	-3 980
Henkilöstökulut	-1 706 239	-1 729 580	-1 702 638	-1 642 556	95	-1 643	-1 643
Palvelujen ostot	-435 020	-493 233	-516 555	-486 555	99	-488	-489
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-435 020	-493 233	-516 555	-486 555	99	-488	-489
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-249 867	-278 296	-283 626	-283 626	102	-285	-286
Avustukset	-268 542	-273 500	-219 500	-216 500	79	-218	-219
Muut toimintakulut	-1 337 026	-1 526 283	-1 341 218	-1 341 218	88	-1 341	-1 342
Vuokrat	-1 334 645	-1 523 533	-1 338 468	-1 338 468	88	-1 339	-1 339
Muut toimintakulut	-2 381	-2 750	-2 750	-2 750	100	-3	-3
Toimintakate	-3 349 030	-3 648 542	-3 400 187	-3 317 105	91	-3 319	-3 320
Poistot ja arvonalentumiset	-107 965	-52 802	-57 168	-57 168	108	-62	-60
Tilikauden tulos	-3 456 995	-3 701 344	-3 457 355	-3 374 273	91	-3 381	-3 380

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – 3 317 105 euroa.

Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut							
Toimintatuotot	596 497	594 350	605 350	595 350	100	598	601
Myyntituotot	203 320	202 650	198 650	208 650	103	210	211
Maksutuotot	113 468	85 000	85 000	105 000	124	106	106
Tuet ja avustukset	218 105	251 500	266 500	226 500	90	228	229
Muut toimintatuotot	61 604	55 200	55 200	55 200	100	55	56
Vuokrat	5 375	15 200	15 200	15 200	100	15	15
Muut toimintatuotot	56 229	40 000	40 000	40 000	100	40	40
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 490 709	-2 600 876	-2 553 528	-2 460 446	95	-2 465	-2 470
Henkilöstökulut	-1 706 239	-1 729 580	-1 702 638	-1 642 556	95	-1 643	-1 643
Palvelujen ostot	-237 535	-281 300	-301 884	-271 884	97	-273	-275
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-237 535	-281 300	-301 884	-271 884	97	-273	-275
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-249 767	-278 296	-283 626	-283 626	102	-285	-286
Avustukset	-268 542	-273 500	-219 500	-216 500	79	-218	-219
Muut toimintakulut	-28 626	-38 200	-45 880	-45 880	120	-46	-46
Vuokrat	-26 245	-35 450	-43 130	-43 130	122	-43	-44
Muut toimintakulut	-2 381	-2 750	-2 750	-2 750	100	-3	-3
Toimintakate	-1 894 212	-2 006 526	-1 948 178	-1 865 096	93	-1 867	-1 868
Poistot ja arvonalentumiset	-107 965	-52 802	-57 168	-57 168	108	-62	-60
Tilikauden tulos	-2 002 177	-2 059 328	-2 005 346	-1 922 264	93	-1 929	-1 928

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS

Teknisen ja ympäristökeskuksen tehtävänä on kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskuntarakennetta sekä luoda edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi keskuksen tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille toimivat ja tehokkaat tilapuitteet.

Keskuksen perusprosesseja ovat maankäyttöpalvelut (mm. raakamaasta tonttimaaksi), viran-omais- ja omaisuudenhallintapalvelut (mm. viranomaisasiat sekä maa-, toimitila-, kunnallistekniikka- ja vesihuolto-omaisuudenhallinta) sekä oma tekninen tuotanto. Keskuksen alaisuuteen kuuluu myös Vihdin vesihuoltolaitos – liikelaitos (Vihdin Vesi).

Keskuksen merkittäviä kehittämistavoitteita tulevalle vuodelle ovat:

1. Keskus vastaa toimialansa osalta Helsingin seudun yhteistyöstä kunnan tavoitteiden mukaisesti.
2. Rakennusten salkutus
3. Maapoliittisen ohjelman päivittämisen käynnistäminen ja työpaikka-alueiden kartoittaminen
4. Sähköisen asioinnin kehittäminen ja käyttöönotto
5. Ilmastotyön toimenpideohjelma

Keskuksen osalta talousarviossa pysymistä tai palveluiden tuottamista koskevat merkittävimmät riskit liittyvät mm. energian hinnan ja sääolosuhteiden voimakkaisiin vaihteluihin (mm. lämmitys, valaistus, talvi- ja kesähoito), palvelumäärien nousuun ao. määrärahalisäyksiä nopeammin (uudet tilat, kadut, verkostot, puistot), ulos- ja sisäänvuokrattujen ja väliaikaisesti tyhjiillään olevien kiinteistöjen määrän vaihteluun, sekä henkilöstön jaksamiseen ja ikääntymiseen.

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Tekninen ja ympäristökeskus							
Toimintatuotot	22 678 281	23 041 451	21 044 206	21 737 606	94	22 020	22 043
Myyntituotot	1 225 502	1 703 094	1 408 710	1 408 710	83	1 415	1 421
Maksutuotot	2 278 564	1 726 835	1 636 000	1 889 000	109	1 991	1 994
Tuet ja avustukset	31 806	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	19 142 409	19 611 522	17 999 496	18 439 896	94	18 614	18 628
Vuokrat	18 190 999	17 611 522	16 784 996	16 825 396	96	16 799	16 813
Muut toimintatuotot	951 410	2 000 000	1 214 500	1 614 500	81	1 815	1 815
Valmistus omaan käyttöön	280 872	223 492	222 000	222 000	99	223	224
Toimintakulut	-14 692 936	-16 513 623	-16 150 018	-15 858 915	96	-15 979	-16 042
Henkilöstökulut	-4 095 104	-3 843 450	-4 119 951	-4 087 608	106	-4 071	-4 073
Palvelujen ostot	-4 869 691	-5 895 702	-5 579 267	-5 497 667	93	-5 556	-5 588
Asiakaspalvelujen ostot	-9 949	-12 002	-10 800	-10 800	90	-11	-11
Palvelujen ostot	-4 859 742	-5 883 700	-5 568 467	-5 486 867	93	-5 545	-5 577
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 636 465	-4 603 013	-4 485 710	-4 323 550	94	-4 395	-4 417
Avustukset	-174 580	-221 992	-185 000	-170 000	77	-171	-172
Muut toimintakulut	-1 917 096	-1 949 466	-1 780 090	-1 780 090	91	-1 786	-1 792
Vuokrat	-1 672 826	-1 929 054	-1 754 190	-1 754 190	91	-1 760	-1 766
Muut toimintakulut	-244 270	-20 412	-25 900	-25 900	127	-26	-26
Toimintakate	8 266 217	6 751 320	5 116 188	6 100 691	90	6 264	6 225
Poistot ja arvonalentumiset	-6 700 478	-7 546 257	-7 794 877	-7 725 174	102	-8 513	-9 273
Tilikauden tulos	1 565 739	-794 937	-2 678 689	-1 624 483	204	-2 249	-3 047

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – myyntivoitot = 4 486 191 euroa

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Tekninen ja ympäristökeskus							
Toimintatuotot	7 230 364	8 108 429	6 915 360	7 608 760	94	7 891	7 914
Myyntituotot	1 044 272	1 549 894	1 237 710	1 237 710	80	1 244	1 250
Maksutuotot	2 277 634	1 726 835	1 636 000	1 889 000	109	1 991	1 994
Tuet ja avustukset	31 806	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 876 652	4 831 700	4 041 650	4 482 050	93	4 656	4 670
Vuokrat	2 925 242	2 831 700	2 827 150	2 867 550	101	2 841	2 855
Muut toimintatuotot	951 410	2 000 000	1 214 500	1 614 500	81	1 815	1 815
Valmistus omaan käyttöön	280 872	223 492	222 000	222 000	99	223	224
Toimintakulut	-13 924 648	-15 633 439	-15 353 210	-15 062 107	96	-15 182	-15 245
Henkilöstökulut	-4 095 104	-3 843 450	-4 119 951	-4 087 608	106	-4 071	-4 073
Palvelujen ostot	-4 656 170	-5 710 184	-5 372 999	-5 291 399	93	-5 350	-5 382
Asiakaspalvelujen ostot	-9 949	-12 002	-10 800	-10 800	90	-11	-11
Palvelujen ostot	-4 646 221	-5 698 182	-5 362 199	-5 280 599	93	-5 339	-5 371
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 636 350	-4 603 013	-4 485 710	-4 323 550	94	-4 395	-4 417
Avustukset	-174 580	-221 992	-185 000	-170 000	77	-171	-172
Muut toimintakulut	-1 362 444	-1 254 800	-1 189 550	-1 189 550	95	-1 196	-1 201
Vuokrat	-1 118 174	-1 234 388	-1 163 650	-1 163 650	94	-1 169	-1 175
Muut toimintakulut	-244 270	-20 412	-25 900	-25 900	127	-26	-26
Toimintakate	-6 413 412	-7 301 518	-8 215 850	-7 231 347	99	-7 068	-7 107
Poistot ja arvonalentumiset	-6 700 478	-7 546 257	-7 794 877	-7 725 174	102	-8 513	-9 273
Tilikauden tulos	-13 113 890	-14 847 775	-16 010 727	-14 956 521	101	-15 581	-16 379

Tukipalvelut

Tukipalvelut

Teknisen tukipalvelut sisältävät kaavoitus- ja teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan kokousmenot ja näiden lautakuntien alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut ja vesihuoltoavustukset. Tukipalveluissa on määrärahavaraus koko keskuksen toiminnan kehittämiseen.

Vuodelle 2016 vesihuoltoavustuksiin ei ole varattu määrärahaa. Vuonna 2016 noudatetaan vuonna 2015 laadittuja ja päivitettyjä vesihuoltohankkeiden avustusperiaatteita.

Pelastustoimi

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos (isäntäkuntana Espoon kaupunki) vastaa yhteistoimintasopimuksen perusteella pelastustoimesta Vihdin kunnassa ja myös muissa läntisen Uudenmaan kunnissa. Pelastuslaitoksen hallintoa varten on asetettu johtokunta, jossa on yksi jäsen Vihdin kunnasta. Sopijakuntien yhteistyöelimenä toimii kuntajohtajista tai muista kuntien edustajista koostuva neuvottelukunta, joka toimii neuvoa-antavana elimenä mm. toiminnan suunnittelua, talousarviota, investointien valmistelua ja palvelutason määrittelyä koskeissa asioissa.

Tekninen ja ympäristökeskus osaltaan valvoo, että pelastustoiminta Vihdin kunnassa toteutuu yhteistoimintasopimuksen ja kunnan kokonaisedun mukaisesti. Lisäksi keskus hoitaa yhteistoimintasopimuksen mukaiset velvoitteet Vihdin kunnan osalta (tilavuokraus, hallinto, talous).

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Tukipalvelut							
Toimintatuotot	862	1 280	1 000	1 000	78	1	1
Myyntituotot	862	1 280	1 000	1 000	78	1	1
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 179 492	-2 227 504	-2 122 539	-2 140 310	96	-2 126	-2 142
Henkilöstökulut	-236 953	-212 139	-174 073	-191 844	90	-174	-174
Palvelujen ostot	-1 913 706	-1 930 697	-1 923 942	-1 923 942	100	-1 928	-1 943
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 913 706	-1 930 697	-1 923 942	-1 923 942	100	-1 928	-1 943
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 713	-2 200	-2 100	-2 100	95	-2	-2
Avustukset	-10 146	-60 000	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-16 974	-22 468	-22 424	-22 424	100	-22	-22
Vuokrat	-16 974	-21 868	-21 524	-21 524	98	-22	-22
Muut toimintakulut	0	-600	-900	-900	150	-1	-1
Toimintakate	-2 178 630	-2 226 224	-2 121 539	-2 139 310	96	-2 125	-2 141
Poistot ja arvonalentumiset	-3 588	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 182 218	-2 226 224	-2 121 539	-2 139 310	96	-2 125	-2 141

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – 2 139 310 euroa.

Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Tukipalvelut							
Toimintatuotot	862	1 280	1 000	1 000	78	1	1
Myyntituotot	862	1 280	1 000	1 000	78	1	1
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 155 635	-2 198 680	-2 094 377	-2 112 148	96	-2 098	-2 114
Henkilöstökulut	-236 953	-212 139	-174 073	-191 844	90	-174	-174
Palvelujen ostot	-1 903 352	-1 923 241	-1 915 404	-1 915 404	100	-1 920	-1 935
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 903 352	-1 923 241	-1 915 404	-1 915 404	100	-1 920	-1 935
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 713	-2 200	-2 100	-2 100	95	-2	-2
Avustukset	-10 146	-60 000	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 471	-1 100	-2 800	-2 800	255	-3	-3
Vuokrat	-3 471	-500	-1 900	-1 900	380	-2	-2
Muut toimintakulut	0	-600	-900	-900	150	-1	-1
Toimintakate	-2 154 773	-2 197 400	-2 093 377	-2 111 148	96	-2 097	-2 113
Poistot ja arvonalentumiset	-3 588	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 158 361	-2 197 400	-2 093 377	-2 111 148	96	-2 097	-2 113

Kunnallistekniset palvelut

Kunnallistekniikan palveluihin kuuluu kaava-alueilla yhdyskunta-suunnittelu, rakentaminen, rakennuttaminen, liikennealueiden ja puistojen kunnossapidon järjestäminen, kunnan metsien hoito, yleisten alueiden kunnossapidon viranomaisasiointi ja yksityisiä sekä yleisiä teitä koskevien lakisääteisten asioiden hoito. Lisäksi tähän sisältyvät myös kunnalle kuuluvat yleiset jätehuoltomenot, kuten Koivissillan entisen kaatopaikan ja uudelleen avatun Höytiönnummen maankaatopaikan tarkkailumenot ja ajoneuvojen siirtolaista kunnalle tulevat menot.

Tulosalueen tehtävänä on toteuttaa kaavoitus- ja teknisen lautakunnan vuosittain vahvistama kunnallistekniikan rakennusohjelma laaditun aikataulun puitteissa kunnan asunto- ja työpaikka-tuotanto-ohjelmaa tukien. Kunnallistekniikan palvelut toteuttavat myös pääasiassa Vihdin Veden verkostoinvestointien suunnittelun ja rakentamisen. Suurimpia hankkeita on Nummelan aseman alikulkusillan rakentaminen n. 1,5 M€ ja Koivissillan työpaikka-alueen ja Nummelan tien kevyenliikenteenväylän rakentaminen n. 1,0 M€.

Suurimpia haasteita on saada säilytettyä nykyinen infrastruktuuri hyvällä tasolla ja tuottaa riittäviä palveluja henkilöstöresurssien ja talousarvion puitteissa. Huonosti hoidettu infra voi aiheuttaa pahimmillaan kalliita korjaustoimenpiteitä vaativan ketjureaktion. Infrastruktuuria, eli infraa ovat kadut, viheralueet, muut yleiset alueet, vesihuoltoverkostot, liikunta-alueet ja jätehuolto.

Tulosalueen koko henkilöstön työssä jaksaminen aiheuttaa jatkuvaa huolta. Henkilöstö on ammattitaitoista, hyvin työhönsä motivoitunutta ja sitoutunutta. Nykyisen henkilöstön osaami-

sen varmistaminen on entistä tärkeämpää. Nykyisellä henkilöstöresurssilla ei kuitenkaan ole mahdollista hoitaa suurempaa määrää ilman palvelutason tietoista laskemista. Ulkopuolisten resurssien käyttö palveluiden täydentäjänä vaatii kuitenkin aina kunnan perusteellista harkintaa ja ammattimaista tarkastelua.

Määrärahavaroituksessa pysyminen edellyttää töiden jatkuvan tehostamisen ohella tehtävien entistä tarkempaa priorisointia ja sitä kautta myös mahdollista laatutason laskemista. Palvelumäärien nousua tapahtuu vuosittain uusien katujen, katuvalaistusten ja puistojen rakentamisen myötä.

Määrärahojen pysyttäminen edellisvuosien tasolla aiheuttaa mm. puistojen ja liikuntapaikkojen kunnossapitotason laskuun, tie- ja katuvalaistuksen sammutus- ja sytytysajan optimointiin. Vanha valaistusverkko vaatii kunnostusta ja siihen on lähitulevaisuudessa varauduttava, nykyisellä määrärahatasolla tämä on todella haasteellista.

Henkilöstökulujen iso ero verrattuna vuoden 2015 talousarvioon johtuu budjetointiteknisestä eroista, vertailu vuoden 2014 tilinpäätökseen antaaakin asiasta oikeamman kuvan.

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Sähköisten palveluiden kartoitus koko kunnallistekniikan tulosalueella
Tavoite 2018	Sähköinen asiointi on käytössä
Toimenpide	Tehdään kartoitus mitkä asiat voidaan siirtää sähköiseen palveluun ja miten se on toteutettavissa sekä kustannusselvitys.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Sähköisten palvelujen kartoitus on tehty koko kunnallistekniikan tulosalueella 31.12.2016 mennessä. Sähköiset palvelut on otettu käyttöön 31.12.2018 mennessä
Vastuhenkilö	Katupäällikkö
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Kunnallistekniset palvelut							
Toimintatuotot	1 169 576	1 575 444	1 310 549	1 310 549	83	1 316	1 322
Myyntituotot	1 118 550	1 574 244	1 279 599	1 279 599	81	1 285	1 291
Maksutuotot	640	1 200	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	5 487	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	44 899	0	30 950	30 950	0	31	31
Vuokrat	19 196	0	16 450	16 450	0	17	17
Muut toimintatuotot	25 703	0	14 500	14 500	0	15	15
Valmistus omaan käyttöön	65 926	63 492	62 000	62 000	98	62	63
Toimintakulut	-3 442 779	-3 785 667	-3 585 650	-3 522 837	93	-3 540	-3 549
Henkilöstökulut	-1 287 051	-1 012 510	-1 276 976	-1 274 923	126	-1 276	-1 276
Palvelujen ostot	-1 035 297	-1 470 400	-1 087 920	-1 052 920	72	-1 065	-1 070
Asiakaspalvelujen ostot	-9 949	-12 002	-10 800	-10 800	90	-11	-11
Palvelujen ostot	-1 025 348	-1 458 398	-1 077 120	-1 042 120	71	-1 054	-1 059
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-652 470	-729 013	-670 760	-660 000	91	-663	-667
Avustukset	-130 433	-131 992	-155 000	-140 000	106	-141	-141
Muut toimintakulut	-337 528	-441 752	-394 994	-394 994	89	-395	-395
Vuokrat	-330 140	-441 752	-394 944	-394 944	89	-395	-395
Muut toimintakulut	-7 388	0	-50	-50	0	0	0
Toimintakate	-2 207 277	-2 146 731	-2 213 101	-2 150 288	100	-2 161	-2 165
Poistot ja arvonalentumiset	-2 021 511	-2 541 107	-2 860 261	-2 790 558	110	-3 181	-3 252
Tilikauden tulos	-4 228 788	-4 687 838	-5 073 362	-4 940 846	105	-5 342	-5 417

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – 2 150 288 euroa.

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Kunnallistekniset palvelut							
Toimintatuotot	989 542	1 422 244	1 139 549	1 139 549	80	1 145	1 151
Myyntituotot	938 516	1 421 044	1 108 599	1 108 599	78	1 114	1 120
Maksutuotot	640	1 200	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	5 487	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	44 899	0	30 950	30 950	0	31	31
Vuokrat	19 196	0	16 450	16 450	0	17	17
Muut toimintatuotot	25 703	0	14 500	14 500	0	15	15
Valmistus omaan käyttöön	65 926	63 492	62 000	62 000	98	62	63
Toimintakulut	-2 959 920	-3 204 370	-3 037 066	-2 974 253	93	-2 991	-3 001
Henkilöstökulut	-1 287 051	-1 012 510	-1 276 976	-1 274 923	126	-1 276	-1 276
Palvelujen ostot	-863 558	-1 312 667	-911 430	-876 430	67	-889	-893
Asiakaspalvelujen ostot	-9 949	-12 002	-10 800	-10 800	90	-11	-11
Palvelujen ostot	-853 609	-1 300 665	-900 630	-865 630	67	-878	-882
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-653 045	-729 013	-670 760	-660 000	91	-663	-667
Avustukset	-130 433	-131 992	-155 000	-140 000	106	-141	-141
Muut toimintakulut	-25 833	-18 188	-22 900	-22 900	126	-23	-23
Vuokrat	-18 445	-18 188	-22 850	-22 850	126	-23	-23
Muut toimintakulut	-7 388	0	-50	-50	0	0	0
Toimintakate	-1 904 452	-1 718 634	-1 835 517	-1 772 704	103	-1 784	-1 787
Poistot ja arvonalentumiset	-2 021 511	-2 541 107	-2 860 261	-2 790 558	110	-3 181	-3 252
Tilikauden tulos	-3 925 963	-4 259 741	-4 695 778	-4 563 262	107	-4 964	-5 040

Maankäyttöpalvelut

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelujen tehtävänä on vastata kunnan maapoliittisten linjausten toteuttamisesta sekä siitä, että rakennusmaata on saatavissa kohtuulliseen hintaan eri tarkoituksia varten. Tehtävänä on myös kaavoitettujen tonttien myynti asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin. Tontinmyyntiä ohjaa vuosittain päivitettävä tontinmyyntiohjelma.

Lisäksi tehtäviin kuuluu kaavoitus sopimusten laatiminen yksityisten omistamien alueiden asemakaavoja muutettaessa sekä kunnan omistamien, palvelurakenteen kannalta tarpeettomien kiinteistöjen myynti.

Kunta on toistaiseksi hyödyntänyt internetiä tontinmyynnissään varsin maltillisesti. Osasyynä tähän on ollut hyvin tontinmyyntiä palvelevan ohjelmiston puute. Viime aikoina markkinoille on kuitenkin tullut aiempaa kattavampia, sähköisiä karttapalveluita, joissa tontinmyynti on yhtenä osana. Sähköinen tontinmyyntipalvelu helpottaa paitsi asiakkaiden tutustumista tonttitarjontaan, myös tonttien varaamista. Lisäksi soveltuva ohjelmisto helpottaa tonttitietojen päivittämistä ja vähentää siihen tarvittavaa työaikaa.

Kaavoituspalvelut

Kaavoituspalvelujen tehtävänä on huolehtia yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä arvioidun väestönkasvun edellyttämän asuin- ja palvelurakentamisen tonttitarpeen tyydyttämisestä yleis- ja asemakaavoituksen keinoin. Tehtäväalueeseen sisältyvät myös suunnittelutarve-, poikkeamis- ja maisematyölupahakemukset sekä väestöennusteiden laatiminen. Tehtävänä on myös kiinteistöpalvelujen kanssa vastata kunnan maapoliittisten linjausten toteuttamisesta.

Kaavoituspalveluissa laaditaan vuosittain kunnalle kaavoitusohjelma, jonka kunnanvaltuusto hyväksyy. Kunnassa on todettu tarkoituksenmukaiseksi ja kustannustehokkaaksi hoitaa kaavoitus kunnan omalla henkilökunnalla. Ainoastaan kaavoituksen erityisselvitykset teetetään ulkopuolisilla, kunkin alan erityisasiantuntijoilla. Tällaisia ovat mm. kaavan laatimiseen liittyvät perusselvitykset, laajat vaikutusten arvioinnit sekä erilaiset liikenneympäristön kehittämiseen liittyvät selvitykset. Etenevällä osayleiskaavoituksella tuetaan kylien vahvuuksia ja omaleimaisuutta. Kaavasunnittelussa huomioidaan vuonna 2014 valmistuneet kyläsuunnitelmat. Vuoden 2016 aikana kunta osallistuu useisiin seudullisiin yhteistyöhankkeisiin, joilla on merkittävä vaikutus Vihdin maankäytön suuntaviivoihin ja Vihdin asemaan osana metropolialuetta. Lisäksi Vihti osallistuu aktiivisesti Uudenmaan liiton maakuntakaavan uudistustyöhön.

Kuntapäämäärä	Yrittäjyyttä edistävä kunta
Tavoite 2016	Työpaikka-alue selvitys
Tavoite 2018	Erikokoisia yritystontteja vapaana varantona 60 000 k-m ²

Toimenpide	Uusien yritystonttien kaavoittaminen
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Työpaikka-alue selvitys valmistuu vuonna 2016 Uusia yritystontteja sisältäviä asemakaavoja valmistuu 2 kpl vuodessa
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	

Paikkatieto- ja mittauspalvelut

Paikkatieto ja mittauspalvelut vastaa uudiskartoituksesta, pitää yllä kunnan kantakarttaa ja laatii asemakaavojen pohjakartat, vastaa kaavalaskennasta, pitää yllä osoitekarttaa ja päättää rakennusten osoitteet sekä tienimet asemakaava-alueiden ulkopuolella, huolehtii paikkatietojärjestelmien kehittämisestä sekä intranet- ja internetkarttapalveluista, myöntää karttojen julkaisuluvat sekä hyväksyy käyttöoikeussopimukset, suorittaa kiinteistötoimitusten valmistelua, antaa ja tarkistaa tietoja mm. vero toimistolle, Uudenmaan maanmittaustoimistolle sekä Väestörekisterikeskukselle. Tehtäviin kuuluu myös rakentamisen valvontaan, maankäytön suunnitteluun, kunnallistekniseen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tonttituotantoon liittyvät maastomittaukset.

Mittaustoimen maastohenkilöstö supistui äkillisesti vuoden 2014 alkupuolella. Säästötoimenpiteiden johdosta paikkaa ei toistaiseksi ole täytetty. Vajetta on paikattu kausityöntekijöillä sekä tarvittaessa käyttämällä toimistohenkilöstöä. Tämä on hidastanut mm. kaavan pohjakarttojen tuottamista, rakennuslupien käsittelyä ja paikkatietojärjestelmien ylläpitoa. Mittaustoimelle on kunnassa vuoden 2015 alussa tehtyjen henkilöstösäästötoimenpiteiden johdosta tulossa lisätehtäviä, jolloin toimistohenkilöstön käyttäminen maastotehtävissä tulee entistä hankalammaksi. Jotta maastomittaustoiminta saadaan kohtuullisesti hoidettua, palkataan maastotöihin uusi vakituinen henkilö. Vuonna 2014 tapahtuneiden henkilöstön äkillisen supistumisen sekä pitkien poissaolojen johdosta henkilökustannukset vuoden 2016 talousarvioesityksessä ovat selkeästi suuremmat kuin vuoden 2014 tilinpäätöksessä.

Sähköisten palvelujen kehittämisen osalta on tavoitteena ottaa käyttöön internetkarttapalvelu, jonka avulla voidaan toteutettua mm. Inspire -direktiivin velvoitteet karttojen julkaisemisesta, myytävien tonttien esittely ja varaustoiminnallisuus sekä myös muita karttapohjaisia sähköisiä palveluita.

Sähköisten paikkatietopalvelujen kehittämiseen vaikuttaa oleellisesti aineistojen ylläpitosovellusten yhdenmukaisuus. Tällä hetkellä järjestelmiä on useammalta eri toimittajalta, joka jossain määrin vaikeuttaa tietojen yhteiskäyttöä. Toiminnan yhtenäistämiseksi ja tehostamiseksi on suunnitelmissa kilpailuttaa paikkatietojärjestelmät. Mahdollista hankintaa varten talousarvioon on esitetty 150 000 euron investointimääräraha.

Kuntapäämäärä	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
Tavoite 2016	Internetkarttapalvelun käyttöön ottaminen
Tavoite 2018	Oleelliset paikkatietoaineistot on julkaistu karttapalvelussa
Toimenpide	Internetkarttapalvelun kilpailutus ja käyttöön ottaminen Inspire direktiivin edellyttämällä aineistoilla
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Karttapalvelun toteuttaja on valittu 30.4.2016 mennessä Karttapalvelu on otettu käyttöön 31.8.2016 mennessä Kaikki Inspire direktiivin edellyttämät kunnan saatavissa olevat aineistot on julkaistu WMS rajapinnan kautta 31.12.2016 mennessä
Vastuuhenkilö	Johtava maanmittausteknikko
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	

Kiinteistönmyynti ja kaavoitussopimukset

Kiinteistönmyynti ja kaavoitussopimukset sisältää vain määrärahoja, jotka voivat vuosittain vaihdella merkittävästi. Näitä ovat mm. kiinteistökauppojen myyntivoitot ja -tappiot sekä kiinteistökauppoihin liittyvät satunnaiset kulut. Lisäksi tähän tuotoiksi kirjataan kaavoitussopimuksilla saatavat suunnittelukorvaukset ja maa-alueista saatavat arvioidut tulot, jotka tuloutetaan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain syntyneiden kustannusten suhteessa.

Maankäyttöpalvelujen tulosalueella toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon kaavoitussopimuskorvauksia eikä myyntivoittoja ja -tappiota, niitä ei siten voi käyttää tulosalueen menojen katteeksi, eikä myyntitappioita tai kiinteistökauppoihin liittyviä muita kuin kiinteitä kustannuksia tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

Maapoliittinen ohjelma on asiakirja, jossa valtuusto määrittelee maapoliittiset tavoitteet ja periaatteet. Maapoliittisia tavoitteita ovat muun muassa hyvän ja tavoitteellisen yhdyskuntarakenteen turvaaminen, kohtuuhintaisen tonttimaan tarjonnan edistäminen sekä yhdenvertaisuusperiaatteen toteuttaminen. Maapoliittinen ohjelma antaa tietoa kunnan maankäyttöön liittyvästä toimintapolitiikasta niin tontin hakijoille, maanomistajille, rakennusliikkeille kuin uusille päättäjillekin.

Maapoliittinen ohjelma tulisi käydä läpi ja tarvittaessa tarkistaa valtuuston vaihtuessa sekä tarvittaessa kuntastrategian, asunto- ja elinkeinopoliittisten linjausten tarkentuessa tai yleiskaavoituksen niin vaatiessa.

Vihdin kunnan maapoliittinen ohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 2006. Ohjelma pohjautuu osin vanhentuneeseen tietoon ja on siten päivittämisen tarpeessa. Vuonna 2006 hyväksyttyyn maapoliittiseen ohjelmaan on myös tehty erillisiä täydennyksiä ja korjauksia, jotka on syytä sisällyttää ohjelmaan.

Kuntapäämäärä	Terve kuntatalous
Tavoite 2016	Tausta-aineiston tuottaminen maapoliittisen ohjelman päivittämistä varten
Tavoite 2018	Kuntatalouden kannalta kestävän, johdonmukaisen maapolitiikan harjoittaminen
Toimenpide	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen vuosina 2016-2017 ja uudistetun ohjelman mukaisten maapoliittisten keinojen käyttöönotto vuonna 2018.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Päivitetty maapoliittinen ohjelma hyväksytty valtuustossa vuoden 2017 loppuun mennessä.
Vastuhenkilö	Maankäyttöinsinööri
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Maankäyttöpalvelut							
Toimintatuotot	3 116 453	3 586 500	2 754 000	3 409 000	95	3 706	3 708
Myyntituotot	25 040	29 000	28 000	28 000	97	28	28
Maksutuotot	1 879 887	1 272 500	1 241 000	1 491 000	117	1 591	1 592
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 211 526	2 285 000	1 485 000	1 890 000	83	2 086	2 088
Vuokrat	286 049	285 000	285 000	290 000	102	286	288
Muut toimintatuotot	925 477	2 000 000	1 200 000	1 600 000	80	1 800	1 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 232 321	-1 355 113	-1 350 272	-1 337 261	99	-1 339	-1 341
Henkilöstökulut	-909 298	-893 403	-922 446	-918 435	103	-919	-919
Palvelujen ostot	-220 006	-351 584	-322 227	-314 227	89	-316	-317
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-220 006	-351 584	-322 227	-314 227	89	-316	-317
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 509	-28 100	-26 700	-25 700	91	-26	-26
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-85 508	-82 026	-78 899	-78 899	96	-79	-79
Vuokrat	-43 546	-81 026	-77 849	-77 849	96	-78	-78
Muut toimintakulut	-41 962	-1 000	-1 050	-1 050	105	-1	-1
Toimintakate	1 884 132	2 231 387	1 403 728	2 071 739	93	2 367	2 367
Poistot ja arvonalentumiset	-17 704	-26 088	-20 155	-20 155	77	-18	-13
Tilikauden tulos	1 866 428	2 205 299	1 383 573	2 051 584	93	2 349	2 354

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – myyntivoitot = 471 739 euroa.

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Maankäyttöpalvelut								
Toimintatuotot		3 114 327	3 586 500	2 754 000	3 409 000	95	3 706	3 708
Myyntituotot		23 844	29 000	28 000	28 000	97	28	28
Maksutuotot		1 878 957	1 272 500	1 241 000	1 491 000	117	1 591	1 592
Tuet ja avustukset		0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot		1 211 526	2 285 000	1 485 000	1 890 000	83	2 086	2 088
Vuokrat		286 049	285 000	285 000	290 000	102	286	288
Muut toimintatuotot		925 477	2 000 000	1 200 000	1 600 000	80	1 800	1 800
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-1 188 401	-1 270 453	-1 271 461	-1 258 450	99	-1 260	-1 262
Henkilöstökulut		-909 298	-893 403	-922 446	-918 435	103	-919	-919
Palvelujen ostot		-212 561	-343 850	-314 065	-306 065	89	-308	-309
Asiakaspalvelujen ostot		0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot		-212 561	-343 850	-314 065	-306 065	89	-308	-309
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-17 509	-28 100	-26 700	-25 700	91	-26	-26
Avustukset		0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut		-49 033	-5 100	-8 250	-8 250	162	-8	-8
Vuokrat		-7 071	-4 100	-7 200	-7 200	176	-7	-7
Muut toimintakulut		-41 962	-1 000	-1 050	-1 050	105	-1	-1
Toimintakate		1 925 926	2 316 047	1 482 539	2 150 550	93	2 446	2 446
Poistot ja arvonalentumiset		-17 704	-26 088	-20 155	-20 155	77	-18	-13
Tilikauden tulos		1 908 222	2 289 959	1 462 384	2 130 395	93	2 428	2 433

Ympäristöpalvelut

Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvonnan tehtävänä on ohjata rakentamisen suunnittelua ja rakentamista siten, että luodaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle. Rakennusvalvonta vastaa maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyistä rakentamisen luvista, rakennetun ympäristön jatkuvasta valvonnasta sekä yleisestä rakentamisen neuvonnasta ja ohjauksesta. Lisäksi rakennusvalvonta käsittelee kuntien vastuulle kuuluvat ARA:n asuntojen korjausavustusasiasiat.

Rakennusvalvonnan tulostavoitteena on kattaa toimintamenot lupamaksutuotoilla siten, että tulot ja menot ovat ilman sisäisiä kuluja tasapainossa. Rakentamisen ja lupa-asoiden kokonaismäärissä ei ole vuodelle 2016 ennakoitavissa merkittäviä muutoksia vuosiin 2014 ja 2015 nähden, mutta kesken vuotta 2015 korotettu rakennusvalvontataksa vaikuttaa tulokertymään nyt koko vuoden ajalta. Kriittisimpänä tekijänä positiivisen toimintakatteen saavuttamisessa on rakentamisen määrän kehitys.

Edellisiä vuosia vakaampi henkilöstötilanne mahdollistaa palvelutason ylläpitämisen ja kohtuullisten käsittelyaikojen lisäksi myös toiminnan pitkäjänteisemmän kehittämisen ja kehittämiseen liittyvien toiminnallisten tavoitteiden asettamisen. Sähköistä asiointia pyritään tarkastelemaan laajempaan uusiin toimintatapoihin mahdollistavana muutoksena, jonka yhteydessä tehdään myös runsaasti muuta yleistä kehitystyötä.

Kuntapäämäärä	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
Tavoite 2016	Sähköisen asiointin käyttöönotto rakennusvalvonnan lupa-asioissa, rakentamisen ohjauksessa ja neuvonnassa

Tavoite 2018	Sähköisen asioinnin käytön edistäminen siten, että pääosa lupahakemuksista saapuu sähköisesti
Toimenpide	Hankinnan kilpailuttaminen ja käyttöönotto
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Sähköisen asioinnin mahdollistavat palvelut ja järjestelmät asennettuina ja käyttövalmiina vuoden 2016 loppuun mennessä.
Vastuuhenkilö	Johtava rakennustarkastaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	
Kommentti	Sähköisen asioinnin käyttöönottoa suunnitellaan palvelukeskuksessa laajempaa kokonaisuutena jossa rakennusvalvonnan osuus on yhtenä osana. Sähköisen asioinnin suunnittelusta ja käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia käsitellään palvelukeskuksella yhtenäisenä investointina, jolloin hankinta- tai investointikustannukset eivät sisälly rakennusvalvonnan käyttötaloutta koskevaan talousarvioon.

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut sisältävät Vihdin ja Karkkilan yhteisen ympäristönsuojeluyksikön (isäntäkuntana Vihti), Vihdin ympäristönsuojelun projektit, Vihdin vesiensuojelun, Vihdin ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon, joista kahta jälkimmäistä hoitaa Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys (isäntäkuntana Lohja).

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalveluiden toiminta-alueena ovat Vihdin kunnan ja Karkkilan kaupungin alueet. Yksikössä työskentelee ympäristöpäällikön lisäksi 3 kokopäiväistä ympäristötarkastajaa ja 0,5 toimistosihteeriä Karkkilassa (joka on Karkkilan kaupungin palveluksessa). Vihdin toimistosihteerin tehtävät on 1.8.2015 alkaen jaettu ympäristöpäällikön, -tarkastajien, teknisen keskuksen ja vesihuollon toimistohenkilöstön kesken, kun toimistosihteeri jäi eläkkeelle.

Ympäristönsuojelun menoja ovat Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja monivuotiset projektit, jotka lähes kaikki toteutetaan alueellisena yhteistyönä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Näitä ovat kasvihuonepäästöjen seuranta, ilmanlaadun seuranta, paikkatietoaineiston ylläpito ja päivitys, Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke ja jätevesineuvonta, Vihdin järvien seurantaohjelman toteuttaminen, osallistuminen Hiidenveden sekä Vihtijoen ja Siuntionjoen yhteistarkkailuseurantoihin (yhteistyössä kunnat ja tarkkailuvelvolliset laitokset). Lisäksi myönnetään avustuksia vesiensuojelutyöhön ympäristölautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.

Kuntapäämäärä	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
Tavoite 2016	Laaditaan kunnan ilmastotyötä koskeva toimenpideohjelma.
Tavoite 2018	Toteutetaan kunnan ilmastotyötä varten laadittua toimenpideohjelmaa.
Toimenpide	Koordinoidaan kunnan sisäisen ilmastotyöryhmän toimintaa.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Ohjelma on laadittu ja hyväksytty.
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Ympäristöpalvelut							
Toimintatuotot	444 124	506 705	468 611	471 611	93	474	476
Myyntituotot	37 288	53 570	73 611	73 611	137	74	74
Maksutuotot	398 037	453 135	395 000	398 000	88	400	402
Tuet ja avustukset	8 799	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 170 475	-1 268 703	-1 165 334	-1 152 628	91	-1 156	-1 159
Henkilöstökulut	-550 988	-558 947	-553 407	-550 701	99	-551	-551
Palvelujen ostot	-540 961	-604 671	-515 715	-506 115	84	-509	-511
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-540 961	-604 671	-515 715	-506 115	84	-509	-511
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 939	-8 300	-8 600	-8 200	99	-8	-8
Avustukset	-34 000	-30 000	-30 000	-30 000	100	-30	-30
Muut toimintakulut	-36 587	-66 785	-57 612	-57 612	86	-58	-58
Vuokrat	-29 234	-59 473	-50 212	-50 212	84	-50	-50
Muut toimintakulut	-7 353	-7 312	-7 400	-7 400	101	-7	-7
Toimintakate	-726 351	-761 998	-696 723	-681 017	89	-682	-682
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-726 351	-761 998	-696 723	-681 017	89	-682	-682

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – 681 017 euroa.

Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Ympäristöpalvelut							
Toimintatuotot	444 124	506 705	468 611	471 611	93	474	476
Myyntituotot	37 288	53 570	73 611	73 611	137	74	74
Maksutuotot	398 037	453 135	395 000	398 000	88	400	402
Tuet ja avustukset	8 799	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 141 713	-1 215 235	-1 115 507	-1 102 801	91	-1 106	-1 109
Henkilöstökulut	-550 988	-558 947	-553 407	-550 701	99	-551	-551
Palvelujen ostot	-532 984	-596 076	-507 100	-497 500	83	-500	-502
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-532 984	-596 076	-507 100	-497 500	83	-500	-502
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 939	-8 300	-8 600	-8 200	99	-8	-8
Avustukset	-34 000	-30 000	-30 000	-30 000	100	-30	-30
Muut toimintakulut	-15 802	-21 912	-16 400	-16 400	75	-16	-17
Vuokrat	-8 449	-14 600	-9 000	-9 000	62	-9	-9
Muut toimintakulut	-7 353	-7 312	-7 400	-7 400	101	-7	-7
Toimintakate	-697 589	-708 530	-646 896	-631 190	89	-632	-632
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-697 589	-708 530	-646 896	-631 190	89	-632	-632

Tilapalvelu -taseyksikkö

Tilapalvelu huolehtii kunnan tilojen rakennuttamistehtävistä ja ylläpitää kunnan palvelukiinteistöjä. Tilapalvelun vastuulle kuuluvat kaikki kunnan kiinteistöt vesihuoltolaitoksen rakennuksia lukuun ottamatta. Tilapalvelu vastaa kunnan rakennusinvestointihankkeiden rakennuttamistehtävien organisoimisesta ja läpiviennistä. Tilapalvelu aloitti laskennallisena taseyksikkönä vuoden 2012 alusta. Tavoitteena on saada kunnan kiinteistökannan todelliset kustannukset lainoittaneen ja korkokuluineen näkyviin.

Talousarviossa kiinteistönpidon määrärahat käyttötalouden osalta ovat olleet usein riittämättömät. Riskinä on, että kiinteistönpidon tehostamistarpeita ei voida kaikilta osin hoitaa suunnitelmallisesti. Kiinteistönpidon merkittävimmät riskit liittyvät mm. korjausvelan hallitsemattomaan kasvuun, suhdanteisiin (kustannusten nousu), kiinteistöihin kohdistuvan ilkvallan kasvuun (valvonta- ja korjauskustannukset), käytöstä poistuviin kohteisiin (myyntiajankohta, ylläpitokustannus), parakkien poistokustannuksiin (ajoitus), tilavarusteiden ja -järjestelmien ylläpitoon (kustannuskasvu).

Tilapalvelun käyttötalousoosioon on vuodelle 2016 varattu Nummelanharjun koulukeskuksen purkukustannuksia varten 165 000€.

Rakennusten laskennallinen korjausvelkaselvitys vuoteen 2012 asti osoitti, että perusparannusten korjausvelka on tuolloin noin 26,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 suoritettu päivitys osoitti, että rakennusten korjausvelka on 11,4 milj. Korjausvelan määräyksessä rakennusten perusparannustarve osoitti 120 % tavoitetilan saavuttamiseksi 19.1 milj. euron määräraha tarpeen. Nummelanharjun koulun poistuminen perusparannustarpeesta pienentää perusparan-

nustarvetta 7,5 milj. €. Taloussuunnitelmassa korjausinvestointien määrää tulisi kasvattaa, mutta siihen ei todennäköisesti ole lähivuosina taloudellisia mahdollisuuksia.

Kolmivuotiskauden 2016 – 2018 merkittävimmät talonrakennuksen investoinnit ovat Nummelanharjun koulu ja liikuntahalli sekä Vihdin yhteiskoulu ja liikuntahalli. Investointeja on tarkemmin selostettu talousarvion investointiosassa.

Kuntapäämäärä	Terve kuntatalous
Tavoite 2016	Vihdin kunnan omistamien rakennusten salkutus ja arvon päivitys, sekä myyntiohjelman laatiminen.
Tavoite 2018	Salkutettujen rakennusten toimenpidesuunnitelman ja myyntiohjelman toteuttaminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
Toimenpide	Rakennusten arvon määrittäminen Haahtelan kiinteistötietojen ohjelmistoon
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Rakennusten arvot päivitetty Haahtelan kiinteistötietoon sekä myyntiohjelma laadittu vuoden 2016 loppuun mennessä.
Vastuuhenkilö	Tilapäällikkö
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	

	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Tilapalvelu							
Toimintatuotot	17 947 260	17 371 522	16 510 046	16 545 446	95	16 523	16 536
Myyntituotot	43 759	45 000	26 500	26 500	59	27	27
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	17 519	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	17 885 982	17 326 522	16 483 546	16 518 946	95	16 496	16 509
Vuokrat	17 885 753	17 326 522	16 483 546	16 518 946	95	16 496	16 509
Muut toimintatuotot	229	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	214 945	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Toimintakulut	-6 667 814	-7 876 636	-7 926 223	-7 705 879	98	-7 818	-7 851
Henkilöstökulut	-1 110 801	-1 166 451	-1 193 049	-1 151 705	99	-1 152	-1 152
Palvelujen ostot	-1 159 701	-1 538 350	-1 729 463	-1 700 463	111	-1 738	-1 747
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 159 701	-1 538 350	-1 729 463	-1 700 463	111	-1 738	-1 747
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 956 823	-3 835 400	-3 777 550	-3 627 550	95	-3 696	-3 714
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 440 489	-1 336 435	-1 226 161	-1 226 161	92	-1 232	-1 238
Vuokrat	-1 252 925	-1 324 935	-1 209 661	-1 209 661	91	-1 215	-1 221
Muut toimintakulut	-187 564	-11 500	-16 500	-16 500	143	-17	-17
Toimintakate	11 494 391	9 654 886	8 743 823	8 999 567	93	8 866	8 846
Poistot ja arvonalentumiset	-4 657 672	-4 979 062	-4 914 461	-4 914 461	99	-5 314	-6 007
Tilikauden tulos	6 836 719	4 675 824	3 829 362	4 085 106	87	3 551	2 839

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate 8 999 567 euroa.

	Ulkoiset erät	TP 2014	TA 2015 +muutos	LTK 2016	TA 2016	TA2015/ TA2016%	TS 2017	TS 2018
Tilapalvelu								
Toimintatuotot		2 681 503	2 591 700	2 552 200	2 587 600	100	2 565	2 578
Myyntituotot		43 759	45 000	26 500	26 500	59	27	27
Maksutuotot		0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset		17 519	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot		2 620 225	2 546 700	2 525 700	2 561 100	101	2 538	2 551
Vuokrat		2 619 996	2 546 700	2 525 700	2 561 100	101	2 538	2 551
Muut toimintatuotot		229	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön		214 945	160 000	160 000	160 000	100	161	162
Toimintakulut		-6 478 926	-7 744 701	-7 834 799	-7 614 455	98	-7 727	-7 760
Henkilöstökulut		-1 110 801	-1 166 451	-1 193 049	-1 151 705	99	-1 152	-1 152
Palvelujen ostot		-1 143 695	-1 534 350	-1 725 000	-1 696 000	111	-1 734	-1 742
Asiakaspalvelujen ostot		0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot		-1 143 695	-1 534 350	-1 725 000	-1 696 000	111	-1 734	-1 742
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-2 956 132	-3 835 400	-3 777 550	-3 627 550	95	-3 696	-3 714
Avustukset		0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut		-1 268 298	-1 208 500	-1 139 200	-1 139 200	94	-1 145	-1 151
Vuokrat		-1 080 734	-1 197 000	-1 122 700	-1 122 700	94	-1 128	-1 134
Muut toimintakulut		-187 564	-11 500	-16 500	-16 500	143	-17	-17
Toimintakate		-3 582 478	-4 993 001	-5 122 599	-4 866 855	97	-5 001	-5 020
Poistot ja arvonalentumiset		-4 657 672	-4 979 062	-4 914 461	-4 914 461	99	-5 314	-6 007
Tilikauden tulos		-8 240 150	-9 972 063	-10 037 060	-9 781 316	98	-10 315	-11 028

Tilapalvelun taseyksikön tuloslaskelma – ulkoiset ja sisäiset – liikelaitoskaavalla

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2015 TA2016,%	TS2017	TS2018
Tuotot yhteensä	18 162 210	17 516 522	16 705 446	-4,6	16 683	16 697
Liikevaihto	17 947 036	17 356 522	16 545 446	-4,7	16 523	16 536
Myyntituotot	43 760	45 000	26 500	-41,1		
Tuet ja avustukset	17 520					
Vuokrat	17 885 756	17 311 522	16 518 946	-4,6		
Valmistus omaan käyttöön	214 945	160 000	160 000	0,0	160	161
Liiketoiminnan muut tuoto	229	0	0		0	0
Kulut ilman poistoja	6 967 429	7 881 795	7 705 879	-2,2	7 818	7 851
Materiaalit ja palvelut	4 416 134	5 292 469	5 328 013	0,7		
Aineet ja tarvikkeet	2 956 829	3 770 619	3 627 550	-3,8		
Palvelut	1 459 305	1 521 850	1 700 463	11,7		
Henkilöstökulut	1 110 802	1 252 891	1 151 705	-8,1		
Poistot	4 657 675	4 979 062	4 914 461	-1,3	5 314	6 007
Liiketoiminnan muut kulut	1 440 493	1 336 435	1 226 161	-8,3		
Avustukset						
Vuokrat	1 252 928	1 324 935	1 209 661	-8,7		
Muut kulut	187 565	11 500	16 500	43,5		
Liikeylijäämä	6 537 107	4 655 665	4 085 106	-12,3	3 551	2 839
Rahoitustuotot ja -kulut	920 955	1 411 000	1 241 000		1 370	1 540
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot	43 487					
Muille maksetutu korkokulu	962 940	1 200 000	990 000			
Korvaus jäännöspääomasta	955	210 000	250 000			
Muut rahoituskulut	547	1 000	1 000			
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	5 616 151	3 244 665	2 844 106		2 181	1 299
Satunnaiset tuotot ja kulut	188 658		0		0	0
Yli/alijäämä ennen varauk	5 804 809	3 244 665	2 844 106		2 181	1 299
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 199	189 199	189 199		189	189
Tilikauden yli-/alijäämä)	5 994 009	3 433 864	3 033 305		2 370	1 488

Tilapalvelun taseyksikön rahoituslaskelma

	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Toiminnan rahavirta	8 223 727	7 758 567	7 495	7 306
Liikelylijäämä (-alijäämä)	4 655 665	4 085 106	3 551	2 839
Poistot ja arvonalentumiset	4 979 062	4 914 461	5 314	6 007
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 411 000	-1 241 000	-1 370	-1 540
Investointien rahavirta	-8 615 000	-6 755 000	-11 055	-11 855
Investointimenot	-8 795 000	-8 005 000	-11 055	-11 855
Rahoitusosuudet investointeihin	180 000	1 250 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-391 273	1 003 567	-3 560	-4 549
Rahoituksen rahavirta	8 883 864	-624 695	3 470	4 488
Lainakannan muutokset	5 450 000	-3 658 000	1 100	3 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	15 800 000	7 000 000	12 500	16 400
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-10 350 000	-10 658 000	-11 400	-13 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		0	0	0
Oman pääoman muutokset	3 433 864	3 033 305	2 370	1 488
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	0	0
Taseyksikön vaikutus maksuvalmiuteen	8 492 591	378 872	-90	-61

Investointien tulo-rahoitus %	94 %	97 %	68 %	62 %
Pääomamenojen tulo-rahoitus %	43 %	42 %	33 %	29 %
Lainanhoitokate	-0,276	0,448	0,385	0,293

Vihdin Vesi liikelaitos

Vihdin Vesi toimii kuntalain mukaisena liikelaitoksena. Vihdin Veden johtokunnan hyväksymä talousarvio on osa kunnan talousarviota. Talousarvio on talousarvion rahoitusosan jälkeen. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet Vihdin veden talousarviossa ovat:

Toiminnallinen tavoite

Haetaan uutta ympäristölupaa jätevedenpuhdistamoille (kk ja Nla)

Taloudelliset tavoitteet

Peruspääoman korko 393 000 euroa

Tilikauden ylijäämä vähintään 430 000 euroa

Investoinnit enintään 2 150 000 euroa.

INVESTOINTIOSA

Investointisuunnitelman laadinnassa periaatteena on, että talousarvio- ja taloussuunnittelu-vuosille varataan määrärahat tai rahavaraukset vain niihin merkittäviin hankkeisiin, joista on tehty hankesuunnitelmat. Poikkeuksena tähän ovat suunnitteluvaraukset. Taloussuunnittelu-vuosilla Vihdin yhteiskoulun ja liikuntahallin sekä niihin liittyvän lähiliikuntapaikan hanke, jonka hankesuunnitelma ei ole valmiina. Lähiliikuntapaikan rakennustöiden I-vaihe on suunniteltu aloitettavaksi jo vuonna 2016. Näitä lukuja voidaan pitää karkeina arvioina, mutta ei kustan-nusarvioina. Taloussuunnitteluvuosilla olevista hankkeista tehdään investointipäätökset erik-seen. Hankkeet, joihin on suunniteltu myös tuloja, käsitellään uudelleen jos tulo-odotus olen-naisesti muuttuu.

Korjausinvestointien tarve jatkuu läpi koko suunnittelukauden. Vihti on ollut kasvava kunta ja on myös tulevaisuudessa. Tämä aiheuttaa tulevina vuosina investointitarpeita.

Investointisuunnitelma on edellisvuosista poiketen tehty viisivuotiskaudelle 2016 – 2020, koska investointien suunnittelu on pitkäjänteistä toimintaa ja investointeihin tulee varautua hyvissä ajojin ennakkoon. Rahoituslaskelmat on kuitenkin tehty vain vuosille 2016 – 2018.

IRTAIN OMAISUUS

ATK-investointeihin on varattu vuodelle 2016 yhteensä 600 000 euroa. Keskeinen kehittämis-kohde on sähköinen asiointi, mm. karttatietojärjestelmän uusimiseen ja siihen liittyviin palvelui-hin on varattu 150 000 euroa. Henkilöstöhallinnon ja kunnan raportointityökalujen kehitykseen on merkitty 200 000 euroa. Määräraha sisältää lisäksi mm: kuntakohtaisten palvelinten ja verk-kolaitteiden korvaushankinnat, välttämättömien verkkoyhteyksien rakentamisen, välttämättö-mät tietokantalisenssien uudishankinnat tai päivitykset. Sivistyskeskukselle on varattu 50 000 euroa tv-t-hankeeseen ja 15 000 euroa itsepalvelukirjaston laitteisiin. Taloushallinnon ohjelmia tulee uudistaa suunnittelukauden aikana. Suunnitteluvuosien summiin sisältyy varausta tähän tarkoitukseen.

Tietojärjestelmien ja verkon kehittämisellä haetaan säästöjä ja muita kokonaistaloudellisia etu-ja kunnan toiminnassa sekä nykyistä selvästi parempia ohjaus- ja seurantajärjestelmiä. Osaan investoinneista liittyy myös vaikutuksia kunnan käyttömenoihin, mikä on otettu huomioon talo-usarviossa.

Ruoka- ja siivouspalvelun irtaimen omaisuuden hankintaan on 80 000 euron määräraha vuo-delle 2016. Taloussuunnitteluvuosille on saman suuruinen varaus.

Varhaiskasvatukseen on varattu ergonomisten päiväkotikalusteiden hankintaan 20 000 euroa. Omatoimikirjaston kalusteisiin varataan 35 000 euroa ja pääkirjaston lastenosaston kalusteisiin 20 000.

Liikuntapalvelulle on 40 000 euron määräraha kalusteiden hankintaan uimahalliin ja liikuntati-laan sekä niiden pukuhuoneiden sähköisen kulkujärjestelmään sekä liikuntatoimen muuhun kalustukseen. Nuorisotoimella on 10 000 euron määräraha nuorisotilojen kalustojen uusimi-seen.

Nummelanharjun koulun ensikertaiseen kalustamiseen vuodelle 2016 on 1 300 000 euroa, ateria- ja siivousohjelman kalustoon 500 000 sekä koulun ja liikuntahallin kalustoon 800 000. Vihdin yhteiskoulun ja liikuntahallin ensikertaiseen kalustoon on vuodelle 2018 merkitty 400 000 euroa.

Tekniseen ja ympäristökeskukseen on varattu vuodelle 2016 kunnallistekniikan kalustohankintoihin 200 000 euroa ja suunnitteluvuosille sama summa. Vuonna 2016 uusitaan mm. traktori, lava-auto nostimella ja suurteholeikkuri. Tilapalveluun on varattu vuosittain 175 000 euroa, josta 125 000 rakennusautomaatiojärjestelmän ja turvajärjestelmien uusimiseen. Paikkatieto- ja mittauspalveluihin on varattu vuodelle 2017 25 000 euron määräraha ja vuodelle 2017 40 000 euron varaus mittauslaitteiston ja auton uusimiseen.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Valtion toiminnot (kunnan osuudet valtion hankkeisiin)

Kunnan osuutena valtion tiehankkeisiin ja ratahallintokeskuksen hankkeisiin vuoden 2016 talousarviossa on 1 610 000 euroa, josta 1,5 miljoonaa Nummelan aseman alikulkuun ja loppu pieniin liikenneturvallisuushankkeisiin. Vuodelle 2017 on merkitty 510 000 ja vuodelle 2018 vielä 1 670 000. Vuodelle 2017 on merkitty Veikkoinkorven liittymän parantaminen, kunnan osuus 200 000 euroa. Vuonna 2018 aloitetaan Kuoppanummen rata-alikulku, jossa kunnan osuus on noin 3,9 miljoonaa. Vuonna 2019 aloitetaan Nissolan alikulku, jossa kunnan osuus on noin 4,5 miljoonaa.

KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT

Liikennealueiden rakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen ja perusparantamiseen on varattu 3 015 000 euroa vuodelle 2016. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 2 480 000 euroa vuodelle 2017 ja 2 410 000 euroa vuodelle 2018. Katuja rakennetaan uusille asunto- ja työpaikka-alueille tontinmyynnin ja kaa-voitusohjelman mukaisesti.

Vuonna 2016 painopiste on Pajuniityn alueella ja Kirkonkylässä Koivissillan työpaikka-alueella, kirkonkylään toteutetaan myös Nummelantien jalankulkuväylä välille Koivissillantie - Tarttilantie.

Tievalaistuksen rakentaminen

Tievalaistuksen uudisrakentamiseen uusia katuja varten on varattu 355 000 euroa vuodelle 2016. Tievalaistuksen perusparannukseen on varattu 455 000 euroa vuodelle 2016. Tästä käytetään mm. valaisimien uusimiseen 250 000 euroa, katuvalojen sähköturvallisuuden korjauksiin 25 000 euroa. Taloussuunnitteluvuosille on tievalaistuksen uudisrakentamiseen ja peruskorjaukseen varattu 680 000 euroa vuodelle 2017 ja 705 000 euroa vuodelle 2018.

Puisto- ja muiden yleisten alueiden rakentaminen

Puistoalueita rakennetaan uusille asunto- ja työpaikka-alueille tontinmyyntiin ja kaavoitusohjelmaan perustuen asunto- ym. rakentamisen edistymisen mukaisesti. Vuonna 2016 puistoja rakennetaan 420 000 eurolla, mistä suurin kohde on Pajuniityn alue. Taloussuunnitteluvuodella 2017 varaus on 385 000 euroa ja vuodelle 2018 on 200 000 euroa.

Muun kunnallistekniikan rakentamisen käytetään 110 000 euroa vuonna 2016, missä pääkohteena on meluvallien rakentaminen, näillä säästetään kunnallistekniikan työkohteista tulevien massojen sisäisiä ajo- ja siirtokuluja. Uimarantoihin on vuosittain varattu 30 000 euroa.

Liikunta-alueiden rakentaminen

Liikunta-alueiden rakentamiseen on varattu yhteensä 740 000 euron määräraha vuodelle 2016. Tällä määrärahalla tehdään mm. Kirkonkylän lähiliikuntapaikan I-vaihe 640 000 euroa ja Kuoppanummen koulukeskuksen yhteydessä olevan yleisurheilukentän juoksuratojen pinnoituksen uusiminen, noin 100 000 euroa. Tämä korjaustyö mahdollistaa yleisurheilukentän käytön siihen saakka, kunnes Etelä-Nummelan liikuntapuisto on käytettävissä.

Kirkonkylän lähiliikuntapaikan II-vaihe, suuruudeltaan 390 000 euroa on vuonna 2017. Kirkonkylän lähiliikunta-alueen III-vaihetta varten on vuodelle 2018 varattu 535 000 euroa. Lähiliikuntapaikan hankesuunnitelma on kesken, joten summat ovat alustavia. Hankkeeseen haetaan valtionavustusta. Kirkonkylän lähiliikuntapaikan kustannuksiksi arvioidaan nykytiedoilla noin 1 620 000 euroa. Arvio tarkentuu kun hankesuunnitelma valmistuu. Hanke voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun hankesuunnitelma on kokonaisuudessaan hyväksytty.

Vuodelle 2017 on lisäksi merkitty Hiidenkirnun pesäpallokentän katettu katsomo 200 000 euroa ja pienkentät 100 000 euroa.

Etelä-Nummelan liikuntapuiston rakentaminen siirtyy tapahtuvaksi vuoden 2020 jälkeen.

MAANKÄYTTÖ

Maa-alueiden hankinta ja myynti

Maa-alueiden hankintaan on varattu 1 000 000 euron määräraha vuodelle 2016. Taloussuunnittelukaudella maa-alueiden hankintaan varataan 1 000 000 euroa vuodessa. Määrärahaa käytetään raakamaan hankintaan sekä katu- ja puistoalueiden lunastamiseen. Määräraha sisältää myös maankäytösopimusten kautta korvauksetta kunnan omistukseen tulevien kaavoitettujen maa-alueiden arvon. Jos talousarviovuoden aikana tulee mahdollisuus yhdyskuntakehityksen kannalta tärkeän maa-alueen hankintaan, tuodaan asia erikseen valtuuston päätettäväksi, jos määräraha ei riitä hankintaan.

Tonttien sekä rakennettujen kiinteistöjen myynneistä saatavien tulojen on arvioitu vuonna 2016 olevan 2 500 000 euroa ja taloussuunnitelmakaudella vuosittain 2,5 – 2,8 miljoonaa euroa. Näihin myyntituottoihin liittyy hyvin vahvasti talouden suhdannekehitykseen liittyvää toteumariskiä.

Määräraha ja tuloarvio on merkitty teknisen ja ympäristökeskuksen alle, koska asioiden valmistelu tapahtuu maankäyttöpalvelujen tulosalueella. Päätökset ostoista ja myynneistä tekee kuitenkin kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto ilman kaavoitus- ja teknisen lautakunnan valmistelua. Määrärahavastuu on siten kunnanhallituksella.

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT

Nummelanharjun koulu ja liikuntahalli

Vanhan koulurakennuksen ja liikuntahallin purkutyöt alkoivat keväällä 2015 ja rakennustyöt alkoivat sen jälkeen. Hankkeen kokonaiskustannusarvio kalusteineen on 13,8 milj. euroa. Tästä koulun uudisrakennus on noin 7 milj. euroa, liikuntahalli 4,5 milj. euroa, peruskorjaus 1 miljoonaa ja kalusteet 1,3 miljoonaa. Kalusteista koulun ja liikuntahallin osuus on 0,8 miljoonaa ja ateria- ja siivouspalvelujen 0,5 miljoonaa.

Vuonna 2015 hankkeen kustannukset ovat noin 6,1 miljoonaa euroa, vuodelle 2016 varataan rakentamiseen 6 miljoonaa ja vuodelle 2017 vielä 0,6 miljoonaa. Kalustehankintojen määräraha 1,3 miljoonaa on vuodelle 2016. Liikuntahalli on koulukäytössä ja se varustellaan lukion sähköisiä ylioppilaskirjoituksia vaatimuksia varten. Lisäksi liikuntahalli on suunniteltu valtakunnan tason peleihin. Hallissa on kiinteä katsomo ja näyttämö.

Hankkeeseen on saatu valtionavustusta kouluhankkeeseen 1 milj. euroa ja liikuntahalliin 0,75 milj. euroa.

Vihdin yhteiskoulu ja liikuntahalli sekä Kirkonkylän lähiliikuntapaikka

Vihdin yhteiskoulun suunnittelua ja rakentamista sekä Kirkonkylän lähiliikuntapaikan toteuttamista tarkastellaan kokonaisuutena, josta laadittiin tarveselvitys vuonna 2015. Hankesuunnitelma valmistuu ja käsitellään vuoden 2015 loppuun mennessä. Hankesuunnitelman yhteydessä ratkaistaan myös Kirkkoniemen koulun käyttö.

Koulun yhteyteen suunnitellaan koulukäytön mitoituksella liikuntahalli, jonka alustavat kustannukset ovat 3 miljoonaa euroa. Liikuntahallirakennuksessa on lähiliikuntapaikan huolto- ja pukuhuonetilat. Liikuntahalli on koulu- ja järjestökäyttöön soveltuva ja tavoitteena on, että se voidaan jakaa kahteen lohkokoon (yhteiskäyttö Pappilanpellon kanssa, näyttämö liikuntahallissa). Liikuntahalli voidaan kalustaa osittain nykyisillä koulukäytön kalusteilla.

Hankkeen laajuus ratkaistaan hankesuunnitelman yhteydessä. Kokonaiskustannusarvio kalusteineen tarkennetaan hankesuunnittelun kustannuslaskennan valmistumisen jälkeen. Talousarviossa ja suunnitelmassa arviona käytetään 19,9 miljoonaa, josta kalusteiden osuus on 0,4 miljoonaa. Näihin summiin sisältyy liikuntahalli. Tämän lisäksi lähiliikuntapaikan alustava arvio on noin 1,6 miljoonaa.

Vuodelle 2016 on varattu 500 000 euron määräraha hankkeen suunnitteluun. Lisäksi vuodelle 2017 rakentamiseen varataan 9 miljoonaa ja vuodelle 2018 vielä 10 miljoonaa euroa.

Etä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen sekä liikunta- ja nuorisotilojen suunnittelu

Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen sekä liikunta- ja nuorisotilojen hankesuunnitelman laatiminen siirretään tuleville vuosille. Tällä hetkellä tilojen tarve näyttää siirtyvän 2020-luvulle.

Vuosille 2018 ja 2019 on kummallekin varattu suunnitteluun 500 000 euroa. Varsinaiset rakennustyöt alkavat alustavan suunnitelman mukaan vuonna 2020. Vuodelle 2020 on investointisuunnitelmaan merkitty 2 milj. euroa. Hankkeen rakentamisen kustannusarvio lasketetaan hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen. Rahoitusmallia tarkastelleen konsultin arvio on noin 40 - 47 miljoonaa euroa. Hankkeen toteutusta on selvitetty myös muulla toteutuksella kuin perinteisellä kunnan taseeseen rakentamisella. Lisäksi ensikertaiseen kalustamiseen tarvitaan alustavan arvion mukaan 2,3 milj. euroa.

Etelä-Nummelan liikuntapuisto suunnitellaan ja toteutetaan ainakin osittain rakennuskokonaisuuden kanssa samanaikaisesti.

Liikuntarakennukset

Uimahallin kunnostamiseen varataan 100 000 euroa vuodelle 2017.

Nummelanharjun hiihtomajan rakentamiseen on talousarviossa 150 000 euron määräraha.

Karviainen (Nummelan ja kirkonkylän terveysasemat)

Vuoden 2016 talousarvioon on varattu 450 000 euron määräraha. Määrärahalla toteutetaan Karviaisen toiminnan muutosten edellyttämiä rakennusteknisiä ja taloteknisiä muutoksia Nummelan terveysasemalla ja Kirkonkylän terveysasemalla. Taloussuunnitteluvuosille on myös varattu 450 000 euroa vuosi. Tämä pitää sisällään toiminnasta tulevien tilamuutosten toteuttamisen sekä lainsäädännön kautta tulevien tarpeiden suunnittelun sekä toteutuksen.

Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Kiinteistöjen suunnitelmallisten peruskorjausten määrärahatarve on 730 000 euroa vuodessa. Määrärahajako on alustavasti alla kuvatun mukainen. Määrärahan tarve vaihtelee vuotuisesti eri kohtien välillä ja sitovana määrärahana on yhteissumma 730 000 euroa. Kohdan 6 määrärahaa voidaan käyttää energiakatselmuksien ja pts-suunnitelmien tekemiseen mikäli resurssia ei ole tarpeen käyttää vikakorjauksiin täydessä laajuudessa.

1 Tila- ja toimintamuutokset

Tilojen käytön tehostamistarpeesta johtuen talousarvioon ja taloussuunnitelmaan varataan 50 000 euroa tilamuutoksiin vuosittain.

2 Pihavarusteiden korjaukset (EU-normit)

Talousarvioon on vuodelle 2016 varattu 80 000 euroa. Päiväkotien ja koulujen leikkivälineiden ja pihavarusteiden EU-normien mukaisuus on tarkastettu ja leikkivälineitä ja pihavarusteita korjataan tulevina vuosina. Vuosittaisella määrärahalla jatketaan turvallisuuden parantamiseen tähtäävää korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 80 000 euroa vuodessa.

3 Talotekniikka- ja sisäilmakorjaukset

Vuoden 2016 talousarvioon on varattu 100 000 euroa. Vuodelle 2016 varatulla summalla tehdään välttämättömiä talotekniikkaan ja sisäilmaan liittyviä parannuksia ja korjauksia. Tällöin tehdään mm. sisäilmatutkimuksia ja sisäilmakorjauksia sekä ennalta ehkäistään sisäilmaongelmien syntymistä. Suunnitteluvuosina jatketaan tätä korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 100 000 euroa vuosi.

4 Turvallisuus / paloturvallisuus

Vihdin kunnan vanha kiinteistökanta sekä jatkuvasti tarkentuvat turvallisuuteen liittyvät vaatimukset ja määräykset aiheuttavat tarpeen turvallisuusriskien kartoittamiseen ja korjaamiseen. Kartoitustyötä tehdään yhteistyössä palotarkastajien kanssa. Talousarvioon taloussuunnitteluvuosille on varattu tarkoitukseen 100 000 euroa vuosittain.

5 Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Vuoden 2016 talousarvioon on pienkorjaukset jaettu suunnitelmallisiin ja suunnittelemaattomiin korjauksiin. Vihdin kunnan vanhenevaa kiinteistökantaa sekä vanhenevaa talotekniikkaa tulee korjata ja ylläpitää suunnitelmallisesti. Suunnitelmallisilla korjausinvestoinneilla voidaan pidentää kiinteistöjen käyttöikää hallitusti. Vuoden 2016 talousarvioon varatulla 200 000 euron summalla jatketaan suunnitelmallisten korjausten sarjaa. Pienkorjaukset käsittävät yleisesti mm. julkisivurakenteiden korjauksia ja huoltomaalauksia; vesikattorakenteiden korjauksia ja uusimisia; talotekniikkaan liittyviä korjauksia; sisäpintojen korjauksia mm. lattiapinnoitteiden uusimisia, sisäseinien huoltomaalauksia; kiintokalusteiden ja varusteiden korjauksia ja uusimista. Taloussuunnitteluvuosille on varattu samoin 200 000 euroa vuosi.

6 Kiinteistöjen suunnittelemaattomat "ns. vikakorjaukset"

Suunnittelemaattomat ns. vikakorjaukset lisääntyvät vuosittain kiinteistökannan sekä talotekniikan ikääntyessä. Suunnittelemaattomat vikakorjaukset ovat arvaamattomia korjaustarpeita, jotka täytyy suorittaa, jotta kiinteistön käyttö voi jatkua. Arvaamattomiin vikakorjauksiin tarvittavien resurssien määrä vaihtelee vuosittain. Tarvittavia resursseja on näin ollen luonnollisesti vaikea etukäteen arvioida. Talousarvioon ja taloussuunnitteluvuosille on varattu 200 000 euroa vuosi.

INVESTOINNIT 2016 -2020

Suunnitteluvuodet 1 000 €

MENOT	-19 358 260	-17 333 000	-20 630 000	-20 430 000	-21 295	-24 925	-14 231	-13 483
TULOT	2 656 893	3 480 000	2 700 000	4 500 000	2 700	3 000	3 000	3 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	916 527	480 000	0	1 800 000	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	1 740 366	3 000 000	2 700 000	2 700 000	2 700	3 000	3 000	3 000
NETTO	-16 701 367	-13 853 000	-17 930 000	-15 930 000	-18 595	-21 925	-11 231	-10 483

HANKE	Kustannus-TP 2014	MUUTETTU TA 2015	Lautakunta 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
-------	-------------------	------------------	-----------------	---------	---------	---------	---------	---------

HALLINTOKESKUS

Aineeton käyttöomaisuus

Muiden osakkeiden osto MENOT

Asunto-osakkeiden myynti TULOT	289 810	200 000	200 000	200 000	200	200	200	200
NETTO	289 810	200 000	200 000	200 000	200	200	200	200

Irtain omaisuus

ATK-hankinnat

Keskitetty ATK-hankinta/Hallintokeskus

MENOT	-322 115	-600 000	-650 000	-600 000	-620	-580	-600	-600
TULOT								
NETTO	-322 115	-600 000	-650 000	-600 000	-620	-580	-600	-600

Muu irtain omaisuus

Ateria ja puhdistuksen irtaimen omaisuuden hankinta

MENOT	-89 658	-80 000	-80 000	-80 000	-80	-80	-160	-80
TULOT								
NETTO	-89 658	-80 000	-80 000	-80 000	-80	-80	-160	-80

Hallintokeskuksen irtaimen omaisuuden hankinta

MENOT			-20 000	-20 000				
TULOT								
NETTO			-20 000	-20 000				

Ensikertainen kalustaminen

Ateria ja siivouspalvelu

Nummelanharjun koulu

Vihdin Yhteiskoulu

Nummelan keittiö

MENOT			-500 000	-500 000		-55	-80	
TULOT						-55	-80	
NETTO			-500 000	-500 000		-55	-80	

SIVISTYSKESKUS

KOULUTUKSEN TULOSALUE

Ensikertainen kalustaminen

Nummelanharjun koulu ja liikuntasali

Vihdin Yhteiskoulu

Uusien päiväkotiryhmien kalusto

Myrskylänmäen päiväkot

Ojakkalan päiväkot

Haimoon koulu ja päiväkot

Nummensejän pk (Luontolan toimipiste)

			-800 000	-800 000		-400		
	-75 655							
	-96 281							
	-97 198							
	-182 947							
		-50 000						

Ensikertainen kalustaminen yhteensä

MENOT	-452 081	-50 000	-800 000	-800 000		-400		
TULOT								
NETTO	-452 081	-50 000	-800 000	-800 000		-400		

HANKE	Kustannus- TP 2014	MUUTETTU TA 2015	Lautakunta 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Muu irtain omaisuus								
Koulutuksen ja varh.kasv. MENOT	-65 000	-65 000	-20 000	-20 000				
irt. omaisuuden hankinta TULOT								
NETTO	-65 000	-65 000	-20 000	-20 000				
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN TULOSALUE								
Muu irtain omaisuus								
Kulttuuri- ja kansalaistoin MENOT	0		-55 000	-55 000				
Kirjaston irtaimistohankin TULOT								
NETTO	0	0	-55 000	-55 000				
Muu irtain omaisuus								
Nuorisolautakunnan MENOT	-10 400	0	-10 000	-10 000				
irtaimen omaisuuden har TULOT								
NETTO	-10 400	0	-10 000	-10 000				
Muu irtain omaisuus								
Liikuntatoimi MENOT		0	-40 000	-40 000				
TULOT								
NETTO		0	-40 000	-40 000				
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS								
KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUE								
Valtion toiminnot								
Kunnan osuudet tielaitok: MENOT	-1 013 760	-200 000	-1 610 000	-1 610 000	-510	-1 670	-3 450	-3 200
hankkeisiin TULOT	605 000	60 000						
NETTO	-408 760	-140 000	-1 610 000	-1 610 000	-510	-1 670	-3 450	-3 200
Kunnallistekniikan MENOT	-2 178 944	-4 155 000	-4 600 000	-4 600 000	-3 900	-4 200	-3 676	-2 548
rakentaminen TULOT	129 973	240 000		550 000				
NETTO	-2 048 971	-3 915 000	-4 600 000	-4 050 000	-3 900	-4 200	-3 676	-2 548
Liikunta-alueiden MENOT	-42 525	-120 000	-740 000	-740 000	-690	-535	-60	-500
rakentaminen TULOT								
NETTO	-42 525	-120 000	-740 000	-740 000	-690	-535	-60	-500
Muu irtain omaisuus								
Kunnallistekniikan MENOT	-136 747	-95 000	-200 000	-200 000	-200	-200	-200	-200
irtaimen omaisuuden har TULOT	20 700							
NETTO	-116 047	-95 000	-200 000	-200 000	-200	-200	-200	-200
MAANKÄYTTÖPALVELUJEN TULOSALUE								
Maa-alueet								
Kiinteän omaisuuden ost MENOT	-3 966 072	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kiinteän omaisuuden my. TULOT	716 862	2 800 000	2 500 000	2 500 000	2 500	2 800	2 800	2 800
NETTO	-3 249 210	1 800 000	1 500 000	1 500 000	1 500	1 800	1 800	1 800

HANKE	Kustannus- TP 2014	MUUTETTU TA 2015	Lautakunta 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ								
Talonrakennus								
Uudisrakentaminen								
Nummelan paloaseman laajennus ja peru:	-1 554							
Haimoon koulu ja päiväkot	-3 141 794	-520 000						
Nuhako II-vaihe (väistö)	0							
Ojakkalan päiväkot	-2 076 314							
Myrskylänmäen päiväkodin laaj.suunnitelma	-1 777 011							
Nummelanharjun koul. II-vaihe+liik.salin loj	-126 940	-5 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-600			
Valtionosuus				1 250 000				
Etelä-Nummelan koulukeskus	-55 181	-100 000				-500	-500	-2 000
Tilaelementtien perustukset	-1 287							
Ratapuiston huoltorakennus	-154 024							
Vhdin yhteiskoulu ka lähiliikuntap. suunn ja rak.		-250 000	-500 000	-500 000	-9 000	-10 000		
MENOT	-7 334 105	-5 870 000	-6 500 000	-6 500 000	-9 600	-10 500	-500	-2 000
TULOT	1 554	0	0	1 250 000	0	0	0	0
NETTO	-7 332 551	-5 870 000	-6 500 000	-5 250 000	-9 600	-10 500	-500	-2 000
Talonrakennus								
Perusparannus ja muutos								
Lankilanpäiväkodin laajennus								
Liikuntarak perusparannus (Uimahalli)	-310 810	-120 000			-100			
Valtionosuus								
Nummelanharjun hiihtomaja			-150 000	-150 000				
Nummelan vanhan koulun peruskorjaus	-1 558 835	-1 300 000						
Valtionosuus	180 000	180 000						
Kalustaminen		-150 000						
Pihakalusetarkistus ja korjaus (EU-normit)	-9 111							
Talotekniikka/sisäilmakorjaukset	-163 441							
Turvallisuus/paloturvallisuuskorjaukset	-3 958							
Uimahallin kuntotutkimus- ja korjaussuunn	0							
Karviainen (Nummelan ja kk:n terveysas.)	-148 852	-500 000	-450 000	-450 000	-450	-450	-450	-450
Käyttäjien tilamuutoksia/toiminnan tehostar	-196							
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorj.	-50 975	-730 000	-730 000	-730 000	-730	-730	-730	-730
Kiinteistöjen suunnittelemattomat pienkorj.	-110 060							
Perusparannus yhteensä:								
MENOT	-2 356 237	-2 800 000	-1 330 000	-1 330 000	-1 280	-1 180	-1 180	-1 180
TULOT	180 000	180 000						
NETTO	-2 176 237	-2 620 000	-1 330 000	-1 330 000	-1 280	-1 180	-1 180	-1 180
Muu irtain omaisuus								
MENOT	0	-125 000	-325 000	-175 000	-175	-175	-175	-175
TULOT		0						
NETTO	0	-125 000	-325 000	-175 000	-175	-175	-175	-175
TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ YHTEENSÄ								
MENOT	-9 690 342	-8 795 000	-8 155 000	-8 005 000	-11 055	-11 855	-1 855	-3 355
TULOT	181 554	180 000	0	1 250 000				
NETTO	-9 508 788	-8 615 000	-8 155 000	-6 755 000	-11 055	-11 855	-1 855	-3 355
VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS -LIIKELAITOS								
MENOT	-1 207 024	-2 173 000	-2 150 000	-2 150 000	-3 240	-4 350	-3 150	-2 000
TULOT	162 994							
NETTO	-1 044 030	-2 173 000	-2 150 000	-2 150 000	-3 240	-4 350	-3 150	-2 000

RAHOITUSOSA

TULOSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT

Verotulot

Verotulojen arviointi perustuu Kuntaliiton kuntakohtaiseen verotuloennustekehikkoon. Vuodelle 2016 verotulojen kasvu ennusteen mukaan on 2,9 prosenttia. Kunnallisveron kasvu on ennusteen mukaan 3,3 prosenttia. Kunnallisveron kehitys riippuu veropohjan eli veronalaisten ansiotulojen kehityksestä sekä veroperusteiden muutoksista. Maltillinen palkkaratkaisu ja talouden hidas kasvu vaikuttavat vuoden 2016 ansiotulojen kehitykseen. Taloudellisen epävarmuuden johdosta kasvu saattaa jäädä ennustettua pienemmäksi. Vuoden 2014 verotuksen tilitysoikaisu vaikuttavat siihen, että kasvu näyttää taloudelliseen tilanteeseen nähden korkealta. Arvion mukaan kunnallisveroa kertyy noin 113,25 milj. euroa.

Vuonna 2017 kunnallisveron kasvuksi ennustetaan 1,7 % ja vuonna 2018 4,1 %. Vuoden 2018 ennusteessa ei ole huomioitu työntekijöiden tuloja mahdollisesti alentavia sopimuksia tai lakeja. Taloussuunnitelmassa käytetään Kuntaliiton ennustetta pienempiä lukuja.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2016 arvioidaan n. 2,8 milj. euroa, noin 18 % vähemmän kuin vuonna 2015. Kuntien jako-osuuden väliaikainen viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuonna 2016. Tämä vaikuttaa merkittävästi yhteisöveron tuottoon kunnille.

Kiinteistöveroprosentit pidetään vuonna 2016 nykyisinä. Kiinteistöveroprosentit ovat:

Vakituisesti asutut asuinrakennukset	0,50
Muut asuinrakennukset	1,00
Yleinen kiinteistövero	0,95
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

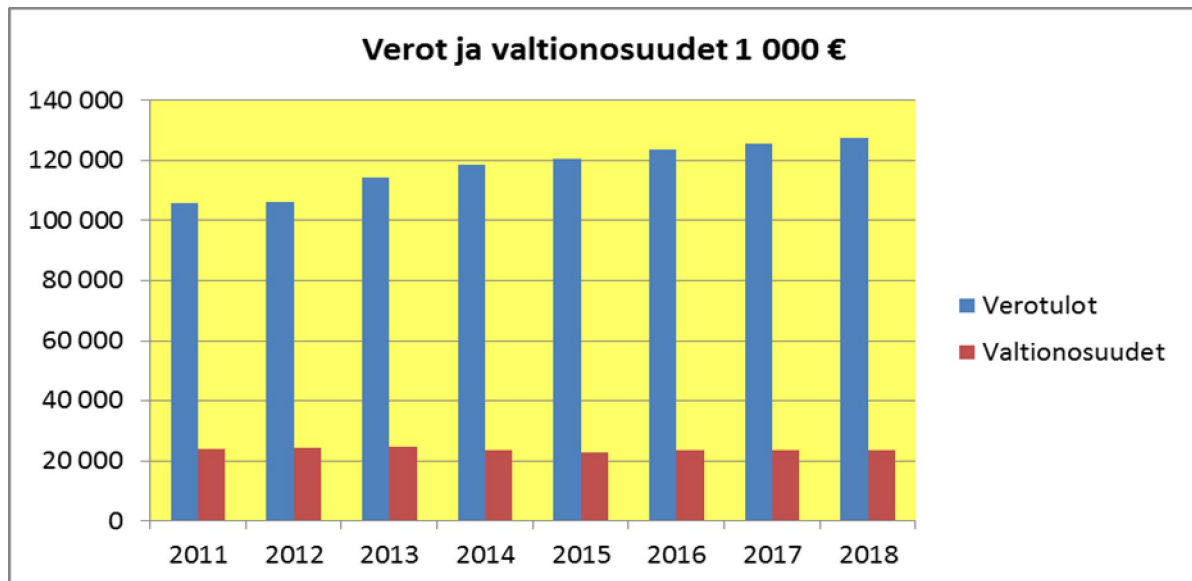
Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2016 arvioidaan 7,45 milj. euroa.

Arvio kunnan kokonaisverotuloista on n. 123,5 milj. euroa, jossa on nousua vuoden 2015 ennustetusta toteumasta 2.6 %.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia kertyy vuonna 2015 noin 23,7 milj. euroa. Valtionosuusjärjestelmän muutos vähentää vuonna 2015 Vihdin valtionosuuksia 50 euroa/asukas eli noin 1,45 milj. euroa ja vuonna 2016 vielä noin 1,3 milj. euroa. Valtionosuuksien leikkaukset jatkuvat jossain määrin myös vuonna 2016. Verotukseen tehtyjen muutosten kompensointi kunnille valtionosuuksissa puolestaan nostaa valtionosuuksien määrää, samoin indeksikorotukset. Vuonna 2016 näillä on merkittävä vaikutus. Verotukseen tehdyt muutokset näkyvät luonnollisesti kuntien verotulojen

kasvun pienentymisenä. Valtionosuuksien tuottoarvio on alustavan laskelman mukaan 23,5 milj. euroa, muutos vuoteen 2015 on 2.9 %.

Korkotuotot ja muut rahoitustuotot

Korkotuottoja sijoituksista ja talletuksista arvioidaan saatavan 42 000 euroa.

Muita rahoitustuottoja on arvioitu kertyvän 765 000 euroa. Tässä summassa on mukana oman pääoman korko vesihuoltolaitokselta 393 000 euroa. Muita tulolähteitä tässä ovat osingot ja osuuspääoman korot sekä peruspääoman korko kuntayhtymiltä.

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Kunnan lainojen korkokuluiksi vuonna 2016 arvioidaan 1,16 milj. euroa. Kunnan pitkäaikaisista lainoista n. 29 prosenttia on kiinteäkorkoisia ja loput vaihtuvakorkoisia lainoja. Koko lainakanasta kiinteäkorkoisia lainoja on noin 25 %. Korkotason arvioidaan nousevan lievästi vuodesta 2015, mutta pysyvän kuitenkin alhaisella tasolla. Riski voimakkaaseen korkojen nousuun edellyttäisi talouden elpymistä tai inflaation voimistumista. Talousarviossa lähdetään siitä, että lyhytaikaista rahoitusta käytetään ensisijaisesti likviditeetin hallintaan, mutta jossain määrin lyhytaikaisella lainalla siirretään pitkäaikaisten lainojen ottoa.

Suunnittelukaudella korkokulut nousevat lainakannan nousun johdosta. Nousu pysyy kuitenkin melko kohtuullisena, koska tämän hetken näkymän mukaan uusien nostettavien lainojen korko on matalampi kuin vanhempien koko ajan lyhennettävien lainojen korko. Jossain vaiheessa korkotaso kuitenkin nousee ja silloin korkokuluihin tulee merkittävä nousu.

Muihin rahoituskuluihin on varattu 530 000 euroa. Kyseessä ovat lähinnä lainoihin liittyvät muut kuin korkokulut, luottotappiot ja valtionosuustulojäämien poistot yms. ja vesihuoltolaitoksen puolella korvaus peruspääomasta 393 000. Talousarviossa kunnan ja vesihuoltolaitoksen keskinäiset erät ovat menona ja tulona. Tilinpäätösvaiheessa nämä erät eliminoidaan.

Satunnaiset tuotot ja kulut

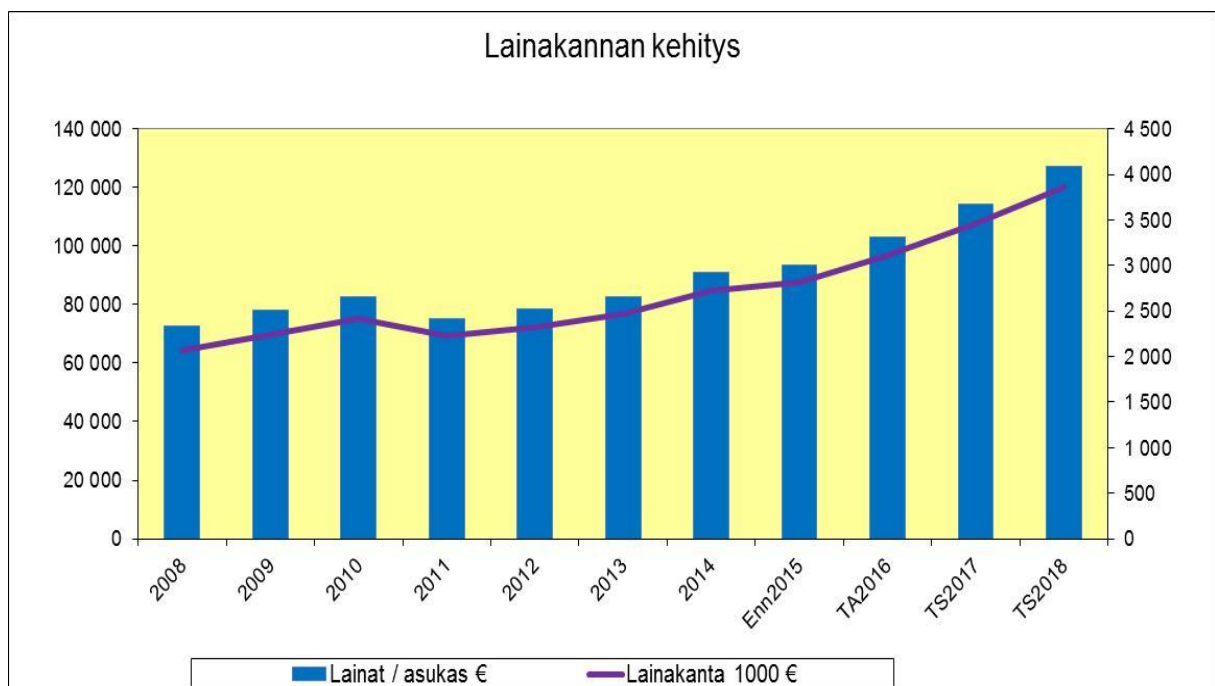
Talousarvioon ei ole merkitty satunnaisia tuottoja tai kuluja. Satunnaiset tuotot tai kulut muodostuvat normaalista poikkeavista omaisuuden myyntivoitoista tai tappioista sekä muista normaalista poikkeavista satunnaisista tuotoista tai kuluista.

RAHOITUSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT

Lainakannan muutokset

Uutta talousarviolainaa esitetään talousarviossa nostettavaksi 20,8 milj. euroa vuonna 2016. Samanaikaisesti lainoja lyhennetään 11,5 milj. euroa, joten kokonaisuutena lainamäärä kasvaa 9,3 milj. euroa. Koko suunnittelukaudelle on lainanottoa merkitty 70,6 milj. euroa. Lainojen lyhennykset ovat koko suunnittelukaudella n.38,1 milj. euroa. Tämä merkitsee sitä, että kunnan lainamäärä nousee talousarviovuotena ja suunnitelmavuosina 32,5 milj. euroa. Lainamäärän kehitys asukasta kohden näkyy jäljempänä olevasta kuviosta. Sen mukaan vuoden 2018 lopussa talousarviolainaa on 4 087 euroa asukasta kohden. Tällainen lainakannan kehitys toteutuessaan heikentää kunnan talouden perustuksia vakavasti ja pitkäksi aikaa. Vuosien 2017 ja 2018 laskelmat ovat monista muutostekijöistä johtuen kuitenkin epävarmoja.

Vuoteen 2016 siirryttäessä lyhytaikaista lainaa on noin 10 miljoonaa. Tästä syystä kunnanhallituksen vuoden 2016 pitkäaikaisen lainan ottovaltuus tulee olla talousarvion rahoituslaskelmas- sa merkittävä korkeampi. Kunnanhallituksella on talousarviovuoden aikana oikeus ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 30 milj. euroa. Kunnanhallituksella on oikeus ottaa lyhytaikaista lainaa (laina-aika enintään vuosi) siten, että lyhytaikaista lainaa on samanaikaisesti käytettävissä enintään 40 milj. euroa.

Rahavarojen muutos

Talousarvio osoittaa rahavarojen muutoksena -264 094 euroa, joka muodostuu varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirran ja rahoitustoiminnan nettorahavirran erotuksesta.

Rahoituslaskelma 2016 – 2018, vesihuoltolaitos ei mukana

	TP 2014	TA 2015	Ennuste 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta						
Tulorahoitus	5 505 464	2 404 129	3 800 000	4 085 296	5 412	6 573
Vuosikate	6 467 539	4 564 129	5 600 000	5 845 296	7 372	8 533
Satunnaiset erät	188 658					
Tulorahoituksen korjaukset	-1 150 733	-2 160 000	-1 800 000	-1 760 000	-1 960	-1 960
Investoinnit	-15 689 686	-11 500 000	-9 200 000	-13 780 000	-15 175	-17 575
Pysyvien vastaavien investoinnit	-18 182 031	-15 160 000	-12 200 000	-18 280 000	-17 875	-20 575
Rahoitusosuudet investointimenoihin	914 973	660 000	800 000	1 800 000	0	
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 577 372	3 000 000	2 200 000	2 700 000	2 700	3 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-10 184 222	-9 095 871	-5 400 000	-9 694 704	-9 763	-11 002
Rahoitustoiminnan rahoitusvirta						
Antolainauksen muutokset	-631	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-1 472	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	841	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	7 830 534	8 230 000	2 830 000	9 330 000	10 600	12 600
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	35 000 000	30 000 000	20 800 000	22 800	27 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 169 466	-11 170 000	-11 170 000	-11 470 000	-12 200	-14 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos	18 000 000	-15 600 000	-16 000 000			
Oman pääoman muutokset	0					
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 372 913	0	1 100 000	500 000	600	600
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	9 202 816	8 230 000	3 930 000	9 830 000	11 200	13 200
Rahavarojen muutos	-981 406	-865 871	-1 470 000	135 296	1 437	2 198

Rahoituslaskelma 2016 – 2018, vesihuoltolaitos mukana

	TP 2014	TA 2015	Ennuste 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta						
Tulorahoitus	6 995 462	3 925 000	5 200 000	5 515 906	6 954	8 153
Vuosikate	7 972 537	6 085 000	7 000 000	7 275 906	8 914	10 113
Satunnaiset erät	188 658	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 165 733	-2 160 000	-1 800 000	-1 760 000	-1 960	-1 960
Investoinnit	-16 733 716	-13 453 000	-11 100 000	-15 930 000	-18 595	-21 925
Pysyvien vastaavien investoinnit	-19 389 055	-17 113 000	-14 100 000	-20 430 000	-21 295	-24 925
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 062 967	660 000	800 000	1 800 000	0	0
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 592 372	3 000 000	2 200 000	2 700 000	2 700	3 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-9 738 254	-9 528 000	-5 900 000	-10 414 094	-11 641	-13 772
Rahoitustoiminnan rahoitusvirta						
Antolainauksen muutokset	841	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	841	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	7 825 278	8 830 000	2 830 000	9 330 000	10 600	12 600
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	20 000 000	30 000 000	20 800 000	22 800	27 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 174 722	-11 170 000	-11 170 000	-11 470 000	-12 200	-14 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos	18 000 000		-16 000 000			
Oman pääoman muutokset	0					
Muut maksuvalmiuden muutokset	930 729	620 000	1 500 000	820 000	900	900
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	8 756 848	9 450 000	4 330 000	10 150 000	11 500	13 500
Rahavarojen muutos	-981 406	-78 000	-1 570 000	-264 094	-141	-272
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
	TP 2014	TA 2015	Ennuste 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Investointien tulorahoitus %	48,4	37 %	53 %	39 %	42 %	41 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	25,2	22 %	28 %	23 %	27 %	26 %
Lainanhoitokate	0,58	0,884	0,841	0,917	1,041	0,982
Lainakanta 1000€	84 797	93 627	87 627	96 957	107 557	120 157
Lainaa /asukas	2 925	3 185	3 011	3 320	3 671	4 087
Asukasluku	28 995	29 400	29 100	29 200	29 300	29 400

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS -LIIKELAITOS

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016

Vihdin Veden ydintehtävä on tuottaa ja toimittaa asiakkailleen hyvää ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä huolehtia asiakkaiden jätevesien poisjohtamisesta ja käsittelystä. Hyvä asiakaspalvelutaso tuotetaan kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Valtuustotason tavoite (1 kpl)

Kuntapäämäärä	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö /Terve kuntatalous
Tavoite 2016	Haetaan uutta ympäristölupaa jätevedenpuhdistamoille (kk ja Nla)
Tavoite 2018	
Toimenpide	Perustetaan projekti. Ympäristölupahakemus laaditaan joko alihankinta- tai omana työnä. Kartoitetaan vaihtoehtojen kustannukset.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Ympäristölupahakemus jätetty AVI :in
Vastuhenkilö	Vesilaitoksen johtaja
Edelliset toteutumat	
Ennuste/toteutuma	
Toteutuminen (kyllä/ei)	
Kommentti	

Työyksikkötason tavoitteet (3 kpl)

Kuntapäämäärä	Terve kuntatalous / hyvinvoivat kuntalaiset / turvallinen elinympäristö
Tavoite 2016	Vuotovesien määrän vähentäminen

Toimenpide	Vesihuoltoverkoston saneeraus
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Laskuttamattoman ja laskutetun veden ja jäteveden suhde verrattuna edellisiin vuosiin
Toteutuminen (kyllä/ei)	
Kommentti	

Kuntapäämäärä	Hyvinvoivat kuntalaiset
Tavoite 2016	Viestintä / oikea-aikainen tiedottaminen
Toimenpide	Vesihuoltoon liittyvistä häiriöistä tiedotetaan vähintään 24 tuntia ennen ajateltua katkosta yms. / Yllättävät ja ennalta arvaamattomat häiriöt, esim. putkirikot tms., niistä annetaan ensimmäinen tiedote neljän tunnin sisällä siitä kun häiriö on meillä havaittu.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Kirjataan tapahtumat.
Toteutuminen (kyllä/ei)	
Kommentti	

Kuntapäämäärä	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
Tavoite 2016	Ei ympäristölupamääräysten ylityksiä jätevedenpuhdistamoilla
Toimenpide	Saneerataan huonompikuntoisia pumppaamoita. Tiedotetaan asiakkaillemme vesihuoltoverkoston käyttöön ja kunnossapitoon kuuluvista hyvistä käytännöistä joihin meistä jokainen voi omalta osaltaan vaikuttaa. Esimerkiksi kerrotaan mitä WC istuimesta ei kuulu huuhtoa viemäriverkostoon.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Velvoitetarkkailuraportit ja sieltä kohta lupaehtojen täyttyminen
Toteutuminen (kyllä/ei)	
Kommentti	

TULOSLASKELMA

	TP 2014 €	TA 2015 €	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €
Liikevaihto	4 006 064	4 117 000	4 087 000	4 190 000	4 263 000
Liiketoiminnan muut tuotot	15 000	0	0	0	0
yht.	4 021 064	4 117 000	4 087 000	4 190 000	4 263 000
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
-ostot tilikauden aikana	-585 398	-695 000	-708 900	-700 330	-725 660
-varast. lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-923 014	-864 000	-864 000	-864 000	-864 000
yht.	-1 508 412	-1 559 000	-1 572 900	-1 564 330	-1 589 660
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Henkilösivukulut					
Eläkekulut					
Muut henkilösivukulut					
yht.	-579 319	-649 000	-685 490	-675 000	-685 000
(kate)	1 933 333	1 909 000	1 828 610	1 950 670	1 988 340
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-962 698	-1 100 000	-1 000 000	-1 100 000	-1 164 000
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
yht.	-962 698	-1 100 000	-1 000 000	-1 100 000	-1 164 000
Liiketoiminnan muut kulut	yht. -87 043	-20 000	-30 000	-30 000	-30 000
Liikelylijäämä (-alijäämä)	883 592	789 000	798 610	820 670	794 340
Liikelylijäämä % liikevaihdosta	22,06 %	19,16 %	19,54 %	19,59 %	18,63 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot kunnalta	33 248	20 000	20 000	10 000	10 000
Rahoitusavustus kunnalta					
Muut rahoitustuotot	9 529	5 000	5 000	5 000	5 000
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	-75				
Korvaus peruspääomasta	-383 993	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
yht.	-341 291	-368 000	-368 000	-378 000	-378 000
Ylijäämä/alij. ennen satun.eriä	542 301	421 000	430 610	442 670	416 340
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut					
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	542 301	421 000	430 610	442 670	416 340
Poistoeron muutos					
Vapaaehtoisten varausten muutos					
Tilikauden ylijäämä	542 301	421 000	430 610	442 670	416 340
Sijoitetun pääoman tuotto	7,07	6,02	5,90	5,81	5,47
Voitto %	13,54	10,23	10,54	10,56	9,77

Vihdin Vesi
INVESTOINNIT

	TP 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018
	€	€	€	€	€
Vedenottamot ja vesitornit					
Uudet vedentuotantolähteet					
Nummelan vesitorni	5 993	40 000	0	0	100 000
Kirkonkylän vesitorni	0	0	20 000	30 000	0
Lankilan vedenottamo	0	0	0		0
Lautojan vedenottamo	0	80 000	80 000	0	0
Luontolan vedenottamo	142 821	100 000	50 000	0	0
Isolähteen vedenottamo	0	0		0	0
Yhteensä	148 815	220 000	150 000	30 000	100 000
Vesi- ja viemäriverkostot					
uudisrakentaminen	538 285	1 180 000	1 200 000	1 000 000	1 000 000
saneeraus mm. vuotovesikorj.	1 000	150 000	185 000	150 000	200 000
Yhteensä	539 285	1 330 000	1 385 000	1 150 000	1 200 000
Jätevedenpumppaamot					
Vanh. pumppaamojen saneer.	60 193	30 000	30 000	30 000	30 000
uudet pumppaamot	12 410	20 000	20 000	20 000	20 000
Yhteensä	72 603	50 000	50 000	50 000	50 000
Jätevedenpuhdistamot		593 000	0	2 000 000	3 000 000
KK:n jv-puhdistamon laaj.	76 638			0	
KK:n jv puhd. Nitrifikaatioprosessin san					
N:lan jv-puhdistamon saneeraus (esikäsittelyrakennus)	356 930		500 000		
Yhteensä	433 568	593 000	500 000	2 000 000	3 000 000
Siirtoviemäri -> Espoo	0	0	0	0	0
Irtaimistoinvestoinnit ym.					
auto 2014/ Aquarex kaukovalvonta	45 055	0	20 000	0	0
auto 2015/ aultraäänivirtausmittari	0	50 000	15 000	0	0
Laskutusohjelman uusiminen	0	0	30 000	0	0
Yhteensä	45 055	50 000	65 000	10 000	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 239 325	2 173 000	2 150 000	3 240 000	4 350 000
Investointikulut avustukset lisättynä	1 044 030				

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2014 €	TA 2015 €	TA 2015 €	TS 2016 €	TS 2017 €
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	883 592	789 000	798 610	820 670	794 340
Poistot ja arvonalentumiset	962 697	1 100 000	1 000 000	1 100 000	1 164 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-341 291	-368 000	-368 000	-378 000	-378 000
Muut tulorahoituksen korjauserät	-15 000	0	0	0	0
yht.	1 489 998	1 521 000	1 430 610	1 542 670	1 580 340
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 207 024	-2 173 000	-2 150 000	-3 240 000	-4 350 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	147 994	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	15 000	0	0	0	0
yht.	-1 044 030	-2 173 000	-2 150 000	-3 240 000	-4 350 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	445 968	-652 000	-719 390	-1 697 330	-2 769 660
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Muilta saat. pitkäaik. lainojen väh.	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256
Kunnalta saat. lyh.aik. lainojen muut.	0	0	0	0	0
Muilta saat. lyhytaik. lainojen muutos	0	0	0	0	0
yht.	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-11 199	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	-45 826	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-659 108	148 256	188 256	1 357 586	2 429 916
Liittymismaksujen muutos	454 083	430 000	430 000	330 000	330 000
Liittymismaksujen muutos kunnalta	1 471	20 000	20 000	15 000	15 000
Korott.velk.muutos muilta	-137 074	50 000	56 390	0	0
Korott.velk. muutos kunnalta	-43 059	9 000	30 000	0	0
yht.	-440 712	657 256	724 646	1 702 586	2 774 916
Rahoituksen rahavirta	-445 968	652 000	719 390	1 697 330	2 769 660
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0